GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl. No.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0299
4	Work Number	D 0789
5	Page No (From... To)	1 to 143
6	Name of the Work	VISNU NAYA VILASAMU
7	Subject	VISNU

విష్ణుమాయావిలాసము

D. 789
B. 299

Visnumāyāvilāsam

[illegible]

విష్ణుపారాయణవిలాసము

[illegible]

వేంకటాచల్యతవిశిష్టివది

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసము

[illegible]

[illegible]

విష్ణువిలాసము

[illegible]

౩౧- [illegible]

౩౨- [illegible]

౩౩- [illegible]

౩౪- [illegible]

౩౫- [illegible]

౩౬- [illegible]

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
౭ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
౮ [illegible]
[illegible]
[illegible]
౯ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౧౦- సర్వలోకపాలురందురుఁ గాక॥ ఉ॥ అట్టి విష్ణుమాయం దవిరళమింపగ
రాదు। భవునకైన పద్మభవునకైన। శౌర్యకారణుండు కేశవునాటక
౧౧- సూత్రధారి సర్వసాక్షి సాకారి॥ సీ॥ అఖిలప్రపంచంబు న
తని మాయాకల్పనములగాని వేరొక్క త్రయముముగాదు। సృష్టాలమా
ష్మత్రయా శాశ్వసృష్టిస్థితులవాని సంకల్పప్రవర్తనములు। ష్ట
రాములో చివాలి జన్మకమనసంభూతములో కల్పించుసు మామకి
మికరములుగను। చివా తాలి జన్మసంపదలన్నిస్ఫుటి తాలపకి వి
౧౨- త్రములగజియు ప్రాధిమకులన॥ ఆ॥ వారవిరించి ముఖ్యసురులను
స్థావరయుంచు। మోహపరుచు రాగమునగరంబు। పరము శ్రీత్రి
జనులపాలిత వశ్యశ్రీ। వారలా జ్ఞావలయు మారడెందు॥ సీ॥
౧౩- శాంతిపుకైన నమ్మజాలకనిరతంబు। నరిచోరుచున్న రాత్రిసులకైన
తనరియుదైనా భిపద్మమునబుట్టి శగంబు పతుగతిపృశయించు
బ్రహ్మకైన। సగమున కశంబు నమ్మతిగ్రహించి రుచవిరశుండ్రైన ట్టి ని
పునకైన। సకములభక్తిచే సంతతానంచుండై మదిచూర్ణ సమన్న
౧౪- రదునకైన॥ తే॥ తాపసులకును నైన దైవతలకునైన। గానివానివ
లయగానరాదు। సకలలోకనాథ్ని సర్వముయుండునా। విష్ణు
౧౫- మాయగాంత వెరుగలదే॥ ఆ॥ తానవిష్ణుమాయగనరాదు
భక్తిచే। శ్రవణకే తన నములవివినట్టి। పరము వాడు మనైన
౧౬- పావనుడగుసూతు। కనిముని౦ద్రుపట్టులనితప్తి॥ ఉ॥ దేవ
మహాసుభాపుత్రసనత్సప విష్ణుకథాసుధారస। శ్రీవసంతా
తిరేకనరచిత్రములెంతయు శ్రుతిసెంతనో। పావనమాతి
విష్ణుని యుమారగుణోదమువిష్ణువిశ్వగా। నీవెవడయ్య
౧౭- దివినిర్వమము మాతను శివరాత్రమా॥ తే॥ వింటిమాశ్చర్యకృతా

వులు బు। వింటిమి సత్ఫలము విపులకీర్తనము మాటవి। వింటి మిత్ర
౧౮- పత్రిమాహాత్మ్యము। వింటిమి తగవినుతుడే మువిష్ణుసమాయలోలి॥ కే॥ లేమి
కాలంబున నిష్కళంకత్వరణిసి తెలుపుడుండు నెట్టునగ రాదా। మోకా
ఉశ్చర్య మోహనిద్ర। వలావతియాన విష్ణుమాయచరిత్రలో॥ వ॥
అవి వారికథా శ్రవణాశాతురావాలసాం ప్రదులగున వృత్తుల చెంద్రు
లకుసకలప్రాణావ్యాసనముకథాగర్వావ్యాపుండగుమా
౧౯- తుండెట్లనితెలు॥ ఉ॥ మోదవశీర్వాలా శ్రమారామా మురసాదిం
పనయపత్రిని చక్కతా। ఖ్యానవంతెన్ని యమాగనాదశేగ్గలమ
ఘృతరంగ శాలమతి। గానిమతంబు చెల్లు టెకుగాదపతిం
ద్రునకైన నిక్కమితా। నిన నెంతవాదకడుని వరకింద్రు మంచ
౨౦- నెంతయు॥ ఉ॥ ఇనన దీయసత్కులు కటాక్షవిశేషము మా
విశ్వాతిచే। నిసెట్ కరాన్నరింగినవినీచినయుట్టులు విప్పవింత
సనాతనము తోడ నిష్పలసమాధివినుండవి మోక్షమాగనస॥
ధానములు భక్తమాసవనిశానములు సెలాని జనాధిమానముల॥
౨౧- ॥ శ్రీ॥ నరులయుంచు శోణివరులందు వాగ్భవా। వరునరోం
ము త్రిపుర వారుని దరుంచు। విప్రులకుగుణుబు బుట్టి నిలసించు
బయుకాని। విలయ మొంద దావెం విష్ణుమాయ॥ ఆ॥ వివె
౨౨- త్నించెను॥ సీ॥ ఉరుతరమోహనిశా చోద్వృతి నాసవలక్ష్మీ వాసవుని
తాల౯ిచనిస। చలదపరోహనుడై బలిచక్రవర్తి కిక్షుమహా
న్నుండిక్షల దెరవు। తలమాప వెరచి చింతల శునిదీను డై
ప్రాపుడాక్రైన ట్ట్రప్రభువు మునే। పోనసంధిని నృత్వం బ్రునికదవే
౨౩- ఇపనుల లోక్యా వృధంచుంబు పత్రనడచి॥ తే॥ మదివిచారంబు వా
అంగుకేవడి బనాను శు। వారి నిదగనాత్తి తదను గ్రహాంబు
బడసి। మంతనంబా నతిచ్చినమాగణము నను। శల శ్రీ దాశ

౩౪. నాడు మెచ్చె నీసమున్ దరుమరఘే॥ ఉ॥ అల్లన వెంత శేరి వినయం
బున నల్లి శిపాదయుగ్మమున్ [illegible] మనసు మెత్తన
[illegible] నిత్యము [illegible]
[illegible] బలసంగతి [illegible]

౩౫. [illegible] ॥ ఉ॥ [illegible]
[illegible] విష్ణుబుండుటన్ శ్రీ
[illegible]

౩౬. [illegible]
[illegible]
[illegible]

౩౭. ॥ ఉ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]

౩౮. [illegible] ॥ ఆ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]

౩౯. [illegible] ॥ ఉ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]

౪౦. [illegible]
[illegible]
[illegible]

౪౧. ॥ ఉ॥ [illegible]

[illegible]
[illegible]

౪౨. [illegible]
[illegible]
[illegible]

౪౩. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౪౪. [illegible]
[illegible]

౪౫. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౪౬. [illegible]
[illegible]
[illegible]

౪౭. [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౯౬ [illegible]

[illegible]

౯౭ [illegible] సనపాస్తె సనపాస్తె సనపాస్తెనమః ॥ [illegible]

[illegible]

౯౮ [illegible]

[illegible]

౯౯ [illegible]

[illegible]

౧౦౦ [illegible]

[illegible]

౧౦౧ [illegible]

[illegible]

౧౦౨ [illegible]

[illegible]

౧౦౩ [illegible]

[illegible]

౧౦౪ [illegible]

[illegible]

౧౦౫ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసం - శ్రీ

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసం - శ్రీ

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసం

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసం - ౧

బాంధవసన్తతులకీ। కనికరణంబు బాహ్యసనగా నిస్సీమాంబనె మింతు
గలుసే। మునివరులారయుమాటి జగములే దగనిల్పితి రింతియేమియున్
౧౫౭-దే॥ చ॥ శ్రీనివాసు తిరుమలపురుషాధిపముఖ్యులతోశ్రతరామిన్
సద్గుణివరపాదపద్మయుగములనిటులంబు లుసారికేశుమ్రోక్షిదీ।
వనలసుగాంబి వేత్తానిధ్రువంబుగ స్వర్గకవామాని సుాందివ్యే।
పున్నతరవిహారిసిసన్నిధరిత్రావనభూమికి బూరియురవ్యుసులో॥
౧౫౮-ఉ॥ రాజసవిష్ణుమాయగనగాదు జగత్త్రయమందు నెవ్వరికీ।
భూవిదితంబులోకవులబాల్యగుణాత్మసమాయులత్తియు।
దైవవిభూధులంగలబుద్ధిమ్మరకేయుమవాశ్రేపద్మావతేగీ।
శ్రీవిలసిల్లసంతమవసింపుమహాత్మ్యము దీనికేతగునే॥ చ॥ శ్రీనివాసా
౧౫౯-తుండిత్రమునియు॥ తే॥ జనులుయాకథవినినవారికనపద్రింపవా
యుాభిాంగస్వేహతపరాణిశ్రవ్యద్ధి। ధనకనకవస్తువా
వాసధాన్యవృద్ధి। రామభాంధ్రంబు తుదముక్తి గలుగుని
౧౬౦-చ॥ మ॥ శ్రీనివసుమహాశ్రేపమాదచరితాత్మకుళ్లిఁవినిసా
తులోకేనిదృనిరిబవద్రుభావృతరసాయునపానము సేవవేసు
లం। దనివిఘులత్తిలిభంతయుముదంబునసంపుతువిష్ణుమాయ
సే। మునికినపంచెతెత్తులదివమాదము తోడగనానతిన్నే
౧౬౧-సీ॥ శ్రీసూతుండిట్లనెశానరాచులకేపాశబుశేవ్రం
బుమాభ్యక్తిసత్పేభక్తిసద్భవుపావనంబగుబులవతీల్వేకిమ
పాయత్తమ్మేషు।విశేషమాదముసంపుదక్తివిగుణాయులెక్కిం
విసంబానవి(దివ్య)తత్త్వప్నేతులుగాంచుమోక్షముకరక్షం
బానిబెంబందులకీ॥ పు॥ సమనాహితుతర్పులరిచెనం
౧౬౨-దేనిమయు నియుక॥ నారదమునితిత్తిరుమనసంయురారుఢే
యుక్తనాథుసంకరపదసేవారతిమతినన్నుమిత్రియా

౧౬౩-రాజలమాగికిమునమదంబునవసుబుల॥ శ్రీ॥ కాంచనిశప్రభా
పటులకల్పితశంకరశైలాంబనమాత్సర్పావితసత్పద్మాములకరభా
సురసవర్ణదిగంతభిత్తికాసంబయమ్మెన్నవానికళిసంపూతభవ్యశిఖా
పుత్రాంశ్రేష్ఠ(మిం)బినవానిక్షేపదమిరాత్రిభూభామదానినెంతయుగీ॥
౧౬౪-సీ॥ సతతగతాగతవారణగంధశ్రేనిబయువిమానపూర్ణితవల
దానీ। వితతవిద్రుమలతావిభ్రాజితాంత్యంగసాంధ్రసన్నిభగంధ
బయువముదాని। గోపురనిభకూటకోటికరము। కిరుంభకల్పితపద్మా
కముదాని। నిరతరకళ్యాణసన్నివితతహారగాపలలితమా
౧౬౫-తపద్మాళవలదానిగుత్తి॥ కలితమృగమదఘనసారగంధసా
గంధ।గంధవహాంబుధ్రసంభారగళిత
ర। విష్ణుతసురతరుననవపుష్పగలితసుమసుమ। నియముసురపుష్పవర్ష
౧౬౬-సన్నిభముదాని॥ వ॥ మరియునమద్భిాంతద్విపుద్ధిమండితకర్పూర
బలంరితోరణాదా। వరగాశిఖరాంతములవతీర్ణులదాని
సదాలవాపురీసన్నిరదురుభైరవాపగావభూరిరవప్రాతినా
దసంభ్రాంతోత్కరబరాయుగళవ్యావరంబులనుగలినరాభితల్లి
౧౬౭-రాజముక॥ శ్రీ॥ కాంచనభ్రాంతధానుగతరాంబనదివ్య
విపంబివాతధూరాశాంబితవాద్యలీలనభానాంబరపి
బిభాగ్యేమాతకతే।మింబనచంద్రాంతరులవెమనవేలు।
గగపంక్తిరాందరా।(పింబలభక్తి)సంశ్రితసత్పులరాంను
౧౬౮-శఫూగ్ననదేవాభరద్వి॥ ఉ॥ నవవనియుమ్మేశాధరువిచాలప్ర
వజ్రముబాఖిబిశనా।పునతరవంద్యదేశనవరాంబనప్రా
గరసాలకేతకీ।పనసకరంటుముభక్తరపంక్తిరతవలసి
పద్మాలసత్తవరవిశాలసంవరగాంగారవభూపురమండపం
౧౬౯-బులక॥ సౌకల్పితమ్మైనవైన్నగరుగాంబితదంతరమంటపంబునక్
కల్పకవాలలసంస్థితసనందనులనంద్రసురావప్తితకసం(కల్ప)
సురతత్త్వేత్రికసుఖస్థితిగాంబ్లునసుస్థసంతతా(నల్పు)విభూ

విష్ణుమాయావిలాసం - ఆ-౨

తనుపవచ్చిన విష్ణుమహామాంత్రికయుంబులు లెక్కవెట్టఁగాఁ జాలని నిష
౧౫౪ - శా. క్షీరాంధులరుస తత్త్వాలుసత్త్వాలు ఆర్భ్రీతీశ్వరా॥ మా॥ ఆదినే
అలంబిదినే ఫణినరిగింయుండ విష్ణుస్వరూపా నీ। తేనసి రెందరభ్యవా
స విద్యప్రకళ శాస్త్రార్థంబులుం గాంచి నన్। గనవల్లెనను విష్ణు
ప్రాంచిరియునిక్కంబయ్యె దింకే వదిం। నిను వల్లి రుసలగా వసంగ
౧౫౫ - వ. లెనినె నంతయు బ్రహ్మంతనే॥ అనిన విని నారదుం డిట్లనియె॥ సీ॥ అభి
లసత్ప్రపంచంబునందు బాదనయుండు నఖిలప్రపంచంబు నగాగి
యుండు దనమాయ నఖిలంబు దాలితామాయా వశవర్తి కృ
త్రిసకృత్తతా దునగుబలు। సృష్టిసంస్థితిలయాంబిధి తుం దురయ్యనలని
కృతార్థంబు బర్హిమేరయు। తత్త్వ బాహ్యకృత్త్యంబు గతిగియాన్నెరు
౧౫౬ - క. తెలియ్యరవరనే లక్ష్మిత్త్వంబుగా రంబమేరయు॥ అనత్తిరా యలా
తునప్పితుంచ దాత్వ్యంతు। యుఖిలలోకనే లక్ష్మి యవ్యయుంతుగా
నివా వయబేత వర్తింబులసక్త్యంబు। గతువవశమె యఖిష్టిఘునన్నై
౧౫౭ - సీ॥ నీ॥ కవలలా మవాదివిరావలు కత్త్వమి రానివా నివా
యమెయు కింతగానలేదు। గృష్టసర్గంబును సృష్టిసే యయుఘగాని
వానిమవాత్త్యంబుగానలేదు। వేదవేదాంతములు లెవినుతిసే
యయుఘగాని నిత్యంబువా చివనింపలేవు। కరకం తేవినుతార
నముచపింబులఘగాని యుఖిల్లవాలవాయిదవియయుగలేవు॥-
౧౫౮ - తే॥ ఆదిమధ్యాంతరహితాతుండు నగచితుండు। నప్రమేయుడు
తనంతుండు నిర్గుణుండయు సంసారసన్నతుండనద యుగాని ప్రబ్రహ్మ
నరయుమ రుసు। గలుగు నెవ్వడు వాలుండు లోకవాలయుండు॥
౧౫౯ - సీ॥ నీవరంబు నగాంచిన్ని ఖిలంబు నిశ్చింబుల రావణాసుర
నిచేదపుత నాటె। నెత్తుపబెమా రినిష్ట మారానిస్త్రియారా
రాని గర్వమెప్రకువ నాడె। నెవయాదూరాప్రసుబె నలే లగద
నప్తబె తనే మేటిని జెంపవేసె।

౧౬౦-
॥ఆ॥ నిష్ఠుపునుతు పరుష్టిత
తేయుమవాయుల। ముని భువనము లను మనముదిరుగ। మారియ
తదేమావిపినెరాఫదా ప్రఖ్యన। కరగరుండు వాండుగ లదెయుం
౧౬౧- దు॥ క॥ ప తదేయుతనుస్త పరుషుతు। కదునిఖికతనుష్టిత
వలుకరగర యుష్నె। యదరుబలవారివిమా నిర్మెవ
౧౬౨- తెబిరాపిన వారిపతకవ్వినేవగవేం॥ క॥ వయునలగా
నల లతాం యత్త్విత్రెమున సింబులకనిలుపలేకమ గ్రుతవలుబలునే। వని
దానిమగతు వస్త్రిన। పున భ్రితింభారవికలు కతవందన్పవా॥
౧౬౩- ఉ॥ నీ మునస్తె నెరుంగన తెనిక్కమునే మాపినిరూఫ బాలాంబి
తే। నా మహారాశ్రిభ రుభ్రరితరాయ తస్తై ధ్యతి యుంబు
తేనియలునే। ధ్రమ తినిల్పలేకక ధర్మివ్యరుబలుం దగనె నెబలాంబెర్మ।
నామన వింబలకేని మదిదాంపదుగాంతుదిగాంనన యెవ్వదినే॥
౧౬౪- ఉ॥ రాష్ట్రననే దుబిత్తమికదాండనరాండుమునా నలరాంభవే।
శ్రీవనితాధినాయకుని చెరగబోధ్రపటురా వ్రాత్మెనంబిననే। బాద్రి
దమన్నదాష్ప్రముధఫ్రంగప్రెలుం గాలువంగ నందివే। తేవవసిం
౧౬౫- బలబాబసవ వత్తే కైమలరాంబిల నేడివే తుర్కే॥ వ॥ యుట్లు మా
నిరావినం దవేన్ననతుతారాళి రలరాయమరానవరానసుం దైగగ
నవలారాశ్రింబున్నై కుంతెపరానగవలనలుంత్రైనే దువనదుమనా
యురాలోకంబులనుస్నసురగరుడగంధర్వకిన్నరతింపురులా భి
సంరగనంబు వెక్కడెక్కడనె దలరానినే యుపండనె వినుతాపబాం
రంబులనైకానబలనారదచేతానంద పరవశుండై ననీ
౧౬౬- వైకుంఠపురంబుగనుంగొని॥ సీ॥ లక్ష్మివిగామవాదా
వరకాతుమ్మన్నతారతీ మింబగు బెతునద్రాణివాయులునె। లక్ష్మి
లవిగాపుపాందంబరబోబుత మానికన్యగాపురె మముపమలు
లు। లక్ష్మి విగామవాదాలయులోపంగణభిగత వేవము-

విష్ణుమాయావిలాసం

[illegible]

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసం - (ఆ) = 2

లుప్తాంతరసుధాబ్ధి సరోవరతీరయాత్రసం। జనిత తరుపూర
స్త తల నిశాంపతి కాంత వితద్విరేఖాశ్రయా। వనవని [illegible]
రసుఖవతీసుత్రి కడుపే ట్టునందరా। వనరుహాంబాంశితోనన [illegible]
౧౧౦- [illegible] కొలుచున్నవారికి॥ మ॥ వారివారిసిద్ధులు [illegible]
[illegible] మదిలోన నానందముం జెందగా। గరవయితిపా [illegible]
యుక్తి వినుతులగావింపవా దంబున। వారికి సన్నాయుధా
[illegible] తములనతా [illegible] యున్నవా। వరదుండు [illegible]
౧౧౧ [illegible] కరుణారసావా [illegible] ॥ ఉ॥ [illegible]
[illegible] వారణాని [illegible]। [illegible] కలానవయుంతారల
[illegible] నసవేధులన్నీ యుండగా। [illegible] వలయు [illegible]
[illegible] కరూర్తిదేగదే। [illegible] వినవంబ [illegible]
౧౧౨- [illegible] ॥ వా॥ [illegible] కరుణాంబుధి [illegible]
[illegible] దరధర [illegible] వసుధావరస [illegible]
[illegible] నవంది [illegible]
[illegible]
౧౧౩- [illegible]
[illegible]
[illegible]
౧౧౪- [illegible]
[illegible]
[illegible]
౧౧౫- [illegible]
[illegible]
౧౧౬- [illegible]
[illegible]

[illegible]
౧౧౭- [illegible]
[illegible]
[illegible]
౧౧౮- [illegible]
[illegible]
[illegible]
౧౧౯- [illegible]
[illegible]
౧౨౦- [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
౧౨౧- [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
౧౨౨- [illegible]
[illegible]
[illegible]
౧౨౩- [illegible]
[illegible]
[illegible]
౧౨౪- [illegible]

ವಿಷ್ಣುಮಾಯಾವಿಲಾಸಂ॥ ಶ್ರೀ॥

ಕಲ್ಪಿತ ತ್ರಿಭುವನಮಾವಾಸದೇವಮನಗ। ಸಮಯವಶಾನ್ನಿಜಮೆ ಸಕಲಸವನಾಂ [illegible]

[illegible]

೨೨೪- [illegible]

೨೨೫- [illegible]

೨೨೬- [illegible]

೨೨೭- [illegible]

೨೨೮- [illegible]

೨೨೯- [illegible]

೨೩೦- [illegible]

೨೩೧- [illegible]

೨೩೨- [illegible]

೨೩೩- [illegible]

೨೩೪- [illegible]

೨೩೫- [illegible]

೨೩೬- [illegible]

೨೩೭- [illegible]

೨೩೮- [illegible]

ವಿಷ್ಣುಪಾದಾವಳಿ ... [?]

[illegible]

೧೩೮- [illegible]

[illegible]

೧೪೦- [illegible]

[illegible]

೧೪೧- [illegible]

[illegible]

೧೪೨- [illegible]

[illegible]

೧೪೩- [illegible]

[illegible]

೧೪೪- [illegible]

[illegible]

೧೪೫- [illegible]

[illegible]

೧೪೬- [illegible]

[illegible]

೧೪೭- [illegible]

[illegible]

೧೪೮- [illegible]

[illegible]

೧೪೯- [illegible]

[illegible]

೧೫೦- [illegible]

[illegible]

೧೫೧- [illegible]

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసం - ఆ - ౧ -

వందనునిగ్నాని తనిమన్ననవే ళ్ళగురింబి వాత్రిమ్మై । కదళాంకబిమ్ము
౧౫౩- బాలాంతలననిరాబకాయున్నదిమ త్సరంబున్న ॥ శ్రీ ॥ వైకుమవ్వేళల్లి
పల్లిపవదంపులతికల । నవ్వులగాఁకెయున్నవేమాస్తిపిద్మా ।
గకలితముగులు । కమ్మ కియనఖవల్లి । మునిశివిరాంభవానవ్వు
౧౫౪- వీనుంగలబె ॥ శ్రీ ॥ ఫలాంగఫలముదరవుబాళాంగ్యాలునవే
ప్రత్యేలిమునిగదవవునబాలబ్బేని । ళ్ళవుసరితిబెనగగాఁవిని
౧౫౫- సవలియు । పారనాందిత్రులుకవారాజాలు బు ॥ శ్రీ ॥ ననసత్తి
కాంకలననింబగనివ్యుల్లి మత్సరంబున్న । వలానినియంబు
రూపలుసుమానుబింరాత్తపదద్దియులాబున్న । ద
నతనపదింబదిగనెద్దాని పల్లిసబందమామన్న । గాన్నబ్రాం
౧౫౬- బిమప్పిసితరాంతులవాధిరళిపులుంతన్న ॥ శ్రీ ॥ పా
లాకత్తలునవ్వసయుసుధమ్ముపాలమ్యుల్లి బుక్కెమ్మనా -
త్రాసుతంతవేశిమధురుంబరాల్లినచందాన్ని బ్బెల్లిన్న
రాయుంబుం ॥ శ్రీ ॥ తూరప్పురబయునగారాదంబులవ్వం
బునంబారాలవ్విన్నలవేసిచేసనుబరాశిబాతుర్మిద్గా
౧౫౭- శియుద్ధుల ॥ శ్రీ ॥ దాతిమబిరపంక్తియరదంబులుతత్సవా
శాతమితుతన్న । వెదియువుద్దుమెల్లబరాయ్యకరక్తబు
కంబుకిల్లినంబులాదమిగాకళ్ళితి దగలావినవుర్మన ।
సుద్దిమెలన్న । బాధలనైన్లెతాసగబాలదెపలతనంబు
౧౫౮- దిత్తినన్న ॥ శ్రీ ॥ కలితసదగనాళకలనంతిసానందిక
వితరాణంబునమలసిమలసి । రదతుందరుహ్యలరాజిత
సదంధబంధురోన్నతి బాలప్పుబలిప్పుబలి । మధురాంధ
రాంధరమవాణియన్నతరసుధామాంధుర్యరసవలునముత్తి

పరిగి । దరవాసనబంది రాసరసస్సమయుర్మపునసితలంబునము
౧౫౯- నిగదియునిగితి । మురయలుసహాస్యంబువడ్డితమానస్మరాగ -
మకరందరసబంధుకప్పవాస । బుపులకేళివిలాసనంపదలబా
౧౬౦- దలి ॥ శ్రీ ॥ లబువిరివాకిపలుబూరాంగతదళతంన్న ॥ శ్రీ ॥ లబులు
కైకారిగ్గారనిరులాంధిగాంబవదంబుమ్మ । దువుడ్డికానువకసునదగ
దమ్ము । లబుయున్నదువల్లినుగల్లి పుబలకమ్మ బాలా రావులద్దు
రిపుదాల్లికవలమ్మకారినియు । లబువ్విలుపుధురతబులవ
యున్నబింబంబుమతివిభర్మకాందగివలలులదమ్ము । లబువ్వి
దులలధురమతిబరసాంయలనంబరక్తతిబలుబునగారకా
౧౬౧- దియు ॥ శ్రీ ॥ నవాళాసుందరిమధురాంధరంబునలు । బాళల్లిని
కాంక్షవస్సుమధురాలుగల్లి । నంబునయుగలుల్లి పత్తంబియుదు ।
౧౬౨- కలుగురంబులుగలుగనిర్మంబుదానవు ॥ శ్రీ ॥ తరలేసయు
బలనిరాదిరియంపుల్లిపబారయుర్మిగతరదరబునే । పావులే
వాల్యుల్లనరతివాతనులరీపురియంపులవిరాపునిబులి
మతింపున్న ధుతంపునంగపురివారాళింతంకినిల్లింగదాంపి
౧౬౩- తెరన్నలునరసయుప్పినతితినరాకలవిత్తంబుపదయ ॥ శ్రీ ॥
నింతుబంధురంతునమ్మి । బలునరిబాలరాంచుకుంత
వలుబుగతోన । బుదసిరంతుగతులుబద్దపవేవకమ్మలెయు
౧౬౪- యుంబవలుభురళాలాబాల ॥ సి ॥ నలుమతరుబుబికితిబు -
వంబుగనగారనిబిలులువనింపుంగదవియరమ్మలినబులకు
నిరిబిగానిదతిగమారలెందుకాంవాల్లితతనవుల్లకానవద
కైకాంవాల్లితతనవుల్లికరనవమారకశరవులుతబురబత్త
రవులసుదాల్లదమ్ము । తబులమబిత్రరపునుదాతరిగాని

ವಿಷ್ಣುಮಾಯಾವಿಲಾಸಂ ॥ ೨-೨

[illegible]

[illegible]

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసం - ఆ - ౨

లుమరుముత్యనంబొత్త బొత్తనన యేంబు వెంపనంత్రి గెంపనిమరుత
లంగలాంఖిరానంతి ఘంటికారాఘుగాంఘుగాలు మదనగళపదగ
౧౭౯- మునప్రకారాశవరాశఘంటికారారావంబులనెవగింపఫ్రిత
విని కాంతలను బవగట్టి కవులచ్చవనాథుకుం తుర్యమురలా
పంబున దిగంగనలు వెరగుపడి కనుంగొనగ్ర్య మయింలఘా
నికరాంనరాంసిగౌ నుధిగయుల్లలనాథవిరవామృగ
సంగ్రహాణాకాంతుల్లిమదనఖ్రేమరని బద్ధయితావన
౧౮౦- వనవాంఛితకాంతరనిర్మితబ్రింగపత్రమాంకరాప
కాంశమానరోమరాంతి శ్రేశరిల్లకుబకుంభ కుంకుమ పత్రగాం
కపంకసంకలిత ముకాంత్రావేశరంబులుపయ్యెదదెమతరవా
కరిగానిడిపాంధ్యబనమానసఖమంబులువేరబిక్కనిగుబ్బ
బక్కవలంగట్టినవిలంబమానసాతోంబులఖందంబున
౧౮౧- గుసిసియాంథమణిఘృగ్శపరిశోంభితకనత్సనకనిరుపలు
కంకణారుఘుణారుఘుణానినాదంబులంబమానకబరార
వీరదాంగమజనితమానసాంతరకకేకేంచత్కుతులన
మొనసిమురయుసుందరవదనారవిందగంధబంధుర
కళావరరందవాసానందసారమికమదవదిందిం
౧౮౨- దిరసందోహాంబును(నందందకెంచవిరాకుకేలందలగ
విసరులులనిబలతటంబునంబడుమత్తియంబులనెడు
నగసుపత్పనివర్ణలఘుమణిబలకగాంబులునేయుకొనగో
టంబిటుక్రసంగతబారమాటులు(కందుకంబరంబు
బందంబునసుందరనయనేందీవరంబులల్లారి పేలన
౧౮౩- నల్లగల్పకెకులు పెరపల్లుమంతితగంతప్రబంత దీధి

తులాండుంతకుందలబాక్రాయుల మిందగంతుమందివిమెందుకొని
ఆరంతవింపగంధబంధురదివ్యకుసుమమాలికాలంకృ
తగళితవేణీశరంబునుంకట్ట దురుమములు(కుంకుమపంకాలం
కరణామకరికాంలత్రోపరిశోంభితోత్తుంగంబులగుపరం
౧౮౪- గుబసుంగవపయ్యెదస పరించెనెరింతియు(నెరుంగనియుంత
రంగంబునసుపాత్రాంగుతమింగసు పత్రనెత్రుకెలకుకేలంగెపిం
ఫ్రెబలతడుఫ్రెలకువిడివతినతయాంతుబలపదనిగళని
నదంబునుబ్రిక్కలను కత్తిమారిపెక్కిమురయుఘంటానా
౧౮౫- దంబులుపినగానగాందగాని తిరుగుమదనుని మదగజంబు
విధంబున వివారింబులబింబాధరివెంబడింబడికడలు
కానిబడిమడిసు తలపనెడలెని తమకంబునసంబరానా
ధుండులుచ్చరంబైనమావాసంరంభంబునంబరతంబులస
౧౮౬- వలయంబున(తేయుబిక్కితిని బ్రెనిబ్రి ముసలుబిబ్బురకంపనసు
ఖాంబినయనా(దికిభుబలాందునే తుగదదేవరమాకర్ణ
నగంటిసింరనె, పెకృతికెగువాంతవనింటుఫ్రునకోయునికవేయు
మనె(చకెరవింటిజోదుకతునారవాసవ్రేతి పలపాయాంగ
౧౮౭- మాంతిగ్గ్రాం(తు(తమ్మిదనల్లిమాకగదు దార్భిగమందర
నత్త్రిగింబివే(కపల్లు దసింబులబింబికలకంఠరవంబులకంబు
కొలల్లు బాకల్ల వృత్తిరాయతేమ్మెరలకలంబిఘుటంబులబు
పొన్తుతులిదలాం(రవల్లుగగప్లిగానని బిరాంగుపసంబల
౧౮౮- నంబినస్పొలన(మయురుపంకంగారపంరపాంతనలువినిర్లక్ష
బుకంపింపగాం(బిరుదుంబదపిలుబగ్గడింపపయుదొరెక్రో
బవాంర్యంబుగాం(గిరిసాన్ననపతాంకపల్లునైసవిశేషైంబుగ్

విష్ణుమాయావిలాసం - ౩ -

[illegible]

౨౯౯ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౩౦౦ [illegible]

[illegible]

౩౦౧ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౩౦౨ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౩౦౩ [illegible]

[illegible]

[illegible]

౩౦౪ [illegible]

[illegible]

౩౦౫ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౩౦౬ [illegible]

[illegible]

౩౦౭ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౩౦౮ [illegible]

[illegible]

౩౦౯ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౩౧౦ [illegible]

[illegible]

౩౧౧ [illegible]

[illegible]

౩౧౨ [illegible]

[illegible]

౩౧౩ [illegible]

జిత్రమువఱ్ఱునస్థూలగా౯ నెప్పుడుసవర్గా రత్నములనేమరకుండుత
దియ్యస్నిధిం, కప్పురగంధినిమాలులకైకొనియుప్పదనంబు లిత్తునే. న
౩౧౪- ప్పునన్నైనగాంతజయునేలిడునప్పులసంచరించిదనె॥ వా॥ యేనేన్ని
పుడమియీయాసుదతిపొందేగన్నగా కలుగ్నుమా. సూనసౌస్త్రా
శుగవపిత్రైలలనునే బాత్యుణమరుల్వెతిగా. ప్రాణంబులిచ్చెదనా
తత్పూవుగమశరా తంబునం దొడుగా. పానశ్వార్ణవయునుం
౩౧౫- దికెందుతనుసంపకలంబునికెంబుగా॥ పు॥ శ్రీనుమంజీళ్ళలుబిత్తైతే
సుదతిడాంయుంబొదనంతంతేను. యున్నైనదారంబుగప్పేపొ
పోయెనులసున్నవారంబులుండదనరా. వినుకుంగలుప్పీల
పెట్టుయుండియురభ్రతత్మిళ్ళంబునుంబారగా. బానుబలంగా
౩౧౬- యనకెందుకుంబరంయుకరిసంబంతేమనెంతేనియుటతె॥ తే॥ యుంబి
నలినీపారకుననుమునిత్తెలియకొంతపుకెంబుబెతపరిద్ధింబులబలనా
బరింబులనెదపేవకులబంబునపెప్పులగుత్తిగన్నింబినబెరబొయితే
దునిక్కెరంబునకాపెన్నుబప్పితా. పంబకప్పుప్పులగుత్తికిత్సెవా
౩౧౭- లినప్రైకుబుకంగనెప్పెదిమె॥ ఉ॥ ప్పెదలికొక్కముడిపట్టువిడందిక
బారిపత్త్రయు. స్నాదివిధంబునం శిఖండుపానినైబదరా
గమారులతుం గైదకికెకులపాకుపలకెలక్ముర్వననుదూ
సిపిన్నకం బౌదపగుమ్మికకొయనుబుసాలిననకప్పదిపేంనికే
౩౧౮- దనసుబలియెదడునవుప్పిడాయమునేచిత్తెలిగా గురియు
గతొర్పైనా ప్రెక్కిదయముళ్ళులనెంగరగియుంతయులితెని
మఖారితియోరుళ్ళెగానగానిపొరొళ్ళెగడుకుంబినేకై

తదనంతరంబునబ్రహ్మాదిదివిజేంద్రులాలిప్రాణమాయగదాయని
౩౧౯- బుద్ధిబాయనర్గ॥ శ్లో॥ సమయంబునందారినిశాంతకెత్తికైకొని
మాలునిల్పిన్నన. మానసముప్పబ్బారదుడుమోరలదత్నివినెత్తినెక-
దా. పేసపకకనయ్యయునెవిష్ణుప్రదిప్పునెరుంగనైతినా. యా
సముబెంబెనూర్కరనెపేశవతబుద్ధిగడంగనెంతయులు॥ వి
౩౨౦- తర్కింబుస్ప్రపంచంబున॥ బ॥ వారిదారపద్మజాత్రేలతవా
పసతిక్కోకెసవానతేజుతునే. స్ఫురదురుకుండలుండుఘనశ్యా
లతరుందుకవాలమారికాంబరలుతుసచ్ఛిరాస్ఫుక-
విభాసురమాతికెబమోత్తమాంగుడై. పారిపారసై
౩౨౧- ద్రిం భవమంబెంగ్నెనసైరవదేవుడుద్భుతి॥ క॥ వనజొదరునియ
న్నున్న. బెనుదంబరిపత్రికాదిసర్వెముఱులున్. మునులునుపను
పులుయక్షకులు. నసుమాదవులోకొడబయుజయుభప్పెనులెసగన్॥
౩౨౨- నాంబేరులీమా నిసుమంజుబత్తిమోరకంగంబ్రైరాత్రైరావల
బులునె. బ్బొకంబంది గదివ్రకస్తకమునులిత్తాదెంబులకమ్మత్తినె. శా
కింకెంకరలుబారా జా. విసికఫదాలనాంధిలద్దైవతా సారాస్త్రా
౩౨౩- చిత్రప్పెకాలమలసాన్నైదైదకలండితెంబులఱ॥ క॥ పారా
జపపారిపారలా స్తైరకప్పసంసత్తు తుబెక్కెసిపేగూలడదపెనె.
యారోతుంబగమలకలను. పారకనవాక్షైసెయుపారభిలం
బుక్కె॥ ప॥ నినయవిబంబినెప్పిప్పయయలునెబిత్తివెన్నెలదారవ
౩౨౪- లలదారుల్లుషునివన్నసంగనిపెన్నుంతిథులనియొకత్తెఱ రాకసామి
త్తులుంతగనుగాదనవేకనునైశాంకనకర్పూరభ్రైరపకాతపాంతు
కెనిబద్ధుక్కుతంబిదిబోధ్భిమింబుకె. మారివికబిత్తమునబాల్పరి
యముంకగనికలనాయమా. మారదవపాంధరముగిమా

విష్ణుమాయావిలాసం - ఆ - ౧.

౩౧౫. [illegible]

౩౧౬. [illegible]

౩౧౭. [illegible]

౩౧౮. [illegible]

౩౧౯. [illegible]

౩౨౦. [illegible]

౩౨౧. [illegible]

౩౨౨. [illegible]

౩౨౩. [illegible]

౩౨౪. [illegible]

౩౨౫. [illegible]

౩౨౬. [illegible]

౩౨౭. [illegible]

విష్ణుమాయావిలాసం॥ శ్రీ॥ ౧

౩౩౭- శా॥ జగద్వ్యాప్తా॥ శ్రీ॥ నే కవయు విష్ణుమావలన నే వ్యాపించిన
ంచున్న చూతనే। వ్యాపకుసులే ఇలదిక్కద నా కలి దేఖ
ధ్యానవే। మాశకవంప వంటి బలుమారు వ్యాకార్థి శీఘ్రయా
శివా రక్తిసం। బాశకముసే యిబలంద ముగన సమ్మతి బ్రహ్మము
౩౩౮- స్థావత్సలా॥ కాలిశికంబులనబల మమ్ములు। లోకేశ్వరులను-
బాలంచిల లీలయించకభ। లోకమగునాత్మ సుండెదు లోక
౩౪౦- ముమారాస గుహ్య కృష్ణలోక శరణాగ్ని॥ మం॥ వృత్తివర్గంఖటా
కలిపియమునయూ తిగస్సతే పంబున్న లనే నా వ్యాలిఖ
పమానీ యంగశిలిబాలంబిలి లంబయా (తలపంనే
కరుణారపట్లమున పందంలేనినాయాదులే। కలవా
శ్రీ తుడునే కలశ్రేష్ఠ మహా మలేగారంజంగ దాక్షిణ్య నమః॥
మ॥ శ్రీ నిబవాబుద్ధికారంబుల సన్నుతింపబుల వే తు రాస్తే
సమ్మతిశివపునిసగార వంబుగా గంగ వింబు రాని వా
౩౪౧- గియుద్ధునే యు॥ కలని వసునే నసుజేదమ్ము (ప్రావంబున నెంచవచ్చు
పరమార్థరయా। స్థావర జంగమములగలు। నీవే నే నగుటవే రు
౩౪౨- నీ వేష్టుల లేరా॥ వా॥ సర్వంబ రాత్మయురా నివే రాకతి
యెంతంతే దదిత స్తమా (సర్వంబెందును బుట్టునెందు ల
యమెరా సంకల్పమారాతేంబునే। సర్వంబ రాత్మ నే పుత్తి
నాత్మ సనాగులే సత్యంబు సత్యంబువే॥ సర్వంబందునునే
౩౪౩- వనేను తలియ్యక లే లా రాత్రే బాలావల్లభా॥ శ్రీ॥ శ్రీకర
యియ్యునే వ యనెన్న డకులే లేను। నేనునేను నా దినే దియును

ను॥ శ్రీ ంచునిందున మయ పాంరారమున బాంద (వలమునిన్నని వే తి
౩౪౪- లసుమగ్ను॥ కం॥ లోకంబికృతనున్నది। లోకేశ్వరుత వ్యాదిందు-
లాఘనకారంబం। చే కరశారా నన మ్యాదిన (వే కముతే కలుపవలన
౩౪౫- వై శ్రీ శ్రీ॥ శ్రీ॥ సకలకమ్మాదయమున సంతా తవే తువు।
కమల యయము వ్యక్తాకారంబు। కా నననిర్దితి నిమా నస
వేంఖురి। కాదు బంధమా వ్యక్తారరబంతు॥ వ॥ శ్రీ॥ యనే
కవి ధంబులన్నిశ్రేష్ఠానమారగంబులన్నే ప్రాణావల్లభు
౩౪౬- సుపలాలింపయిత్తు నెయు॥ శ్రీ॥ నే పులాంతిజ నే పేదము
నే శ్రీ। మాయిమంబుమ మతమరులకోరి। జ్ఞానపరతు
నన్న బహిరాముల్లి పంగుంతు (బనే యుక తగరికి సంపన్న ముము
౩౪౭- నా॥ కమత మలభ వ్యంతును మమును లనా (నమరులు దేవా
రి శ్రీముక్తి యశ్శైలకృపల। తమత వనే లభాలకలగి లే (వ
౩౪౮- పలాసతి శాకుపే మగదసిపు నిమునే॥ శ్రీ॥ యువతిన
యుక్త శాల సు విలలా కి తి (మోహిని నే విలాసమునను
శ్రీ మ (బపల వాక్య దయుత్తే పంకలుత నంత। దేవనే దు
౩౪౯- మారాయ దవియము పను॥ శ్రీ॥ రాఘవనే యసుగవా
ముగ్ధని సదార కానే శ్రీ యంబుసే (ప్రావన మార్గము లబ
పదాన తపారాతి పేరానే లవిదార్వి వినయుడ (బ్రహ్మా
వవబద ధమే తుల లారాయ నన్ని మునియుద్ధ। పావన ప్రసన్న
౩౫౦- మాదు పద పంకజ భక్తిని బాలనేర్చునే॥ చ॥ యుపాపకసా
ఖ్యసంపదల నియ్యగనే బనే పే లక్ష్మీవే విశ్వ (వా వాగాధురా

విష్ణుమాయావిలాసం. శ్రీ ౧.

[illegible]

గద్య. ఇతి శ్రీ [illegible] విష్ణుమాయావిలాసంబను మహాప్రబంధంబునందు ప్రథమాశ్వాసము. శ్రీ శ్రీ శ్రీ

విష్ణునారాయణ విలాసము

మూడవ ఆశ్వాసము

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసము

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసము

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసము

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసము

[illegible]

[illegible]

గలం తు వలం తు నంచా ధనేను॥ తా॥ పంతస వచ్చిన మాయతుడు సార
సపంభవుడాత్మ లోన నః స్వాం తని తాం తరం తు నవరాం దివిలా
సవినొ ధబ్బాతుకే। స్వాం తవుతానసం తి పుర సద్మ వయచార నిక్షని
చెప్పునే నం తయు రుం గుడె ఘ్లు మహా దబ్బత మానవలా విలాస
ముక్కే॥ రా॥ ఆ నారీ మణి యెము మహి మహా ని భార్యా కత్తె మా
యమహా మానే ప్రాణగ్రాణి కన్యక కొత్తి జగ సాంపూల జ్యోం ధీరా

[illegible]

[illegible]

[illegible]

శ్రేయులుచుండెను భవమానిని మానియంతానువర్తిన్యైం।
సన్మతచర్యలం సకలశాస్త్రవిచారణాలాగమార్గ సం।పన్నర
సద్బోధకములను భక్తి విచక్షణామార్గోపదా। త్య్రస్థతచిత్త
ముం గలిగిరాము ప్రాంచుమంచుమదియ్యాసిద్ధేచేన॥౨॥ మహా
తతపోనిరాధినసమానమహాత్మ్యత యోగవిద్యల్।
సహాజనములైన యంష్టులప్ర సన్నతగాంచి మహాకష్టిషలన్
మహామయునష్టిస్సెచేన నిది మాన్యచరిత్ర పవిత్రచరితల్
మహాతగునా క్ష్యోదైనపతి మానవ వీధిని జెం తసేంయు
ము సే॥ తూ॥ సాని మామరులన్ సురమమారులనాగ
క్షమారవర్యులన్। సాతతయోగశాస్త్ర మహామాక్రతి
ముక్త్యసముస్ం భూరివి। ద్యానిపుణాత్ర యమ్యమ్ లసునారసి
కస్తుయు దో।దితె రగా। మానినిమాతిరస్థనామానసస్థై
కము గాంచు నుం దగకే॥ శా॥ రాంసేంరామాగి నిసర్వలోకస్థై
కులం దె నిష్ఠ విద్యాతపః। శ్రీమాన్స్థిర యోగశాస్త్ర
ధనులన్ శృంగారరేఖామహా।ప్రామానారుల బూర్వ
యామనుల విద్వద్వర్యులన్ దప్పిరన్।సామాన్యస్థితినెంచి
పల్లవికసిలం దంబె దెల్లన్నబూర్న్।క॥ తలవాం యమారసం
శిన।జలజాయతనేత్రజూచి సకలవివేకో।జ్వలమానస
తైయుంచి యు।పలుకనిచూనె ల్లుని దుఖావమునె లుసుమ్మే॥
॥క॥ కులగోత్రశాస్త్రహా రుశ। కలితవయోరూపములు
గలిగినవారికి। తెలిసియు నగూర్చ మాకగు కలశంకిని దు

హృదయ గతమెయ్యది యోంత్తే॥ తెలియజెప్పితే నిత్రిభువన
ములయందు। కలయువెదకి తెతుం నలువనైన। వానితెరగుదెలి
యరవచియుంపవన్నా। కవికిబలికెనాడు కరుణాదెలసి॥ము
జనతాభీనము కన్యకామణి గదా సర్వజ్ఞులై యుండియు।
ల్లెనె నేమని విన్నవింతు భవదీయాజ్ఞానుసారంబుగా మనసందుం
గలదెక్కడ్డే భువననిర్మాణైక చాతుర్యతన్।భువసర్గస్థితినాశ
కారణాంనిలో త్రాణా పాశకాముని కే॥ క॥ తన మాయచే తజగ
ములు। మునుగంద కరుణా యందు నెయిన యలునువానిన్॥
మనుచుననే ఘనుడా తని। మనవు సజీంతం తునే సు మంగనిం
గాంగసూ॥ తూ॥ యుక్తిదినా వసెలాగతమిదిం దుకసేహ్యా
దయాను సారిగాగాక్షిఘోంపగా నగునె యెవ్వ విచార
కవెయుచానిస్సేంతదా।నిక్షిప్త సర్వలోకహితనిస్రయమింత
సు మించకేదు నా। గుక్షి దిచేసుడె ప్రితిని కోవిదవర్యను
హర్యసంస్తుతా॥ శ్రీ॥ ఆదినా డిగారాతె నాస్త్యలో జింతితు।
అక్షిఘనుడు దాస్యయుంభంవసుచం నే దు నిష్ఠగండి నీవే
స్వయం భువై। మనిని దాంచు కతన మాన్యచరితా॥
॥చ॥ యదిపనిగాంగ నిష్ఠిడి కునేగు నిపత్రితినీ మహాత్రిమా।
సుదతికి దెప్పియుక్రరికి నెరా భవనుం దగజే యుబాం దనా।
మదినిది నెప్పు యుంబని రుపాకెనిజే రకగబో యుదానినిం।
పాకవగ పూదితెచ్చి వనయారు పునం దునసుంబియుల్లసుమ్మే॥
॥శ్రీ॥ అఖిలనీ తపోమహాత్త్వంబు వలన నీఘనుడు వోదు దనెను

గానన ... వినుము ... విపరంబిడినికి ... యుచు

లకు వెస్పుత్తేడిగాను। అనిన వనజోద్భవుం డిట్లనియె॥

ఉ॥ చల్లకు వచ్చి ముంత తమరి చాటున దాంచగనేల నే నయా।

యెల్ల జగంబులేల సృజియింపుచు బెంపుదు ... లయింపు

... వల్లభుడ ... యంభుపద వారక నాదగు మాయ

లోకములు ... పెల్లి గ కమ్మియున్న యది ... కారణ నిం ...

[illegible]

[illegible]

నీవు వహించు సంతతము నీకనుసన్నల నైతె లంచె దనెూ॥ తే॥
వానిని యనుజ్ఞవర్తిం బజేసెద, సకలదివ్యదేవా నిసంచయంబు
బు, నిన్నుగెం ల్పవే ల్పినాలత లౌకవకా। జనములగా। గనుహి
మదనరుణెలమి॥ ఉ॥ నే మదినెల్లు గొరితి విని కృ— ములనట్టుల
ద్రైవశంబుగా, భావిని నీ తపోవుహా దు బ్రస్తుతి సేయగ శక్య
మేకడా, నా మది వాంఛ వాణి దిగనాడి భవత్పద పద్మసేవనా,
శ్రీముహా నియ్యకాప్యమది జెందు దుసింది వబిందు సంత
సన్నదా॥ చ॥ ప్రమదిని సెతూ గనే యనువతి యభ్రభవుం డితడు
నై చిక్కె బో। నను నని వెనిచి బృ—నతి గారి యహాత్మ మధుం బిసాం
బినా। నను కజరిం బజెసి జని విష్ణుమయులలో దిక్కున ప్రవిష్టులో।
గనుగొని నజేసి యప్పలన గర్వమనాం తున ఉంచు నిష్టనెన్ను॥ ౼॥
॥ మ॥ కనానే నును పూర్తి నిష్ఫల తనిం దుం డంగ నా పూదగం
బకలావకక్షితి నీ ప్రపంచ మిది యంతం చూర్ మదిం త్రోవి యూ
కక విక్షేపము నెందె నెం దిమరి యూ బ్రహ్మాండ కుల్లుం దగా,
ప్రకటంబైమరి యొక్క యండ మదగన్, భావంబు నందొంచిననే
నూ॥ ఉ॥ ఆ అండుల బ్రహ్మ విష్ణు శివ దాదిగ దివ్యులు ముఖ్యగం
బులు। యింద్ర ఏనంద్ర ప్రాను ఖ దిగీశులును, బదునా
ల్గులోకములో, ముందర నే కుమ్మ్యినగనుం దవిరాజము
సర్వజీవులును॥ క్రుంజిచరాచరప్రకట భూతచయమ్ము స్థితి ని
వి ఘంబులసే॥ ఉ॥ సర్వము గానదైయవలజోర్ణ గజాలిక
యుక్షిణం దములలో। మహూహా లీలమిక్కి— లినిదొంచినుంకిన

సందునిం దుర్ది। సర్వజగత్ప్రపంచము ప్రసన్నత దొంచుచు దాని
దానిక॥ శ్లో శ్వదశో త్త్రి రోష్ప యుతపద్మభవాండము సుం
ప్రపంచమునక్కు॥ శ్రీ॥ చూచిచూచి మనసు మోద్యంబు నెందుచు,
తానెతి రిగివచ్చి తా ప్రవేశ। సంతనేసమాధి। నెంత యయబాలిం
చిచూడ దనప్పుడున్నచో టునునన్ను॥ మ॥ యిందిరే మద్భుతమంచు
గాంతవడి నేని త్పుర విచారించి యూ, విదితంబైన మహాంద్రజా
లము సునీ వేషించు నక్షిప్పుడున్। మదిలో దోంచుచు సుస్థిర
మహిమ సామాన్యంబుగా దంచు నా, పదవిం బూదగ సామా
దాతోగమహామా ప్రా దన్యాతం జచ్చున సేయు॥ క॥ జనియూ
యూ బ్రహ్మాండములు। లను దత్ర స్వర్గనిలయములను దస్య
హానుల్। మనమున దోంచిన కతిని। నను గాంజి యప్రాధర్
ముగ నుకంజాతభవా॥ ఉ॥ ఆంత బ్రహ్మవధూమానము
గనంబుకునంతను మించుచుం జూచి। నెంత రాజుకుంగగా దను
చునెప్పుడి వచ్చితి దేవిరా ప్యలం। స్వాంతము నందు నారయు
దుపద్మము దేనికిన్ని మిముక్షిమూ॥ వెంత ముపెల్ల నే దయున
స్థావము రంజిలనానతి యిచ్చితే॥ క॥ నీ కన్న పెద్ద వారు,
యూ కరణిం దెరి యదార విరసత్యము గా। లో కేశ్వర
యూ వివేకము। నా కుండెరి యుంకజాప్తినన్నుపైనై నమూ॥
॥ చొ॥ ఆ నవిని యూ సురాగ మహూహా తి శయుంబులు దోం
చలప్రిన్న। మనమున నద్భుతం బెందు దప్రాప్తిని యుంచుక

యూరకుండితా। నని యెంతయు నెంతో హర్షాంగి ముంచ వచ్చుం దితి
నీఘనవిద్య నీవు నే। మునివరుం శిక్షనేర్చితివి మెరాఘనజా ల
మహత్వ మింత యుసే॥ తే॥ నన్ను బ్రమయుంప జూచి తెదాలి
నీవు। తనమనోరాజ్యమె ప్పుండు తధ్యముగనం। జూచు కలలో
నిసుంపదబ్రౌక్కి నట్లు। గాదె నీపల్కు లిప్పుడు కపులనయ్యా॥
॥క॥ మునిరాజ కన్యవనుచును। యనుపమతరసద్వివేకి వన
స్థితవనుచుర్। ఘనతరవిద్యానైపుణి। వని యింటుని యుందు
వలనవంత యుదెలపెన్॥ క॥ క్రొందంత బాంకు గూంకితి। వం
డజనిభ యూనరజెవ్వైరైనను వింటే। పాంధిత్యమునరు కొరగా
కుండానా మదుకు కసపు క్రొక్కింత్రైనమే॥ శా॥ నీవున్నేను. నను
నీగురరుండు గనకర్ నీశెల్లుగా ఖల్లినర్। లావణ్యననమందు
బాద్యములనీలం దొంచ నింతే బుధుల్। భావజ్ఞుల్ ఘన
యోగసిద్ధిరతులా బ్రహ్మర్షివర్యుల్ కటా। నీవాక్యంబులు
విన్నదేమగును యూదింపొకు, లిట్లై ఉకికెన్॥ ఆ॥ కల్ల లావిన
న్నగాదనిపించగా। దలచినావు మది నితలి చుబోండి। కల్లయెం
దునైన గనాన తునె క్షనా। వద్దుపూన్ని మేలు వచ్చునెట్లు॥
చాలు
॥క॥ నెరవాదివాదు వెంత యరు। నకసిజనిభసాణ్ణిసాలుసు
తెలిపిన్। కరుణించి యుక్తనైననను। గురుసునుమతిన సుపరిం
చు కూరి మితెలాడన్॥ మ॥ అనన యోగినిస్త్రీలుముఖ
లగదా యుద్ధకృతుల్ ఖల్లుడే। ఘను మానం బెవుమాత్ర
మున్ఫుమును సరాపధ్యత్వ సర్వజ్ఞతల్। ఘునతల్గాంచిన

మోరకుగాక గత్తెలి యుత్తగానెంచి నారింత యర్। గనకే మో
నిజశక్తి లోకములలో కన్నెకయుట్లుండుటమే॥ క॥ మో
వంటివారిముందరక్షా విఘ్నకనేకసాక్షి పలుకగనగునా। నావంటి
దిగురుసన్నిధిగా వ్రనబలికితిని నిజముగా వాగిశా॥ క॥ నేనా
డుదానస్నైతిం। గానీవు జజనకన్యైన గను గాన్నావా। నీనావేకి
ల్లికృద। ప్రాసుకొపచరింపసాగబోవునె యుండుసే॥ ఉ॥
కల్లవాడితెస్సకడముష్టిదెలియుక। వెగిరింపరాదవిబు
ధజనులు। భారతీశయుదివమనోరాజ్యముగునైన। తెలి
యజూడునేకుతేడపరతు॥ క॥ యూరీతి యోగినీసతి। వారి
జసంభవుడుమిగుల వారింపంగా। వారించి మాయకుంజనె।
నేరుపరుల్ వాడు మాకు నీతి యోచావృత్తా॥ ఉ॥ యోగిని
నంబుజాక్షుగతి నూరకనే మాయ దకంచు ఘుంటై। వాంగుడు
నేడు గాని నునవస్యముగాను పరిక్రైము హా। భాగుడు మది
నాడిచడుబ్రామికనేష్టులు మాల్లి బోవునే। యోగవిశేషమార్గ
ములనెందిన లోకములన్ని జూపుమా॥ క॥ కాదేనిమేతగా
దని।వాదము లిక మానినేను బంచినరీతిన్। బోధగువినుమ
మాజగదు। తాపదినివరియుంచి కాంచ పలు శాఖ్యములన్
ష్ణు॥ చ॥ అనిపరమేష్ఠి బూచి మహిమాన్విత మూర్తి వి
సర్వశక్తివిర్। ఘనుడవజుండవేతరుణి గల్లలుపల్కితి
వంచు మాటికేల్లునదగునయ్యనే రుప్పునంగనవల్లభగనబాం

తసంఘములఁ। గను శౌనకనెప్పుగా నిరాలు దగాదశరాదె
తదుత్తరంబులనేఁ॥ ఉ॥ మాటలస్రాష్ట యుష్మమును। మా
డికిమాడికి నాదు నాదనా। నేడికి సాక్షినై వినుడి దరికిం
బరిపూర్ణనామునకు। త్పాడవమీ భువి ప్రతిపత్త్ ఖ
వాందము యుండు నష్టుగా। బాల్యడి రానిప్రభావము విన
బాలదు మీకును వట్టివాదము ॥సీ॥ ఆనినవినమ్రా
గినివనిత దిగ్గనపోలి యుంతిపురంబున కరిగి తిరిగి। స్నాత
యులు గడుసుచి భూర్ణత యులు కవుచే యు స్నాతపే తాంబ
లోప్పేత పరిమి। తా భరణాలంకృతాంగి భాస్వాద్ధా ళ
నా శఖరాము యులం ద్రిఫ్రుం ద్రాలయు కుసు। పే శకరా బష్ట
యులు విఫలస్ఫురూపి యులు పరమోత్సుకానంద భరితమ
రియు ॥నగుచు నెయ్యు యుష్మ నవష్మి దళ్పాగసనవు న। మాన
ని యుతి పద్మాక్షిన నాసీన యుగుచు। పరము రౌమా గాసు
సంధాన భరిత మతిని। నెకము హూర్త వల మాత్రనష్టుం
డునంత॥ మ॥ తరుణార్క ద్యుతి దీప్తమైనకనకరత్నౌపోల
నిర్మాణమై। సురపుష్పత్రజశోభితామ్య విత తమై
సంభద్పరాదెవతా। తరుణీసంశ్రితమై ఘనాంఘనార
వెూద్యద్ఘంటికాబద్ధమై। కరమొప్పారెడు దివ్యపుష్పకము
జక్కన్నొ లగన్పట్టు నస్థ॥ ఉ॥ వతాని పుత్రి చేసి యూనంబు నల
గుని। వంపనం బుచే నివెం పవు లరి। పద్మభవుని పదనమ్మంబు
గనుగాని యుద్రులి నిరాపమ పవు నెష్టు కాంక గహ॥ వ॥ యుంది.

గొదివ్య నష్టంబు చూచి తెచె యుంకి డేరమూకార [illegible]। చెంద
ప్పుగాశ్రీము వెల్లి జైష్ఠను ము సంచెన్నావం భం జై వర్ణిగమగ।
హృదయుం బచ్చై రువం వు వంచిన భ ఉ యూత స్పై సా వుం ధ్రి
విూ। ప్రి దిరా చౌ చనిచూత వుం తు రద వుంచెర్కైందవ
శై॥ ఉ॥ రాలు కృష్ణ న జీ స్త్రీ న వ్యాలయు నిందు నిభానన స్భాత
జుం చరాలం। జక్క నవా రౌ కు ం గ వసి జాంగినవమ్మ శై జా
ఫడివనల। వు కృ నవాంచి తస్త్రీ యు తమాంగనెంకిం గి యు సు
జ్ఞ నెంది యు। ద్రాక్షిత నెక్క రత్నరుచిరోజ్వలపీఠము
నవ్వింపించినస్థ॥ ఉ॥ అంతమునను స్రైవే లబ్ది జవనాం స్రుభయా
ప్పిత భక్తిమార గా। సంచదిమా నిస్సల దినల జక్క గ గ్గవిశ్వనటి
సంధు లో। గాంధరు చామరంబు లిడగాంచ రతి స్వగ
నా డిపాదగా। [illegible] తా ర్ణ లను గూరి మి
శల్లు గపి చెప్ప గనేశుము॥ కమలే యల్యాకృతి దివ్యగా నది
చెసక్షంటూనినాదంబులు భ్రమచా గాన వ్య [illegible]
చ్చనటనా నవ్య త్రనా క్షదంబులు నానామలీచాలకరాం
గనా వలయు చంచమ్రా రునా దంబులు నానవ తంత్రా
యుగపట్టి కశ్లీనను ఫ్రసంతాపమం జైందగనే॥
॥వ॥ యుట్లు త్రిభువనసామ్రాజ్యలక్ష్మి యుటుం బాడ వెనత్స్వం
తరాజసంబునను తవిలం [illegible] నను పదముపై [illegible]
బునా। నతి సౌందర్య విభ్రమ విరాజితంబునను శ్లాఘిల్లి న త్వం
ప్రపన్నితేని యువిష్ణుల విదించి చిల్లినప్పై యులతో నిచ్చలిం

బులు దాలంపము ప్రభులాడుచు। ప్రకటిత విద్యావసత్త్వ
ములను నెక్కొక్క వేళనకై యను లపంక జాన్యల కుంక్షంబుల
గను। గాను కదకంటి చూపుల। సాంద్రతరకుంతలములు నీవేచక
చకచ్చకితరుచి నిచయంబు గ్రువ్వ రింపుచు। సమరాలి తపరస
నాస్పదరచనా ప్రచుర తరవచన నిచయంబులకు సపరం
బి నక్షు లను క్షణంబు చక్షు నిబాక్షుట ప్రంబుల నిక్కి బిందు
యుగ్రక్షు వుం దహాస శంబ్రి రా సం మోహంబులం బంది రు
విడుచు నవ రాకా వన విజృంభిత వదన మదప్రీర దంబుఖం దం
బున శంబు ముంచి మించిన పొంబట్టు లో మల్లాపె దిరు గుచు
పసమించు కాంచన తను సంజనిత చంచలాలతి కలది
శలంబు చరింపుచు। నిగనిగ నిత గలు పసింది నిగ్గు గల
గప్పి గుప్పలవు య్యెద మెయ్యె మెయ్యన ను య్యారంబున
రుణా కిరణాస్పు రణా కురయు కరాంగు స్త పద్య వంబుల
నెరపు మెరయు సవరింపుచు లీలా విలాసంబున జా
బిల్లి నవ్వుత రాసిని గనుంగొను చున్న సమయంబున॥

॥క॥ అగ్రజు చనకే మనసి జు।దా గ్రహ ము నకే తకే కరా
సినియుకయు। తృగ్రత నెస్స రయంభువు। జాగ్రత నెదవాసి
పడి యెస్వం దన వేదిక॥ తే॥ పడమదం బులోన బాడి మున
యొళకున। దినవేచి దిరలు దేరిచూడ। వెలా గినెలలా
వు రాయుయ్యాన యుల్ల నెం। బయలు గప్పి నే మెంపవ్వళించు
॥చ॥ అనుడుకు చిన్న మోయు కపలా సనుదం దరవా

రఘూ విరసే। మను ఓకు యుక్తి శేక వికచాంబుజ పత్ర
విశాలన్నేత్రిసై। మనము మరల్పలేక కడు మార్గా ని
రొంచు మనో జధాటికిన్। దను మురు తాను బో రొండి
పథంబు నెరుంగక భ్రాంతి నుండగన్॥ వ॥ రెలా గినెదే వక
వ్వంతాను రా గినె మైంన యొక్క చతురికయు ల్లనిరొ॥
॥తే॥ రొప్ప రవ్వ యూతడించు కతె జప్పి। బాలు ప్ప గల్గి మో
ముచిన్న బోయి। కడు విరాళ వేష్ణ గను పించు చున్నది। యిది
యనవద్య సాధ్వి మెల్లు వచ్చె॥ ప్ర॥ వచ్చిన నీ ప్రసవ్వ తిని వారకది
ప్రేరదంబు మీరా దికిన్। దిచ్చితి వేల నవ్వు సుదతీ మణి నేచను
వారి వెల్లరా। వస్త్రన డువ్వ నిన్న చ డి వారలు యేల ము ను
కాం దురం వ్వయా। మచ్చి కలెందు గగ్గె నిధి మంచి దిగాదు
తలంచి చూడగనే॥ తే॥ రొంత పని కైన నాతలాన నెరు
కస్సయ। కొంత పనిసేయ వకటు నే డేకు కాని। యింతపని
చేసితివి గురుడి ప్ప రింప్ప। నేమిపొతు పైా తెలియదో
యింద వదనా॥ క॥ యిందు ను మనకవమానము। నిం
దయు రాగల దుసువ్వ నేడి బదు ష్షున్। విందువ తె దెన్ని
ఉకునొ। సుందరి నా మాట వినే దుచూడు మనంగన్॥ రొలా
గినికీ ల్లనిరొ॥ శ్రీ॥ నాదు ప్రతిజ్ఞ యలుం దెలిశినా వ్రగ
దా జనకుండు దాన్నికై। యాదరణీయ య్యతం జగములా రసి
రాయా రకిరావ తంపుమునా। శ్రీ వళ్ళు కొత్త దిస్సైన వరించు మ
ఉంచు ను నేస్ప్రనా రొను దన్। గాగదరి పొత్తు కత్తి యువు గా వడి

[illegible]

[illegible]

కంజభవుండును సముస్త్ర జత్రలగ్ని కనునాదసుప్త తెలాస్త త
విరాసతను ప్రతి భావిశేషని। స్వనరస ద్యష్టి తేజములు
వర్ధితశక్తిం రయలుసాంతకంతకుగ। నృసింహ రగసంత లోకవలను
దానికరఠిపలు వొత దూవినస్నే॥౫౫॥ అనగి రయుం దిభాస్వరా
తపత్కృవి। స్వరణా నరవృతేకప్రంద రకే। భవ్రదు సెల్వ్యసి ల్లి
పదినన యొక్కాగిని॥ యుక్తతజల నిక్షేపనవున వేదాని॥౬॥
కొమాగతి లోకవులగదచి రెలుస్త్ర వలసెంగతి సత్య లోక
పునని। వినమెదాని నంతపుడ వేమురలషేరమల్ల దిస్నిరల
క్రియా గిసాత వోడునాని తెలుయ్యసనస్న గకంబుపాకిడగ।
రాగనిద్వారపాలకులు రంజవిమోగిని గారంచి వేడునస్నే॥
॥౬౬॥ వచ్చితిపమ్మనేడికిని వారికి వస్నఖి వేద్రనాపిత చే।
నిత్యవలింపరావను చిన యత్నము తెలా జనులుంచు వెం
పదిన। వచ్చినధాతజూవచ డివాండవు నిల్చినపు ఉంచు
ద్రావిసగ। పుస్త్రవులగింగి బైటనెంక మొదునసబారాలి సు
నిష్టి రయుంచగనేను॥౬౭॥ తిరిగి చూచినంత తెలివి
దప్పినవెలా వసు। విసభావవసు రసి తెరవవు రలి। ద్వార
పాలకులకు నూరిచినిట్లైనె। మత్సఖుండు లోకమాన్య
దితడు॥ క॥ పరమేష్టి దర్శనమునకు। నరుదెంచినవాం
డుపుత్రులై యుసునన్నే। పురుషుని రానిందనితనొర
ముసదత్తరమువేగనైకానివనియనే॥ వ॥ యుట్లు
లెపొగి శ్రీదేవిం దోడ్కొనివనసన్నంతరంబులు గడచి

పోరుప్రసవ యుంబునకు। నెలక్ష పుచొలాస్తత దివ్యరత్నకాంచన
ప్తూపుం ఉవవ ఖండంబు ను॥ మ॥ యింతా మణిస్థల సిరత్న
సనెంపరిగనరా శ్రీసభ మఖాంగంబు వాని। త్రిభువనసా
మ్రాజ్య విభవనెంఖితవచః కావుర్నిదాం మన్భాంగంబు వాని।
నలుకవవార మలల నలుగదనద్వాత్ర మెద్యా ప్రసంగ
స్త్రైపెలయు వాని। చతురబోధావచః ప్రవనాంకిం
తూంహాల మతి యుతి సంచయావృత ములు వానితే॥
సకలసురవని జూనవిపర్యామవేద। హరిజీ భాష
త్న్వభావం ఉ వరబు వాని। భువనని ర్మాణచాతుర్య
భూరిశక్తి। భరితసామ్రాజ్య రలిత్రైభవము వాని॥
॥ చ॥ హరిచరణారవిందయుగళార్చిత భక్తి నిరం
తరప్రతా। పరణామునింద్ర కోనార్చిత జస్నిష్ఠ వానిస
మస్త దేవతా। వరివరనే యస్త్రైభవ శుభక్షి తిమించిన
వానిసద్మ నే। కరుపరమేష్ఠిగాంచి యుసు రంపముల లో
నతిత్రైను నిచ్చి నస్నే॥ అరపరమేష్టిగాంచి చను
రంస్న। డునె స్సా నెంముదమ్ములగ। రూపరిచిత్ర బార
యుతనుకర యుచు మోవులు పాంచి యుస్నమొం।
నావ్రనువా ప్రసన్నడు తదాకృతిత్రైకాని చెమొంగినవతిగ।
కాంప్రరుషుండు దైత్యలైకొని తెచ్చుతున్నైతిని చెమొం యునసేను।
॥ మ॥ సతి చిత్రగ్భ యసు భక్తి యుసుత్యమున గనుంచ స్త్రీ రగాం
వస్త్రవంప్రీతహృష్టం దవులు లోగ ప్రియత్నా మాదిలోనే రిక్షపుంచ

హాందితాం। నతి గాఢాంధతమః ప్రకృతి మగ్నా యయ్ వచ్చి
యున్నంతనే। చతురాస్యుండు గుణకర్త దచ్చి దయతోడా
సంప్రతిభాజించి బ్రోచె॥ వ॥ యుతడుం దానునదిగాం
త కాంతపరిదారిష్టాను లాపక్రియలా। స్వీతుల్తై మజ్జ
నకుండు సర్గ బిలబిలి తప్పి నేప్రతిజ్ఞాహార్గతాం। మతి నెంబె
వసి యుండు వాండతని సాముద్ర్యంబు నెచిత్త సం। గతి
గానా శపిమాలె నెనిపతి గాత్రైకావ్య నానెంత యుసే॥
॥ఉ॥ చదన నెసినూడ సర్పేశ్వరుండుసు। తానె సర్వశక్తి
చాత్రుభుండు హరిహరాది దివ్యలందరు తన యాజ్ఞ
వెలుగు వారలనుచు చిలారివలు క॥ క॥ నానానే ర్పుల
దీ జూలిని। గానతానె ప్రభుండగా కనుకం డెంద్రైనాగలు
షే యునగా। నేనీ తయు దానగాంనసే సన్నిధి కిసే॥ ఉ॥
తెప్పిన దానవ నెరవుగు కేవరవిత్తము జ్ఞతీకనా। యుచ్చప్రతి
జ్ఞ యుండెలసి యూషు నడంతను జాలియుండెనా।
చా చైరనాకతి వ్యుని నుజత్తము లో నెరన వ్యినానునా।
వచ్చిన కార్యమింతనె రవాదులు వేరికి విలాను మిత్తిలికే॥
॥ఉ॥ అను నువు విన్న వింపవిని యుష్ట వదనుండు। యోగినే
ప్రియోక్తిని యెవ్వనెం యెవ్వ। శాంతమూర్తి యగుచు
చపలాక్షి యానెచు। నచటగాద నాకనగు నెతే ను॥
॥సీ॥ హరిభక్తిహీనుడెంధైన నుదెచుండు హరిభక్తిహీ
నుడెంధైన ఖిలుడు। హరిభక్తిహీనుడె యూచారరహితుం

డు హరిభక్తిహీనుడె యుభయుడెందు। హరిభక్తిహీను
డై పరము నిక్కష్టుండు హరిభక్తిహీనుడె యంత్యజుండు।
హరిభక్తిహీనుడైన యఖిలదుష్కర్ముండు। హరిభక్తిహీ
నుడై పురుషపశువు। పరము హరిభక్తిహీనుడె పాతకుండు।
కటికి హరిభక్తిహీనుడే కులటతముడు। నెలత హరి
భక్తిహీనుడె నిందితుండు। నతత హరిభక్తిహీనుడె
పతితుడెందు॥ క॥ గర్వగ్రహుండైనను। దుర్వర్తనుడైన
పరము దూషకుడైనన్। సపాపఘప్రాణుడైనను। ని
ర్వాహకుడతడె హరి మనీషకుడైనను॥ క॥ హరిభక్తి
గలిగి సజ్జనా। చరితుండగు నేని పతిది పరిము ళమగు
చర్న। హరిభక్తి గలిగిదు గుర్గనా। పరివర్తనుడైనయు
తడు పావనుడెందు నే॥ ఉ॥ కావున భక్తిహీనుడును
గర్వియు దుష్కృదుర్దురాగ్రహుం। దివిధి దుగాగ్గనా
త్మగను క్రంతి రాకరుం గకతో దితెచ్చెనే। నవి బుద్ధ యమాయ
నుడునెవ్వ వివేకి వడుం దసె ప్పుడుర్గ। రామవిధి తాంబిగుండి
విలయనెంతడి నాకుప రాలాజలశ్చనా॥ క॥ కాంచపు శికికిం
గానక క్షించి దురాగ్రహం బుబైం దివిక్రమచు విరిగే। కించన
నకువినుతు దగ్రాం। పించుర్గ విహం దుష్కిష్కచ యమను పైక్లవ
యగుచునే॥ నా॥ తానెంతటి తన సంపదెం తెలుతెలి యరగ్
తానున్న లోకం బిట్టనం। తానెం బోతవస్త్రైభవంబు గగని కేం
నాం తెలియ చవికెంపగా। తారని నివ్వ జగనంబు వెల్లిన విమాదిక
వచ్చినంకె ప్రియోరా। తానాత్రి హరినే యు వాండ్రదయ యూదాత్రి

[illegible]

[illegible]

సుగంధని లయమించి యుల్లనిలాం॥ చ॥ తలపునన్నె విగోరి
తివిధాతవు నీవు జగత్ప్రభుత్వము౦ బెలయు ఘనుండవ
య్యునను వేండ గురుండ ఎయు కీంతగల్గ నేతెలియ గ
న్నేవేశవాము న త్రిమ్మరువాండ నని త్యకాఁ యడర్న।
జలగత ముద్భవక్షితిని వించల జీవిత వతిం నెంతయు న్నే॥
॥తే॥ నేమిగా రణంబు యామ హోమ నలతెబావ
చినాదపష్ట వచన యుఖ నిన కరంయు గంబు పెనొచ్చిపరవు
పావనవినుః మనుమునిట్టులండి వినయము వనను॥ చ॥ (తి) భు
వన్ప్రపట్లైభవవిధి జ్ఞతనాము వివిధంబె నేనెరా। ఉంభు దన
ఉంమునంకుకు సన్నాహములం దరు వింపుసుండగా। నభము
వచించె నీవు దినినాడెను గర్వము దానివాపితే। నభయుడ
వాడునాని రాయి దనంథత కుంబున జిహ్వ దెంతయు న్నే॥
॥క॥ కాముననీదు ర్వాసన దేవనగానాసి భక్త భీ నిధి తెలుపన్।
గానిరి యుననుజు బలికిన నేవచ్చితి కరుణాసయు నిర్మలచరి
తా॥ అనిన నమ్మహామునశ్రావ్యం డిట్లనియె॥ నిందుకుమ తుపార్ప్ర
చరిత్రంబు గలదు దాని వినవే యహంకారంబు దీరునని
యుట్లనియె॥ సీ॥ గతకాలమున నొక్క కమలభవాండంబు
ధరసాపయ్యు దశుమొక్క ధరని పురు నీకూర్మి నరె దశనులము
ప్రశ్నగ త్రాప్యలి చర గినవా రము బాల్యమా డి దుర్వర్ణ
నము వేకస క్రమస్మిత వం గాం సంచరించు మునుబాల సఖ్యము
ననుః మెప్పిస్నాళ్లకుజనసుండు పరలోకగతుండై ననుం సార
కాండ్రవెడలి। ధరణిడి రుగంగ నొక చూడ్కై వవశతః మహా

తశ్మంగారబు ష్మాత్ర పుష్పలము న। బాలభాస్కర తేజో
విశాలమూర్తిన్। గంజికెయు య్యన శోణాకాఖ్యత మాని॥ క॥
కనుగాని పేం మూము నిపద। వనజాత దృంద్రమునకు వం
దనము లెపో। ఇనగనుగా ని మోరవ్యా। శని యడిగిన
ప్రాణ్ణువివరముంత యుబడి ఉపన్న॥ శ్రీ॥ కరుణ జూచి శిష్య
గణములలోవారి। గాన నుగ్రహింప కలసి భక్తి। మిగులసేవ
సేయు మెచ్చి యాశోణక, మానిమ దివ్యపుబూని పిలిచి॥
॥ఉ॥ మామక శిష్యలెల్లనొక మంత్రము తంత్రము తప్ప
మార్గమున్। తామపేదిశ తైకనాస్త్రీయ లభ్యసనంబు
సేయుచున్। సేమ ములనెంబి శంత యువిశేషము మీ మది
నేమిగా రినా। రో మతి మంతులార కాము రులౌ శ గడెప్పు
డెప్పిత౦బనన్న॥ క॥ వినుడు వివాహము విద్యయు। ధన
ముసంపదలు సుతులు ధరణీయు మరియున్। ఘన
లోకాంతర పదవులు। వినుతగ సిద్ధులు నెవ్వేండిన
నిత్యమ్నే॥ ఆనిన విని॥ కరము లు పెంచ్చి రామములనిశిఖా
మణి యొక రునా విధి యరుమో। చరణా సరోజసేవయిది
చాబిదె సర్వ సు భద్రదాయకంబు రుత రము క్రీసంఘు
జితవెలుక్కడి పేరి ఫలంబు గారగా। కెరత మనంబు
సంగలదె శ్రీరక్షవాడవి దాప పం వకా॥ మా రామ నమ్మిన వి
సంసారాంధతమః ప్రవృద్ధి జలదంబులు ని। స్థారనా
త్రపులని యుసు స్వరోశి భవత్పదంబు లేమంగను డ్మే॥

॥శ్లో॥ విష్ణునాత్రయంచి యుష్మలసంసార। నాంచేసేయు
వెత్రివాండునలడె। బాలునాదివేని సంసారభారంబు। తెలా
యబాలపయ్యోము నివర్ణ్యా॥ అదియుక్తం టెనీగ సి॥ పదన
దుగ్గంధసంవృద్ధిర్తా దరలాల। తియ్యని యమృతం
పుతేడయనుచు। కష్టజాతస్యై దకదర్వము రో మా శిరాంచన
ము యరకనత్తి నాము లనుచు। రత్నదుర్గాంసబర్శస్పర్శద్రోంధు
లుచన్నలు బంగారు గిన్నెలనుచు। ములగతర్ద దుర్గంధకలిత
మూత్రద్రావకము గిన్నెదువ గురావిశిచిగురడంచు। ॥త్రే॥ నరము
వెన్నులప్రెప్రులు పురుపు తైనయు। ముదికతూత్తి తి
తోలకరిమెరుపటంచు। హేయములకెల్ల నిల్లయిత
యుంతులందు। బద్ధముతులకు నిహాము నుభరము గలదె॥
॥శ్లో॥ యుష్టిహేయముదకునెంత యమ్రము జెందె। దు
న్నిజొంకి తిరిగ్గి డెంగలించి। పదనిపొర్లుబడుచు కడతెర
గారేని। విపుల దుఃఖమును భవింపవేము॥ శ్లో॥ అనినగరు
నోంచి నేలు మాయన్నలార। మంచి మాగంబు తెలియ
మాముదకుతెన్న। సర్వము యుదగుశ్రీహరిచరణాసేవ।
కన్నమరి లేదు ముక్తికి యఖిలమును నను॥ క॥ హరిభక్తి గావి
హృదయము। పరిశుద్ధముగా దు హృదయ పరిశుద్ధము లే।
కర యుబ్బు దుంతా నెవ్వదనని। యరయత సద్గురుకటా
క్షము బ్బునే తెలుకడుశ్లో॥ శ్రీ॥ గురువినరు నా గాని కూడదు
వన్నదా। దెలియ నజ్ఞము హామ నలు వ్వైనా। నన్నదెలియుతెలి
వితత్వంబు యదిముక్తి। గాన తెలియవిను దుగజ్జగాను॥

76

॥క॥ అని నారాయణాష్టాక్షరీ మంత్రంబు మాకిడ్డ తికి రహ
స్యంబులుగా నుపదేశంబు లుచేసి। తన్మూర్తిసర్వము యుండు
ను సర్వప్రాణుండుగా ప్రసన్న సర్వము యుండు సుగగనసన్న
ఖండునుంగా ధ్యానంబు సేయుచు తన్మంత్రంబు నిరంతరంబు
జపంబుగా విం ప్రభుండని యానతిచ్చిన నానందంబు తోనెం
ది తినేనుండి॥ మది యోగ్యానుబుండగు ధర్మండు గురుస్వామి
కిట్లనియె॥ శ్లో॥ అఖిలప్రాణుండనుచు నంబరాకృతి యయుయు।
నజ్ఞ దగుశ్రుతులు నజ్ఞపలుకు। అజ్ఞమూర్తికైన జీయంత
రంగంబున। నిలుపుడెట్లు తెల్పుమునిప॥ శ్రీ॥ అంత
కుజా ల్లుకున్న విను మాత్మసరోరుహ కర్ణికాపరిగా। నాంతర
యాత్రప్రాణ దరచక్ర గదాంబుజ హస్తశోభితున్। సంత
త దాత్మ్య నుర్కుసుమసాయకకోటి విలాస మూర్తిశ్రీ। కాంతు
నితాంత భూషణుని కాంచనవాసు విలాసుగాను దిన॥ శ్రీ॥
పాదుకొల్పి నియతభక్తి ప్రాజా విధి। చేత తత్పదాంబు
జాతలగ్న। మానసుండవగుచు మంత్రంబు జపియుంప
గలుగు తత్త్వ డాక్షగరిమడ్డిరు॥ వ॥ అనిబోధించిన సంతసిలి
గురువాక్యప్రతీయావర్తనస్థాం। చనిభమార్గ చలకంధర
ఘరిని వర్షారాలంబమల్లికనోడేశే। తుఖేనరంబులలోన। గ్రీష్మ
ములయందు జాలబంధామ్నిము। ధ్యను వెరాగ్యంబు తత
మంబున పర్ణాహారిప్రవృద్ధంబుగా జీతుడై॥ శ్రీ॥ పంచనమా
చరించి శ్రుతివాక్యములను నుతిచేసి సంతగారె। వింధు దుసం

తపించి దయవేఁడుము దత్తము వోరథంబు నింప్రంచగని
త్తు నన్ను నతడమిర్ఁ విష్ణుదేవ పితామహుత్వమా॥ నందనములో
ననిచ్చిన నారాత నాతడో కందములోన బ్రహ్మవైం॥ వ॥
సమధికసృష్టి నిర్మిత విశారదుడై పదునాల్గు లోకములన్।
తమయునవేలుచుండి త్రిజగత్ప్రభుతన్ మది విశ్రవేగ
బో। నమకముసేం ప్రపన్న గదిశాధిపముఖ్యులు గాల్పకా
ల్పునన్। పముచితలీలనుం తసగ ప్రసంగవశంబున లో
కనాథులసే॥ వ॥ వరుసగనె న్నబోశ బరమవైష్ణవముఖ్య
డు విష్ణుశర్మదా। హరిబ్రణమింపుబోట జగదాద్యుడు
సర్వమయుండు సర్వసం। భరితుడు సర్వసాక్షి భవపాశ
విముక్తుడు వానిమాయచే। దరిగనలేరు శంభుముఖ
దైవములందరు నామవర్తులై॥ (ఉ)॥ విష్ణుమయము
సుమ్ము విశ్వంబిదంతయు। విష్ణుకన్న మదియువేఱ్ఱ లేదు
ము। విష్ణుశక్తి మునదె శివుడదై యుండంగ వేరెపోగడనేల
విష్ణుమహిమ॥ అని శివశర్మయుల్లటి నిటు॥ వ॥ శివుడే
దైవము గాక వేరెయొకనిం బ్రోవ్రంగరాదెంతయుం। శివ
డేకాక దే ప్రపంచమంతయును భస్మీభూతముం జేసి
యుత్సుకేళీలన్ నటియించునంతమున శాస్త్రీలనట్లో
డగా। ప్రవణంబుం లయకాల రుద్రుడని శంభుక్తిన్
లోకంబులనేళ వ॥ అని హరిహరతారతమ్య విచారంబున

విష్ణుశర్మ శివశర్మలు వాదింపసునె భయపక్షంబులనైన బ
వారలు తద్ద్వసరణ వాక్యంబులుపన్యసింపుచు। తన్నిద్దల
పక యున్న విష్ణునామద్యయ పితామహుండు విష్ణుశివశర్మ
లకిట్లనియె॥ క॥ హరియొకతి ప్రపంచము। పరిరక్షణ
సేయుచుండు భవుడేరీతిన్। హరియించు సర్వజగముల।
మరియానిర్ణయమువేశమదినూహింపన్॥ శా॥ నేనిర్మా
ణము చేసిన సృష్టినెమ్మనమునం జెక్కలయించుంగదున్। గానాత్మ
వ్యము బొందినారు హరియుం గావారియంబారికిం
గా। నీరితి వివాదమేల త్రిజగత్తంతర్ నసుం జూడరే। నా
నిర్మాణములోన నాత్మలు గదా నారాయణాదుల్ గదు
సే॥ (ఉ)॥ హరిహరులతారతమ్యంబులరయుమాడు।
సర్వతత్వముస జెప్పజనదు మీరు। నుభయకర్మంబు
లందుల నుత్తమమాధ। మమలు లెక్కింపనగు గానివరా
సులారయు॥ వ॥ అనినవినిన భాస. దులందరు విస్మితులై
రోమియునసంజాలకూరరుస్తంగనుం కాని। విష్ణుశ
ర్మయుట్లనియె॥ క॥ మామనసు తెలియకున్నది। యీమా
టలు బలికినారొ యిది నిజమో స। రాప్ప మనవి చెప్పస్వామి॥
స్తోమము నకు సంమతంబగు మరితెలియుసే॥ చ॥
హరిహరతారతమ్యములనాగమశాస్త్రపురాణసంఘ
ముల్। పరిపరిరీతులందెలుపబట్టిన వారికివారు పక్షమిన్త

రణాను తింపుచుం డుదురుమూదరుమూలము ముష్టిశా
స్త్రములన్। హరిపరమాత్ముడౌ టకు సమంతుడు విష్ణుడు సం
శ్లేశ్లాఘ్యము లే॥ శా॥ అందుకే మిమ్మైన వియుడుముంద దినీ
మ్మపుడు మార లా శతిచ్చి నష్టి। యుత్తరంబు బాలచిత్తి
సజ్జో భంబు గ్లే యుచున్నదే మిన్నేయు వాదు॥ శా॥ సర్వ
జ్ఞుందవ ప్రపుష్పపున్ సుగుణా ప్పున్ సద్బుద్ధినై యుండియున్।
భూరాజ్యపూర్వ మచింతన్ యుక్తనె తెంపున్ బూని యుల రతి
గా। సర్వ ప్రస్తుబ లైన ట్లు బలు కంగానే కునాయుం
బజే। సర్వ విష్ణుమయుం జగత్తనెడు శాస్త్రంబుల్ స్వధ
ర్మాస్తు రే॥ శ్రీ॥ భక్తిచే తనే ను బలుకంగ గా, సశాస్త్ర స్మృ
తంబు లే దస మృతంబు। సాధు మాని లోకే సమ్మతంబగు
నట్లి। పలికినాద నిజము దెలుసు కొమ్ము॥ క॥ నీదుముఖాము
ఖినె ప్పుడు। గాదన గాలే రు యుష్టు నరి నోస్తు లమున్। వేద
ముల పంచభూతము। నేవిన నె ష్లోమర్ ప్రస్సియుద యుర
ననిసన్॥ శ్రీ॥ నడుముల ప్రవ ధర్మ కప్రజాపతి యుష్టు।
లని రూనా త్మకోపమతిశ యుంపు। విష్ణునెంత వాండు
వినుము నే నెంతవాం। డవుమదియుత్కరించవి లీరాక॥
॥ క॥ సర్వము నే నుస్స్విభింపర। సర్వేశ్వరుం బునాకుసము
మూరవజే। పర్వసనాని యమరుంబున। నిర్వాహముసే
యు విష్ణు నికి నెట్లు గు మో॥ చ॥ వలనిదు రామ్మ లుంబు లుర
వల్ప దు తమ్మనవా లుబాలున్। కలితవివేకమందపము

గానగన రామ్యను యుష్టు భక్తులున్। గలిగినే బ్రహ్మం దుకార
గామము లునెం దుడకుం గారంతవే। తలగం మలనే సుకోప
ముసుతా కగడుష్ట ను వతాని యుట్లు నిరానన్॥ వ్ర॥ కోపము
రాక మాను నట్టి ప్రారమన స్థులకెం దున్నైదనే। కోపమదేమి
సే యుమది ధాం కకవిష్ణు నిరాకరించు నే। పాపముపర నిలో ద్వైత
ని శిక్షక్రియ భవద్భవా జవింగ దున్। కోపదవానలంబు
దరి కాల్పకపోవునె దుర్మదాత్మకా॥ క॥ శిరిడుల గినె పుణే గవెం।
తరు వర రూపా నింబనించు ప్రాకు శినను చున్। పరమ మమునిశా
చ ము చ్చిన। పరమె ష్టి దలంకి యుట్లుం బలికెం భీతిన్॥ వ్ర॥
నీ వను నా వ విష్ణువను నీను డుమర్ష దనా దున్నైదనే। నారగుకా
దమం దలగనాదుది గోరి నవాం డగా పు వన్। నీకు నా పమియ్యి
విను నిష్టు రమైన మది య్యకా పరుస్। నైనాని పొ యుదెత్తుచికె
గర్వము డం గను సమ్మగా దవే॥ వ॥ అని దైన్యంబు సెం దివేం డిస
ము విష్ణు కర్మ గరుణించియుట్లు నియే॥ ఉ॥ మానవ దేహమయ్యె
ముహేరిమున్న సటుల పుమే సుదాస్త్రి రాం। మూరము లేనిలు
ప్పాపదమెుం దిమదించి రామ రుంగ కిం తలో। లేని మహాంబ్బే
తిన్హరి నిత్తే శ ము మాత్ర గణంపక ప్పుడు। హానిమరోరు
లుంబు లు క గానిమలయ్యి సుబుం త రేము గొకినే॥ క॥ పరు
చర రూపానింబు శ్రీ యుయు హరి జాతిస్సురి తమాన సాంబో
జు డషై। చరగుచు కెన్ని దినంబుల। హరి కరుణా న ప్రష్టావ
దము నందిదకను చు నే॥ శ్రీ॥ శాప మోక్షము ట్లు సమ్మతిద

దయచేసి విష్ణుశర్మచని రాకవినుము ధీమంతు౹౹ ధర్మాత్మ మేను దలచి
పావనరూపాని బుద్ధిహీనుల శాఖ్య ములను ధరణి౹౹ ఉ౹౹
యేనిటు సద్గురుండు గది యుంచిన శక్తిని సర్వ పూర్ణగా
స్వానము సేయుచున్న రెండనాత్మను జూచాను విష్ణువంతగా
నేననా ప్రసన్నను నేను డస్సు గురుజేరి యుంత యయ్యె
మాని కివిన్న వింప భళి వంచిది నీమతి యెంచు యుక్తానస్౹౹
క౹౹ నీవని విష్ణు శరంగా బ్రాణింపగ వేరు వేరు ప్రహ్మంబంతా
యేవిధిని నాను రూపము లోపరపగనీ శ్రావి యెంగ శశ
ము గలదే౹౹ యురువ బినాఝ తప్పములన్నాంత యుగ
ద ర్యాడు నప్పు యెంబు నిశ్చల యెగ స్థూలసూక్ష్మ ములు
న జ్ఞాత కారణ స్వరూపాంత గర్౹ సరవి నిమూర్తి కింబి శము
సాక్షి నిలక్షణ మూ ప్రసన్న మున్౹ నిశమంగు రజ్జు వంచు
నహాఖ్యాతి నినీ రెండ దోసమా వేనిదై౹౹ ఉ౹౹ నా పునవీ ప్రభు
హ్మా మని గట్టిగ తత్త్వము నా మనసి దగ్గిర్రైవము నేను నం
చుణ్వి విధంబుగ దోంచరగ ప్రపంచ మిటూ౹ త్స్లావయు
నైవవేక బహిరంతర పూర్ణ తదేశ కాల దస్సా వవి
శైదము స్నైదవి యెంత యయునే నయి తోంచా నిక్కముస్౹౹
అప్పుడు౹౹ చ౹౹ కనుగవ బాష్పములుల్ దొరంగ నాయము నంగ
ము పుల్లలూప్పగా తను ప్రభుజంబులుంచా రుగ తాల్పగ
శక్య ము గానిమొడ వముక్ మన మును నప్పతిల్ల దనిమాని
కిమం దన ప్రాపరించునే నిను తి యొనరిచి దన్నియు తప్పతిని

యమున్ని గాంచి యా శ్రీయుతుడు౹౹ క౹౹ ఆనందమున త్రైయా
మేనుం బ్రాక్షి పశత మైమొలగగన్ను నం స్వాత్మయు ద్రుపతను ప్రస
మానసము నదిని కినభి మానం చేల౹౹ (శ్రీ) అనిన నాడు సగర
వుండు లనినుగా నవిశరర మెతుం డెన్న డుక్కా౹ యూన
త్రిప్పునిమంహే త్పకుంతయుల మాంకు శ్రద్ధదే పరిక్షాపరము
క్కా౹౹ అనిసేను విన్న వింప బ్రహ్మం డిట్లనియె౹౹ క౹౹ నినువం డిలు
హ్మాద్రీ వర కును విసుతెం ప్పంటు వనిరి కాదవ గళరిం పర్౹
జనుసజేని టువ వెనల్పప్రు తను వినికడు వారిబు ద్ధిదస్తా
యరువుస్౹౹ శ్రీ౹౹ ప్రహ్మ తను ప్రలత్తి భగనే హ మలిత్రిహారి
కన్నె బడుయు బదర యనెన్ని౹ మనుజుతిర్య గాదితనుప్రలు
తెక్క రమె జీవ్రమను వచ్చిం వ సిద్ధము గను౹౹ నా౹౹ నీవే ప్రహ్మా శ
రీర మాత్రక భిమానం బిట్లు గర్వింపగా౹ నా విష్ణుం దఖిలాం
డకోటి మహదండాద్భుతైయుండిరా౹ నీ వండజ వినికుడ్రు
గర్వము బహుంవ్నిమ్మ్ం చుపో పించుని౹ ట్లేవెండజ విలయుంచు
చెల్లదడి నిన్నెంతే నిభంగింపగనే౹౹ క౹౹ నాపునవిష్ణు నిరూప
ము౹ గావింపగ రాదు నిఖిల స్తారణు డగుడన్౹ శ్రీవర
దపద్మ ఘ్రయు సే వారతి వైనశెంండు సేవముయ నీకున్౹౹
క౹౹ తాండజ మది య్యా వరిత్రయు౹ వింటై విగదమ్మెటుమద
న్న దిద్ధి వే మైనా౹ నుండే యుడుగుండ వసే నంజిని పంచన
ముచేసి మూర్ఖము తెలీ దస్౹౹ చ౹౹ మనసున సుత్తనా దురభి
మాన [illegible] ముచేశను నీక్లపావశం బునబరి శుద్ధ మైకనా
గి ముద్దిగు రుండ ప్పనీ వేశిచుబో౹ ధను హారి కృతి నా వుదినిదా

వలమయ్యెద దంష్ట్రికే వచే। ననువుత తత్పసంపదరయుంబున
నెందె వఖర యువిచ్చె దనెన్॥ వ॥ అనిపునః పునః ప్రణామంబులా
చరించి తిరిగివచ్చి తదారభ్యంబున హరిభజనంబు సేయుచు
నిట్లున్నవాండని మరి యునిట్లని యా॥ చ॥ హరిపరమాత్మ డె
వ్యయు డనంతుడు శాశ్వతు డచ్యుతుం డనుచున్। పరుదేవ
రుండు। ప్రాణుడగు బ్రహ్మయు తానపిరా ధిరాంన యా।
పరము నిక్రృష్ణు డుర్మదుని పాపము నస్సు ని నిందజేతురల్। తరు
ణిమహాపరాధము పదం పడిచేసితి విట్లు నా రాండనే॥ ఉ॥
వనిము ఖంబుచలాచి పచివే లు హా యా ధవరముల్ ఘుడించి
నర్। మానసునె వాని పాపము లు మా మసనన్నిధి నుండ గూడ
దీ। హానుని ద్రో యుడంచు వెలుగమి ప్పుల దెప్పిన యంతలో
నానాస్థానవలు వేత్ర హస్తులు వెసందలవా కిలివెళ్లడ్రో
చినరా॥ ఉ॥ వచ్చిచతుర్ముఖుండు తలవాకిటనైత ను ఖిన్న
చిత్తుడై। మంచ్చ మము గింగి పోవుటకు ముందు నవెక్కియుద్ధాన
రాకతా। వెప్పు వెరుంగు దుఃఖము నన్చిన మహాత్మ క్రైమ
నలజ్జచె। నిప్పుడలంచని ట్లను చునెంత యునె వ్వగనుండి
జన్ముడెడ॥ చ॥ కడకే డవే నిపోని వెడగర్వము నెందిన యుష్టి
యూ ఫలం। బడున్నవె భంగపెట్టి కదిమె। ఓకి యూరర
పూర్ణుడెం దునతో। నుడిల విచారమానసుని కోపము తామము
పాపముం ద్రునే। దడు వలె నయ్యెనా రెండవు హత్తరదు
ర్నశనశిరితేము ననే॥ ఉ॥ రొండదనుం డివచ్చెము నిరొక్కడి
యా శ్రమమేను గంజెనే। నె క్కడి రాగినీప తికి నిచ్చగలంగితి

80

నందున్నకటా। రెండ్కడికి ట్లు దెచ్చెపతి రెండ్కడబో వృదు
నేదిదికృష్ణనే। దిక్కడ నన్నె రుంగుడరా నె వృరుతేరి కనె మిసే
యుదునే॥ క॥ కలితాష్టపదము డగు యోనలు పత్రభావంబు
లోకనా యుకమహి మలా। విలసితలోకోన్నతములు। తెలి
యన్నికకేడమాత్ర దేహుడనైతినే॥ శా॥ నానామార్గ
ములే విలసాగునిచర్ణనానా విన్నై ప్రేక్షవి। ద్యాసారస్వత
భక్తి తత్పమహో త్పన్నాభి భూరిప్రభా। వాసాలంకరణో
న్నతోన్నతమహత్ర శ్రీవిలాసశ్రీయో। ల్లాసస్థానములింగం దు
హాసి మశకశ్లాఘ్యంబు తిందందుల నే॥ ఉ॥ రొక్కడి
కేంగు వాండ తెరువెయ్యది యెప్పరు దిక్కునాకునే। దిక్కడ
నుండు పైట్టు లూరయించు కచిత్తము శాకరించుచుదిం। దిక్క
దివాంచు డవంచుడు గనంచరికిన్ వినిపింతు నావిభుం। బక్క
డరెండు తకయ్యమదినంటిన గర్వవింకే మిసే యుదునే॥
రేంగతెనా రుతునంచును। నాగశుడు తల్లి దింప్రవై ళంబు
ననా। రొలా గినివచ్చి ట్లను నొ। పెరుగు రుపై భవులరిట్టు
లుండవలనునే॥ ఉ॥ చూచితె యా యజాండములను
నెంబిలునేపదునాల్గు లోకములు। ధూచరఖేచరాంబు
చరభూజిచరాదిసమస్త జీవులని। ప్రెంచురతాష్టదిక్షు
ములభానుశశాంకసురేశవతానులన్। శీచతురాననా
ద్రుమునరవిత్రము షేవ్వరులన్ మహత్ములనే॥ ఉ॥ ము స్పదె
విపినష్టిము ష్పటలక్ష్మియు। గండిరయ్యెనె స్వగానము యుంచె।

సంశయంబుగలదు బాలుని నికన సృష్టి సూతి యుష్ణు
లని యొసతికి॥ ఉ॥ రాలిన వానిగా ర్పులను గైకొని మా
దగ నేవె యొగి నీ। బాలు నను బా. లేని లవజాలను
మాపుక లోకమింకనే। లీలగనుం గానక్ష గం నివింపుల
నెట్టులగా డుకెందు నెూ। బాలకు రంగలోచన కృపా
పతి నందరి జైబి నావే॥ క॥ అవవిని కన్నులమూ
యుము। వన జాక్షి వయుని వశ పు వాలి చియుం తనెూ।
ముసువడి లొంకడినే। తాళ్ళన సుండె ను యుష్టడినెూ
న దానుండనే॥ వ॥ యుట్లు విసు షనూ త్రంబున తనవనిన
యుల్ల లోకంబులుగ దవి ము న్న తాను న్న బంధురాం
ధకారంబునను వచు డూ ప్రకృతింబునెుం దితవవునంబు
నని ట్లెని తకినాని॥ ఉ॥ రావకమొహ ప్రాయుతి ప్రియురాం
తన యాకు లొకింపకె నే। నీను లబాట్ట కిట్టను భవింబితి
మున్నితి దుఃఖు భావిన లో। శయునికను యువనయుని గినఉ
ప్వరి గానరయుం దగాని జన్మాన యునశ యుంచు చుర
సరి యుష్యమునొక్కడినెంనితన్న బోనే॥ క॥ అప్పుడు కానవేరపు
నవే। తప్పు కానకేవల యుగాని తడు విడ నూడి। ట్లొపుకు
పో దొండనకే వని। యుపురకేమ స్త్రీతనలోన వనుయురశరణమనే॥
శ। ఉ॥ పో ప్రపుచకల్పలోకములు ప్రాణము లై బహుభోగ
భాగ్య సంజీవనభూరితేజములు శ్రీదములకాతుం డిమా
చియాత్మలో। నేని కప్పరు భాను హాపువెవ్వరి శక్తి జనించె

నెుకటా।నా వివిధ ప్రయుత్న ము లు నష్ట మునై బెడి పోదాం
కాంత యుమనే॥ శ్రీ॥ సత్యలోక విష్ణు సంప్రాణమై శిరి। దన
రుచుచుండు నెుక్కా శక్తి విభవ। శూన్యమైనదాదుబాపురయు
ము॥
ను వాని క్రమంతదుక్ష ప.డె నెు యె మిస్సెతు॥ శ్రీ॥ అని
చింతింపుచు పోయుకాంచె విభవా సంధైకసంప్రాణమై। ముని
దివ్యోత్తమ ప్రాణ్యభూప జనసంప్రాణంబునై నేపరా। జన
నానాముఖ నరు కృత్య బహుసంచారాతి వేగంబునై।
ఘనసారపనావాదిని ప్పదదికారం పాయునూసంబునై॥ వ॥
బహుతర సర్వసంపదల బడ్డదవృ విమానవాబానే। బహు
లగతా గత్ఫో క్షత నిబద్ధ పక్షంబు వానిపై నదె। ఘృహా
నవుంహ ప్రభాగరిము వాశల మై తగదొయు వానినె। స్వహి
మన ప్రాభ్ర శక్తి బరవుంబ సువానిని సత్యలోకము నే॥
॥ చ॥ కనిశరగంది యుంతకు సుగారణావెమి రాయు విష్ణు
శక్తి మే। వనజ వత్నాక్షి ను స్వహా నివారి వదియుష్యనియా
మకంబునన। దనర యుస్థాప్రకారము గడొను ప్రభుత్వ
ము నే యుచున్న దొ। గను గాన బాలు నంచు వదిక్రాంతు
కరెుఉ పుగబో ప్రపత్రం రిక్షే॥ ఉ॥ ద్వారమునం డుపాలను
లు వారి జనంభవు బూ చిమీ రశె। వ్వారయు వోప్పు వారు
ప్రభు వాక్య ము వేకనం గదచ్చనే। ద్వారమునూ బ్రిని య్యపన
దానెుకయుం చునచింత వోవి శా। వారి నులంగనుం గాని
శవప్రభు నిక్ష నా ంధ్ర వచ్చితినే॥ శ్రీ॥ బ్రహ్మయుంబున నన్న వారిం

పజనదన। పారుణాపక్షతి వల్పదనక। పోవని యిర్ప్య జూచి
పోయి కన్నైనె మహా। మహిమ దివ్యరత్న మండపము గ॥
క॥ చింతామణి సింహాసనమందు ర్గ్రవతానం ద్రమధ్య వాదాన్యత
షా। దాం దుర్గ హరి పద భజనా। స్వాం దుర్గ దేవం తు శపటి వానే
కాం తుర్గా॥ చ॥ కనుగొని ఘుర్ఘ్ర ర్గ మురవి కంజ భవం దత్తి దదుః
భితాత్మునై। తను వెరి యుంగ విక్రతి తాపము సెందిన స్వసిం
చి షాక్షి చర్గ। జనిహాము వన్న గా ప్రమున సందడి చేని రమాన్ని
భూమిసెం। నా లక్ష్య నవని యుంచినె పై గలనం దుబు నిర్ణసునా
త్రలోపలర్గ॥ హరి నాభికద్ధం బునం దం బుట్టిన ప్రట్టు పెరుగక
తిరిగిన తెరగు మురచి। అద్దెకవుం నాగనవ్యక్తి శిదపమగా
పింప బంపిన యుక్తి జైంప్ర మరచి। యా జగత్స్వ ఫికి నింత
నోరు ప్రకల్గి మతి యొసంగి నమహా మహిమ మరచి। బహు
తరరాష్ట్ర పవాఘలనె దవాపి పరిరక్షణా దయుశ్చే యుకరు
ణామరచి। గతిసెం దుగష్టి దుర్గ ర్వము లను। నణచిరా
చిన మహిమం బులన్ని మరచి। నిర్గమిత్తంబు ప్రహరినిం ద.
చేసి। తేర కూరకెపగ గాని తెచ్చు కొండి॥ చ॥ పలుకులకతి
నేమెలను ప్రాణపదంబు నిరంతరంబు గా। తలపున బా
యొ దెట్లు వనితామణి సుందరి యుంబతి ప్రవా। తిలకము
సర్వలక్షణసుధి సిధిమాని నిప్రాణ వల్లభా॥ పలుకుల
కత్తై యొందు వడు బంతుల నున్న నా యమ మిచ్చే యుడునను।
॥చ॥ చి లుకకు జెప్పిన ట్లుచె విజ్జైరి త్రి యొకుల గార్యనాగ
ము లాడెలి యగన క్షనమ్మత వము ఛీకలి తం బున యుం బు నా

82

రగా। పలికిన భారతీవచన పద్ధతులన్ని విషంబులట్లుగా।
దలపున బట్టి దుర్మదము దాకొననియుం తను దెచ్చు కొంచగా॥
ఉ॥ లోకములెల్లనే దిరిగి లోకుల గన్గొని కజజనెందు చుట్టా
లోకవిభుల్ ప్రభుత్వమున లొంగకతన్ను నిరాకరించగా।
నాకరమెందు లేక సుగుణాత్మకు డార్యుడు చేరదీసెనా।
గ్రైకొనినాని పంచబడి కష్టతనే ఘటియించు దేవుడా॥
క॥ పగదీరగ పంచు పలు పుర। దగు లుమ బతిమాలు
కండు దా యుపదంబుల। తగ బట్టు కార్యమేలగు। భగవం
తుని విడిచి యొరుల ప్రార్థపడి రేలా॥ వ॥ అని నిశ్చయించి.
మదంబడి నిగర్వంబు సర్వంబు నంబూర్ప పర్షంబై।
తపహృదయుండును, సత్యం తపసుండును బహుతరార్తి
సమన్వితుండునునై యొక్క విజనప్రదేశంబున సంపాదిత
సర్వసాధనుండై శ్రీహరి పాదారవింద యుగళ సంస్థిత
హృదయకమలుండై తపోనిష్ఠ నచంచల మానసంబున నం
గన్నులు మూసి నిరంతర హరిచరణ ధ్యానానంద పరవశ
సుండై యుండె నట్లైకొంతకాలంబున శారదా సతీరత్నం
బు బహు ప్రయత్నంబుల లక్ష్మీ కటాక్ష వీక్షణాపేక్ష బహు
కాలంబు తపశ్చర్య గావించుచుండి యొక్కనాడు ధ్యాన
సమాంతరాత్మ తపసి తడని కటాక్ష వీక్షమూలని పాపి
(తపసంబున) ని ద్రైయిమ్మ సమ యుంబున్న॥ ఉ॥ యొన్నడు దీరునాయు
డు ముత్తెన్నడు నా విభు గూడు మెందునే। నెన్నడు హా యమొంది

తలరామతత్త్వమునావరి వారి లోన నిల్చినైడు పద్మసూతి
దయకు [illegible] లంగు దంగా ప్రరింతునా । కిన్నియమునొల ప్రాణ
విభుడిక్కైదనే దురవస్థబొందెనో ॥ ఉ ॥ నే మమునులతోఁ నసుస్థ
నిటనే రకరాముక్త నివేశము౦డునే । తామరసాక్షుమాయతదు
దా కొనిచెక్కులబొట్టు త్రిప్పగా । నే మయిపోయెనో యెనటు
నేత్రియ జక్కిడు రావణుంబుగా । కామహాత్మ్యదేవనిది
నావదబాండా [illegible] రాముండు జన్మనో ॥ క ॥ ఆనితపియుం
బుమ మహావేసనా [illegible] యమానసమానసకైలు
నిలువ కొరళంపరాని తాపంబునం బొందె । తప్పరవ
కాత్యురకైల [illegible] పురాణ తదాకార చేష్టా విలాస
విభ్రమ రత్నాకాండర్యంబులు [illegible] దలపోయుచుండె ।
నాసమయంబున శ్రీమన్నారాయణ కరుణా కటాక్ష
విశేషంబున కృత్రిమబ్రహ్మ మాయంబైన కాలంబున వానికి
విశామ మహాలమానసంబులు న్నైత్రిందియ వశగతంబులై
కన్నులు [illegible] మునకప్పుడు ॥ సి ॥ రామకల్కిలదర్శనోదయ
కరంబున వానికి యుత్తర యత్నాంబరమొసర్చెయాడ ।
మునవాని [illegible] కంబు ప్రణుతుడయు [illegible] తదయు
[illegible] వరులు [illegible] లపయుదగుది యబట్టిన
క లుపతి చేష్టవారింటిపా నిగల్లి । మురరిగా పత్ర నిర్మాణ
హా పరికర జాలంబు [illegible] తంతగు రవి బీరుగు । బావి రయు
గన్నిని జలారి భద్రురాజ । ముందిరాం తరనారా నందభవన

తరుణాతరహంస తూలికా తల్పములనను ॥ వస్త్రభూరుమత
మురిక్కు బున్న యుంత ॥ ఆ ॥ దిశలు కలయు జూచి తెలివిపొం
దెనండారు । లాత్మ వెరగు నొందియుపిసుదమున । కరుణాల
లలము నొనరగా ధతరార లిం గనములనొంది విషనిమము
తలలరి ॥ వ ॥ అత్యంతసంతోషాంతరంగంబుల వా
శీశ్వరుండు ప్రాణేశ్వరి తోనిట్లనియె ॥ క ॥ ఓహో యావిధ
మింతయు । శ్రీహరి మాయావిశేషచేష్టలు [illegible] యా । దేహాం
బౌక్తదనుండెను । యూ పర్యాప్తలంబున్ దృశనా మాత్రమె ॥ వ ॥
అనిననవనిత ప్రార్థ ప్రాప్తాంతంబంతయు త్రియకాంతతుం
దెలియోజ్జప్పి తప్పర్యాప్తాంతంబంతయు దానిపలనవానిం
గి విష్ణుమాయగుడుదవె ప్పరికి వశంబుని శ్రీహరిపదపద్మభ
జనాను రక్తు । లైనట్టి ముఖ్యులంచేదని భావకాములకు సూ
తుండిట్లనియె ॥ క ॥ యూ కథ రామ ప్రరుణా విన [illegible] వా
విష్ణుసకలవాంఛితఫలములచే కురుజ్ఞానం బొదవును ।
ప్రాకటముముక్తి కాంతపరి నాయము బ్బిన్నే ॥ శ్లో ॥ అనిన సంత
సించి యమమ్ముని పర్యు । విష్ణుయుం బునొందివిష్ణుమాయ
దని విచారదుండు తరువైన వైరుకు [illegible] ప్రార్థ దేహమట్లు
నొందెదనిన ॥ నా ॥ గా రి సంతత జప్పనామ విద్యలో రత్నా
తదృష్టిమదు । రావ్య గాధికారావిరామసంభరిత దివ్యస్తోత్రము
కంఠా ప్రతోవార శ్రీకరపద్మదామ మదయ కందస్వాదు
భక్త ప్రజతీరాంభోనిధి ప్రాణార్థన్యాసోమవిజయ శ్రీరామ

దివ్యోత్తమా॥ మత్తకోకిల॥ వాసుదేవ నిరంజనాసుర
వైరి గర్వవిభంజనా। శ్రీసతీవనితాకరాంబుజ చిత్త శాత్రవ
భీకరా। దానవమానవ తోషణా హితదైత్య వర్గ విశోష
ణా। భాసురాంబుజలోచనాభవపాశబంధ విమోచనా॥
॥స్రగ్విణి॥ హారకేయూరజాడ్యా దయావాసవద్భో। ధారాధార
దీనార్తితారత్రపాణీ। సర్వాధార మానాథ భాస్వద్విలాసా।
సురాధార సద్భోగసుత్రామ వంద్యా॥ ॥ గద్య॥ ॥
ఇతిశ్రీమద్వెంకటేశ్వర వరలబ్ధ కవిత్వ రచనా చమత్కార
సుజన భజనాచార భారద్వాజ గోత్ర పవిత్ర నరసనామాత్య
పుత్ర సరసుకవిజనసఖ్యేంకటాక్షిప్రణీతంబైన
విష్ణుమాయావిలాసంబను మహాప్రబంధంబునందు
తృతీయాశ్వాసము॥ ॥ ॥ ॥

88

[illegible] 4 ... M.K. ... No. 71

Vishnoo maya Vilasamu(?) ... Chapters 5. Verses by Venkataka... Character Telugu. Pages 78 Lines 2... Goodardu(?)

[illegible]

౧. శ్రీదయితాంభోధరమదోశ్వరానందప్రియపుత్ర వరదనవినతశ్లాఘ్య
యానందమవంశశిఖామణి వేదాంత్రరవిగుంటువెంకటరమణాఖ్యు
౨. అపృథగంపరముకోనవాదిసన్నుతులకు సాంతతీత్తులనిలసెచ్చితి
తాందవినుతుస్వాంతశైనవిష్ణుమాయచరిత్రములునగరాససేయ
౩. దరహసగా చదువుత్తిలవారదయతంగనాన్వతినినాధునిగైకొనిసర్వ
సంపదలోపిరాగభాగగభోగ్యములుమించిననమారులుగాంచి
యుంతమునే నిర్ధనుండుభవంబులో బాలశివారిజలాలచనుసత్త్వ త్రైతాప్య
తప్తశ్రీరమణదయార్ద్ర గర్భముననుంటిని సమారలుసేగినెంతరేపయున్నివిన
౪. సాంతుమవసనమ్ముని అందుల్లవినిరియుత్తునారదుడెట్టులంగనగునా
ధునిగైకొనుట్టు సంపదనిపారులు తెల్లు పుత్రులనుబుల్తి
గాంచుట తెట్టుగనుతుగ్రనిరుద్ధిదుఃఖమునుపతినలుటెట్టు
లుకొని సత్త్యవశారివివికటులట్టుల సహించెనివిజ్ఞాశ్రిత
౫. రాంద్రోమయొక్కతనీయకశకరణంబులు బుద్ధికేకేకరణంబులు దు
రితతమిరభాస్కరసమమహాత్మ రకరణంబులు భవనంధి స్తరణంబులు
౬. విష్ణుమాయసంస్కరణంబులేచాలు ... పవిత్రములు
శ్రీకృష్ణస్వామిచరితామృతసారాంశనమస్సంకీర్తనములు రసాత్మములు
శేషశయనా దయాకరణంబులున్ శ్రీవిభూతిస్థంబులు ప్రశ
స్తములై విలసిల్లు సద్భక్తియుతదివ్యచరితాష్ట్ని యుశేషుపరి
౭. తమున ... నతియిచ్చుచు ... ననసకాదిమునివర్యులకు

రామమహాఘోషణకృత్యములవిధము నాత్మ నరసింహుని క్రమములనయము నుపొందకె
౮. మలయమువెవదిని ప్రియగురులవలచి భక్తిమదురుమరచుటనెవినుకొభరా
ఆ రేకంబునపనరుకపక్షి ప్రసన్నయో ర్థిచరణ ప్ర్వైరకనాధనవకవకమసత్త
౯. వాఘాన్షవనితా వనజాతనిలయువా సంభగుమునేయసెఆ(ఆ)
ష్ట సంఘదలంచునననెఖ్యుడు బింయారుదేలుగా శ్రీలక్ష్మి వెలసె మెర
యుచుతురంగబలములసంఖ్యావమంతన జగతిబారములేర్ప
జాలితనరు సుందరిజనములసెబగుతెన్నిగనెట్టు శ్రీవల్లభుంతు
జారక్షి ఖరుదుగస్వనములా వరములక్ష్మింగా రమయువనవచ్చుత్రే
౧౦. రంబునిధి శాయుశ్రీ తిసల్పు ప్రశధిమా తిరియుగుచు ప్రదు
మ్నతువరింపుమలయుమవ నవైత్ర జలజత్వైరి సవతిఖీకాశివాంస
౧౧. నివరంబులుండవిర వృరమగ ప్రైరకా వ్రరమున ఉసి ఉగజవె
కరకవా తప్రత్యేయ తంబులుగా నివా తా వా తుప్ర గా ప్ర నెత
నములు వా తాయునములవు ప్రవర్తించుచుయెకా నిమిన
సకునమకు రెట్టి బిరులు గాడు బురులుగా శశరవిప్రప్రస్థర
వృలిగా నె సా మెసా ర్వలకాంతి సెగయుదంత్రవాం
తిమించిన రత్నకాంచన సాధములెగా నిసున్నప్రభింళ్ళంగా
౧౨. సరాప్త్ర నెవతబహు ఋషప్రవిమకొదమా గణముల గమలు కా
టికెత్తినపదగలక రట్టికెత్తనత్తిసింహా తలాటంబులంగరుల
౧౩. సాన్నైవనుమన్ను వెకకుదిబిత్తెలగుచెన్నిగ ఉసంతతయురజ్జిధ్యాను
ములబలబలాశ్రతకె ఖలా ప్రసన (క్షాం తమునా త్మరా
జ్యోలలుసంభవభేషాభా మెకెతమప్రభాం తిసుకెక్షరుంతు
మదిబా యునివేదన నెంతనెటితాడెంతయునారునింతన

౧౪. నియుక్తగలంగనచారంతరంబులనేయ గాలిప్రవహి శరత్ప్రమయి
కుంభములప్రతకాంతకాంతి తానాతురిభా ంబుచించితమునై
ప్రకార మాఘ్వనిద్రఘాతనిస్సాపితరత్నజాలమునసంకయమునుం
ధగధగనంయప్రేరిప్రనుమా ప్రగా గమంగురిక్షతతిక విధళించుచు
సెకలెక్రి మయకనదుప్రస్తకాంచనస్థగితరంగతొసధసంచారవా
ప్రనతమ ప్రాంచితగంధసంతతవాతంబులా వియుదాప్రమావ్సేకనా
ఖ్యాతమదా రక్తాంగములనా వశిష్ట సురమెచన్న యుంచనిశంబుకసు
ధత్తినరెర్వణావిషంఢా రత్నాగ్రవ్యరనేయ ఉయ ఉప్రరలాచెమలంగ
లమంధ చెంధతమంబునకాలమగ చెరితా రెష్పనజత్రవా ళ్ళగిరియు
క్షయమునె ఋమకమా ర్తిసంధ్యలుధ్ధిపత్ర్మనతజములదిచకరిగా
తమనా ఋమకలంబులక నాలెష్ప రణాధర త్నమయులు కరటుమవెస్త్రతె
తెల్పుకర్క్రమయకయఆక్రారిచుమించురిగదగనా నాంగసఖరుగుబెర
నాంగనతా చెర్దా శ్రీవరశర ంచిభూ వారాలెకనమునంగిరమరి
ఘనాకాఠసమసహా రుసేయయప్రియఆలబరమా చివానిద్రమమలా ం
బులకప్ర తభించబ్బా నసతబుంబుబుదు ర్గరా గమునజా లుము
అలగలరంగబద్ధిసక వంగానసాంధ్ర గాగమునుక్షాంతనశా
తురునిష్ఠన త్వన్షా ధంబులమునాదసంధ్యలనవాదురనామ్నలు
ముక్తా యిపెనునమగా రప్రరగా రతత్వాకాబులగాశప్రరమల
పక్ష్మ్రరా లకాం తిగలుధా నా రూ మమునతవిశా యుసని
ప్రరములుా రత్నజలము గా చెనరమగు నేయ ఉప్రందరునెమ
పా జకలుసరిధరునుదతప్ర ఙ్గవా మం లరాశదందరుమెర
విగ్రహా మమలంచరుసుందరమా ం కొనాపె యుం దరుమత్తనె
కరతులంధరభా తమమా ప్రాకార్ లఆదందరులా

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

B.302

విష్ణుమాయావిలాసం

[illegible]

D.789

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

గణ్యావాదివిశ్వేశ్వరసేవమునస్సి। పరరిపుదవములగవెనెకాండవములగిరిసె।దవ
దనువిరిదలవిరివర్ణమదగజపములు।యురదటునసుభాండవిరెంతయు
సువిధలలరిగుకచు।నెమ్మితుదకాదమ్మనదిగాచె।నెమ్మినివసియుంచినదియు
నీరదవాంఛ్యక।నెమ్మినిచెదరించినభాచె।నెమ్మెయుపాయుంతువివమ్ము
నిష్ఠ్రవదెసుదత్తు।సిలుతవిరులన్నెనేవ్రదాయువసుపెవవాణికావమ్మతుక
రామానుకాలవాయెసు।ఘునవదళతరులెగదలవునుగజ-
యూనెవమునసెనేవారిపుద్ధ్రపుందగానసు।అలరుగాదమ్మవేప
పమాగపలదుబంధురదెశాచరుడుకగంధ్రిఔచాచెవెుదల।ఘునపందిన
పుపెనగానవతదారాచవాశిశిఖిపించవెకెశదనెంచెవునె్ర।ద్వెకర
ఘుండ్వెవామత్తెఖపింగళాద్ర్వఖ్రిపురవాంచినష్ఠశివెవిబల
వులరంరయు।దెవురుదన్నునసెరుగవదదరవలదు।రాశవెుసనినత
రావ్రెతగానవర్ష్రయుఅనియెుకరివెంకరుసరసల్లాదంబులాదు
చుపిదారింబునవ్షునదులుఆరెందవిరాశుభాయుపమునవెవికలా
తున్నకవాంబుపాంబితా।కందలతాంతగున్ఛ్రముననుఃదలలెు
త్రినవెంతవావివెా।వం।దనరారుకెరవుబాగవాటుప్రుబా
తెరబింబవాంమ్ఛదా।యుందరలాన్ద్రి౨గదలవాచెయునిసవ్థిరి
తాచెదవెరలవులన్నుఆ।వన్నియుదెూతున్నెప్రాంచిచెకగ్రైవయుద్రా
రినగుజ్జుతాయుప్రఃపాన్నృవాంతలఃవెురగిపాచెయుసు
వుంబులుగాచెయుతుమ్మిదతె।చెవ్రగరివెూమందావితవింజేకాం
నరుఖుమ్మనివచ్చెవుమాగినఃకాన్నవభాశరివెతదనుకాదమ్మలు
నవ్వెగవచ్చెనేప్రుటన్నఆరెుకాందరువుందయానలావక చె.
వానికెంజదలవెకష్టురం।బంధుప్రఘాంత్రిబాసెనిటులాంబిత
కెస్తురికాన్వ్రభాత్ఘుపెం।పెాందగసజ్జప్రప్ఘురసప్రంజిగవావ
లుగన్టెకుంపవె।కెందుమవచ్ఛెతచ్చెననుగ్రైకానరందరుసెఘురావిగ

నేః।మరియునెుకరికాకరు।చులుతరుశిరాకంటెరమ్మపెవదంపుత్రులా
యుక్త్రనవాచివరాయుపవిం।తారష్రగవాధవెలతలనుయుక్త్రలలూ
గుచవెజెగుళ్ళనేభ్రకరగతిమునవ్వలంగవువిప్రల్లరెదుకారని లెవెుంత
రంతెద్ర్వలవెూత్రిరవతినిచ్చ్రచుకబలుకుగగ్గుత్తెకెవగగారిపెంప్రు
గనేఆరుతాందురదవెర్రానస్థాణిదవినదంపుతులాయుక్త్రనఘుత్రు
దెనెదానాదువుకాయపాత్తునంగురువనందుకుసెూర్వ్రగవచ్చె
దుంకెగెం।శైవురిరెెసుకభ్రెంగవుయరుయంబునసంచుసంధ్రారిపచ్చెనం
డాదువుధుపెలజ్జెందినవుపాచదాయుపుయెుహ్రపుచాదనెచ్ఛెశేుదాచె
పాదవెసంధకాదపానవిచెబట్టుకానృదిసెరవుాకంవెశివన్యెప్రకం
జనె౨కఃనెవ్వెంగిడుజెదుకవాండవావాచెవిరితవివకుశెంబుప్రై
నువుంశెదేప్ర।గాచెగుపుంచిదియుంచుగానిలవాందరెసవూ-
రాంకఝాచెదుతలిశంఖుతరుణిఅరసెప్రుంఖనావుంసనాసతి.
జెశితెనిగురంధిప్రైనావ్రుఃనింబెరిఘ్రఃవెంధకవుపునవుముఖవిలా
సంబుజాఘు।పాన్నసస్థెఘృపాచెన్వంబుపాన్షెసకెయు।ఆపు
పంవినకెశిదెలుబునబ్జుముఖులు।వాచెదాదశ్రెసెనసెకెపెూవా
నువులగుపయుబ్బుపవారిపప్రనుఆరెుపయెన్త్రదకాంగులా-
యుక్త్రెవజెపాగపులుంపగజిక్షెకాపప్రులుం।జయక్త్రవజెఘృగాదు
రిపిసంగతికత్రెలనెరరిప్షుబాచెవయెుప్రదెనెంకారుంగదసెయుం
దియులంఘుపుటిపాయుసవాకెరవులెతి।కైనెయుక్త్రపుతాచెగు
వంబులవు స్త్రికె్ర్రపుబాదగజెరసప్రుచునసేుకలవెవ్వృచూదెనె
పాంరులు।గవ్విరుగతరాదులగుసుకాంరతాదుపుశాలుకె।జెవ్విన
గాత్రెపుపాచెశం।జెమ్ముచునువసంతోకెజెలగిదెవె్ర్తుసేుఆుు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౪

విష్ణుమాయావిలాసం

బలులుఁ పలుచెదరుంఝా ద్భులవస్త్రూ త్న్వరగయున్ జెక్కెల జూచఝా
చూచున్ దిగా గా రుచు నెంత రుంగదయు చున్ భూ చెల
వా స్థానపద్మ తుటున్ చెరుంగ నెవె దశు చెందెందెనిచె రిత చెప్పుచున్ వద
సంబుల గిరి గందా ప్పైరా శ్రీ పగిదిన్ వా ద్విష్టుల శ్రీ తుష్టు చనుఁ వెలయు
ప్రభి సభచే రంజిలి యుష్మ నచరా రుశుంతు యు పద్మ శన నమున్ వుద్ధ
మునమెు ప్రై వా నుత లవృప్రభున కంఠీ రుపెరన స్త్రా యుపరసను చిల
తేనియు రపష్టు నుడశ దిండి వెంకంబులగా రి శ్రీ పు పే లిచెం శ్రీ విశగా
వ్యులున్ నివపయు కెలు బిల్లల ప్రా స్త్ర్వగు ప్లల్లలున్ వా నిత దేశాలు
వెత త్రి కసవా జీమ పస్త్ర రిపేశల దిగా వా నవలన్ని యున్
స్త్రీ స్తూ నిగా నగని ప్రభ చ తా చరిపా రలనుఁ కు వెపుష్పదుపా ర
ననతువిలు చిద్ద పరంజా గి శెవిచె తులతా చెత రత్నలుగప్పుకాం
కాలా లా న్య ప్రీగా చె నుని విచి యుని దివిశ్రమనుఁ వుఖిత మిం
శ్రీ రుద్ధిలు నిరెసు విరా దిరా పశ్శ్రీ కొమ్ములందుచి శ్లెల రుపున్ సెవు
వెలవద యుబుధప్రైలు కై వగతంబులినరా జ్ఞాశిల నిరెరుపలుఁ సెల
అది గిన ష్టుల రెపా నలంతందితవరి లరుంగ వింతవపస్త్ర మునిలో వెంగిపంద
కా లుచు నెప్పు రుపా నకేన నుపుష్టిత రంపుంగ నది గెరుచా రెందు
నరదుగా గ ప్పా శ్రీ థీ నుపలుఁ పలుఁ పో ద్వనుచి చుకంగపుందె
లపా త్రలు మప్పుపా రచిగురుపు ప్తులుపిండెలా గరుగా
యలుపుంధు నిరతుపుగా వననిచ యుమెప్పు సకలసయుదల
నుహృజసంతసెయవా యుగరుబులకా కైంతవరపుగలధి శ్రీగి
యుటువవెమెప్పుల జెందు నా విచి పప్పు టలు పిపప్పుభా తగన
పప్పు తింతెలకెల వెలవుఁ లుదెయ యగజిత్ర్న నకలుపి ధంచె నత్తైలున్ సుపు
కపా పేగా నెంకటా కెబిమి స్పపుఁలపుచు వెద తప్పెరెల లయు
ధా న్యా సులుధ్య కణినెలకల యుత్తైరగసగదుష్టై రులుఁ తుత్తున

104

బంధి గనుపెంజిక్ క్రాద్ధిన మినవుల చిత్త వపువెవ్వడ జా చిన్ పత్తైలిపె
శ్రీతల నిందిపుం దల్లుఁ గా నియెనవు వసా యిరెరెపుని చెప్పుదుఁ వా
పెకపుల పా శతరమ్ములా పుంశవయుచున్ భా పెల్ల నిందియున
ధిఁ తా శవినగుర్రా లశెతి తలుపుల గా నుచునతఁ చెఁ వెకపులపా
త్రపా తిపా రుగుపింపిన ప్పుల్లులు తంతతంత్ర యెపకిశి యెపుం
శెదుక నసుపు యెపా రుపా ధ్యనుపుప్పుఝా చియెా దపద
పె రుపెప్పలుకదంకనుపా కా ననకా శ్రీ దిగలున్ పపుకనప్పు
కా ఝలా శపా టెపెకంబుల దన్న వెదె తలుఁ కు పరికెలుచెలల
రిగిన పరుప దినదెని గుపులుపా దుఁ లుపలలున్ సురులున్ పలుప
దుపేతతి దా రశన్ కా రిచా నున్ చెప్పుత్రా లుద ల్ల్వస్తా ఁ అ
విధిస్తపించి లక్ష్మి ఁ కందపునందు నలిపా దగా శ్రీపున్ గా రతత్తలగ్రాం
శుభపు స్కంధము నశ్లీయా కెవరుచందపుక తయుము నంబ్బు జెప్ప
రిపుం చెరు రక్షనట్లు నసెం యా రతుచెల్వపుచా చెవా తలున్
గ్రంథుపటుత్వపుంకణిసరంబునుచె తిరెయుష్మ యలునునుఁ చెఁ పత్త
యష్టపుపుస్సిత్తి గధ్ధరపా రకాపుండా నిగనపెపుందున్ పా
త్తి దనింతలుపేంటులప్పా ధ్యరుసా జాపుప్పుడు చెనసె యుచు
పుఁ పుఁ కాపరుపా దకాంబుయుసా స్త్రా ధుష్ప చెరులుసా శెలా వి
గా గజనరననగ బింబుపా దశప్పలక్షుంది గినత్తైశె గలున్ వననపిగు
శ్రీ పుత్రముల గనే నపెుపెల యక్షశా దగ్గా రుణిగపపుప్పశ్రీ
యనుభునుశ దృగణాంగుపుపెంటకలప్ప కనుఁ అిఁ దేవరపా రు
టెుకిదుఁ దింపినభా లుసపచా తుపమ్ములన్ చెవవిపున్ చెబ్బులుల
చెకా విదా శ్రుపలు కచెల్లుసున్ నా వరపిపుకింగముల గంధ
లుకె యుపుక పప్పుతెపలున్ భా పగనకరా ల్లుపెుపుపభా
టునసుపపెపకబులస్ దిపుల సెఁ ల్లుపెశవని బత్తి చుదె గత్తియా

[illegible]

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసం

తే॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

విష్ణుమాయా విలాసం

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

విష్ణుమాయావిలాసం

[illegible]

[illegible]

౨౬౭ ...సం. ౨౧
...ము — శ్రీ వరాయరాం విలాసపం
... — శ్లో వపరిం య
...ము — వెంకటకవి
...వ్యము. కాగితము; తెలుగులిపి
౧౨౮ పత్రులు. ౧౧
...గము. ౭ శిథిలము.
12-3-41

D.789
B.302
123

౧ శ్రీరామానుజగోపకు। మారకతనవనీతచోరమన్మథజనకా। నారా
౨ యణా దామోదర। వీరాసురఘనవారణా వేంకటరమణా॥ ఆ॥ (శ్రీ)
పదశేంపు శౌనకాదిసన్మునులకు। సూతుడిట్లనియెం బ్రీతితోడ। సం
యమివరేంద్రులార చంద్రశేఖరాలస్య। విభు మాత్మ తగుచు విష్ణు విష్ణు
౩ దు॥ సీ॥ కందునా తప్పినా కందునా పల్లులు విందునా పేనులవింటి పు
గానం। బిల్లునా జలిటు మారుబిల్లునా తలకునా మనసు చింతలి
కు బాపి। మరలునా యుంతగా మరలునా పాపదంబుం చునలకం
గని చలుకినలకు చోడి॥ పొందునా కేలికిం పొందునా చక్కనిపేరు
౪ నంబులనతా యువ్వికుచయుగము॥ తే॥ తలవముగన్గొందు నెట్లు నలు
త్తులయుకేర। నులవముదెలియుదు నెట్లులా కులవమునెడల। వినగనం
దాకతాశదు వినికరంబ। చలవమునాధించు పురుడు నిష్ఫలముగా
౫ నా॥ సీ॥ కరుణాకటాక్ష బాధ్యవీక్షణులవం బబ్బినా। కదమురు మైత్రా
పమెత లయుటకుసు। తిరుమాటల నెదదీపరంగగనైనా సంతతయం
తీవ్రసజీన్మమయినకం। (శ్రీ) శరాధరాష్ఠతం బానంగగనైనా।
యనుమానమేమొ ధ్యానమునగాను టు। నెదబెదికేంగటనెల
యుంచగనైనా బ్రాంతి తొలంత్రు జగనాం బ్రూంచ్చిదుకిాము॥ తే॥
౬ కలుగనీ మనసెటువంటి ఘనమనైన। కలదుగన్నట్లు మీకులలోక
ములలోందు। యోగసిద్ధి యుసమబోధితలవలుగు। కలుగ
౭ నండినవిలుపదేకవిశిలయు చెప్పా॥ సు॥ (శ్రీ) వినిట్లు రాజపూజించు

మస్సురను చింతాంభోధిలో వంగ్నుడా।వనజాక్షి గనత్రావచూచు నెగలుచు
వాక్యస్ఫురనప్పల్కులు।వినుసత్తౌనసుపెచుకాదను చునిర్వ్యాణాత్మ ముగ్ధం బొందుచు
౮ నాభజనాధ్యాగ్రణి భామినీతను విలాసశ్రీ ఫలాకాంక్షియై॥ ఉ॥ యున్నవే
పాలవిశాఖగని యుల్లముకుల్లనడల్లనెంది తా।దిన్నగబెళ్ళమంత్రి జగతీవ
రగుత్తిలతాప్రవాళస।చ్ఛిన్నముయూష్టలంబు పటుస్త్ర్యకతశీతలవాతభా
తసం।పన్నము యీమునీతటము భాసిలునందుల జేరబోదమే॥ చ॥
౯ ॥అని యిరువున్నానెడబాసి వాసిగలచైత్రావాసభాసత్రసూ।ననితాం
తాంతమరందకందళితపున్నాగాశరాశించుపె।న్నిను సన్నంపు సున్నైకై
స్ఫురితగ స్ఫ్రాణ్ణ్యస్పుర్ణంబ జిక్కగా।మును చక్కతవిను పింపు చుందంత యును సత్స్ఫు
౧౦ రీదళలందెల్లు చుర్॥ఉ॥ యున్నవిధంబులిం మనసు కించుకశాంతవహిం
పదన్నగా।వెన్నెలవెల్లి కింగుసుమవెల్లితపల్లవపుల్ల వాటికిన్।ద్రొన్నెలరా
లేపెటుకిని గూడకరయుండినె నెమ్మెసెయాని।ల్లన్నటుకన్నమిటు ములయా
నిలద్రాటుకి మాటుకున్నెడున్॥ చ॥ యిందులేక మెసెయువాడనవిత
౧౧ క్షితిపుముస్సా॥ చ॥ యిదిసముదయంబటంచు వంకదెపునగేపులమించి
డాయగా।నడుటుమదాశ్చినల్లబజెనెయుద్యానముందరబంపియు
న్నైత్రి।గాడగానివిం స్థవిస్తటులగోయునిర్గోయులకంచుగాత్ముల।
స్పదగతిప్రాయునంచముగనవున్నెటుమాకులు బాలున్నై చనగత
౧౨ ॥చ॥ బిలుకపతానినన్నైవనసింగినిపష్పుదనారిపూచిపూ।ముల
ములుమినసించి చనమూర్ఖతనేయుచుజేరవచ్చితా।వలగానివెంట
నంటినారవంకన్నటుల్ బిరుదుగ్గడింపగా।కలువమెరుంగునే జనరిగత్తు
౧౩ గదాననెడనైసినాచుర్ మున్॥ఉ॥ తేలిసినాసుమ్మసిల్లి ధరణీశ్వరు డల్లనత
ప్పనెందిలో।గాసిలి దిక్కులింగలయు గన్గొని మంత్రి వయుర్ణ్యశరీరము న్
తోషిన యుర్న్లవాలికడు దాల్చి యియుంతనుకన్నతి చూచి।వాసుము
౧౪ గంధివాక్యవితె పోనవమూపానియుం చూచబల్కుచున్॥ ఉ॥ ఏ దనుం

దుముర్ మెుగము వెళ్ళెరబారగ దీనవస్త్రుడై।యుయాదిన్నైర్యముర్ సడలి।
రయూశ్వగరానివమెూజధ్యాటుతా।నాడటుడిల్లనెందుతెలివందుసు
గుందును మంత్రి మోము దా।పిదరియు జోరెగన్ గానును బెగ్గలునె
గ్గనగుండె తోగడున్॥ వ॥ యిట్లు మదనప్రదరవిదళిత హృదయుండై
నయుప్పు దినినాధు వీదనంగనుం గాని మనసు బొందరకందర్పునకు
౧౫ క్షైశించియుల్లని యెం॥ శా॥ మిత్రత్వనకుమిన మూమనకు స్వామిత్వ్
హీచంద్రుండయెూ।పాత్రుండేగురుతల్పగుండహిం భ్రయప్రాపృం
డు తల్లింటుకన్। శత్రుండంతియకాదుసూసకలదోషావాసిబోనా
డియూన్ని త్రుంగు నాతుము జాతి హీనుడని యెంచర్ రాజు ప్రస్ఫా
శుగా॥ వ॥ అని వరిమరిపెయ్రెరంగులప్పవిలు కానివమ్ము రంచిమ్ము
౧౬ నెరిరిగి తప్పుకనిట్లని యెం॥ శా॥ నీ చుండుం బవమ్ములక్ష్యులయుండుక్ష
శనెంతోజెండుగాదన్నచోనా।చందాదిగుణాంబుమానుదికె
టాలయాంతార్ వీక్షక్షిం తగా।వాంచింపందరియబు ష్టునై ప్రకట
దువ్యాప్తిపారిపంచుంగదా।నిబాప్పారలలాటులోచనుడుమున్నామూ
౧౭ లముం జేయడె॥ క॥ చప్పిచావని బ్రతుక్।మమ్ముప్రవగన్ పొందభాను
లపెముగ ద్రిమాడకరయెూ।మచ్చరవముచేసెద విభు।వెచ్చటజనెమదన
౧౮ యుంద్రనెడుటనిలంగన్॥ అనిచంద్రునాలోకించి॥ మ॥ కలశాంభోరి
నిధిలక్ష్మితో ప్రజనిత్యంగారంబు సత్తాంతయయున్।నలువాంచన్ద్ది
బారాజున్నైకువలయానందంబు గాంచినది।స్ఫులసత్ప్రీతి సుధా
శరుండవుగదాపచరింపబాంధాబాతో।శ్రీలభ్రూసుండ పూరాగినే
మిటుకవలెబాక్షంయుద్విండత శ్రీ॥ అని పలుయపవనుంగనుం గాని॥
౧౯ ॥ఉ॥ వ్యాళము ఖాగ్రభైరవిషవహ్నివంతింగతము ప్రిహాసిరతా
నాలఫుడింమసర్వజననాశకరాలియనిటుకాత్రవాగన్చులకోడి
లతప్పునదిగాత్రమువాన్గిసఖ్యాంద్రవంజునే।వో వినిపొంధవూనస

౨౦ పయోధరభూతమగాలి భూతమా॥వ॥ అది యిట్లు మదనచంద్రునే
లయానిలుల వెండియు నిరసించియున్న విభుంబులశాంతింగా వ
కయుక్త స్వతంత్రంబు చన్న నలవు నన్న మనకిరియునేరుంగ తరాజుల
ంజెవి డిచి చదన నుపగాతనాకరింపలేక తాక ప్రేందురాకుమా శ
ననేక ప్రకారంబుల వివేకంబు దెలుపుచుండినటు వయున్నంరయక్తా॥
౨౧ ॥ఆ॥ మగువ చంద్రకిఖన్నకశర పూతలకుంద్రి కానల ప్రసవిన
తరు చెవిచుమల యుపవనవీదన తోర్ణిక మిగులనుగిరి విజిగి మెసు తో
౨౨ సీ॥సి॥ పంజరమున నున్న పల్కురాచిల్క ను కాలుకుల బాష్పంబు
లాలుక జూచు చాల మెక మెకమెకంబులు మారుపుబాకెన
నుపాకినాశోత పల్కు ను తస్సెడిపు నసుగున నమ్మెదనదతుముకా
నామాదిదయపురువకరియుండు తరుణి యును నుతానా తు
బాష్మలతనతోడ చెలి క త్తియలకు మారాదు కొమ్మను చెమె
౨౩ సగుశ్రీ॥ మావి మోకకు జమలలోనిమకరతిమనవను చెలులనం
తరి పనులు పారించి పను పునియు విజలను జూచు తాదలియునా
౨౪ మూర్ఛనుచు సాకి వెన్నెలగనుగొను చపలన రిరతిన॥క॥ తెగువ
మదిని చ్చరియుంచు కెు తొయుంగివికాసనము చెసి యియవ బారిక
లా వెంగుపల తాపలి మనంచునని పగము చున ప్రా భతోనవక
౨౫ తిన్నని యొగి॥ చ॥ మురుడు శరాసనాంశుగసమన్విత త్రైచను
శిరనిమ్ము భ్రిక రశమనాశ వారుతము కమ్ము కొంపక్షి ఓ విచవి
వంతిగ్ సరసిజ నైక మంతు సంకు చంద్రిక విడిమి జూపనిమ్ము తో॥
తరుణి కనేక ప్రాణమునవక్రి తాపప్పి దాచింత దెమి ఋక్కగ॥ చ॥
౨౬ భూమికెదవండు వెన్నెలను తాకపునున్న భక్తి తక్కరటా॥ కముననను
మినునెక్కై కనుపొ్రక్కటకా లకినానిలంబునే భ్రమ లయకేదిచి
తనచెలులం చక్కు కతావలకమ్మ తాపభా కమునుసమాంపజా

శ్రీ

౭ లనబు రాజసరెంతగుఖాదనెన్నగ॥ అ॥ ఆసు చూచెంతనున్న రేమ
సుగసెమ్మిరి మాద ప్రాలిపాస్త పల్లవము భుజమున పైచి బాష్పజల
ము వరుడై దారుగంగ నైత్రకును చుమరియును నిట్టులనరెంచ॥ అ॥
౨౮ రమణ తనో తుర్నె చెలి యియరెంతయునాకును స్రాణపతాపుగ
వైగమురందమంత మనవిర్వినతి వెనమింపజాలనె వెంగుడగట్టు
క్రైశిఖరమెత్తినపుణ్య్రైయనకుజెసరుక్ బాగగురవారవారయు
౨౯ నిత భానులకుంబిగబిరునంతటగ్॥ ఆ॥ అను చునయ్యంతితెగువతో
నాడునట్ట్రి పలుకులకుజాలగుండెయుల్ బగిలి చెలులు భయము
నొందిన జూచి యూప్రాథకళిక యుబలసత్తువచ్చి యుల్లనిరెమ
౩౦ తోమని॥ ఆ॥ తాకుబ్రునంగదప్పు పరితాపమెుక్కించుక పేట పెట్టుది
తాలపి బెంకదప్పు కారగాదులు లుపల్లుకు మమ్ము దివ్యతిట్లోలకి
తాంగిక్కక్ చిరవకుండగశత్రుడకమ్మ మంచి తెఫివిరిగనె రిపమ్ముప
౩౧ తిమాదశశింపడి వాకుడెంతయుక్॥ క॥ తొలలవి వనుందిదవి
వన పాలి టుద్రైవంబు తెయుక రిపాలిటు బంటె తావిమిదమ్మెగ్
వైకురుసు వాలాయముగా యున్న వాతలు వినవె॥ మ॥
౩౨ అని యరితిని సూరకంబులుకనింత్రైనక్ శవంబందక్ వసుతా
పంబున నైరార్ద్ర కాల కేవు వేతాణ్యంతయుంచ్చేకపోగాపయునసం
మింటనుచీరక్కుంగడితగక్ పుణ్యాకెర్లప్రాకటు వ్రైనితోనిడి
చెనభ్రుపర్చనుల మార్గదారకప్నారగక్॥ యిట్లునిలు
౩౩ పెరవక్కున్న సమయంబునా॥ క॥ ఆవాయగనవాపసాహా
మని యురితి మిగుల బరితపింయంపక్ గావుసలుమకెరా
౩౪ జని తావదిలో నిమ్మయించిరమణి త్రినని యొక్॥ ఉ॥ పోద్రి
మ సొవారాంగి నసు బాలినవెపటిరి పడు వివరలో వెపెం
మ తేయుపుత్రి మదివిల గ్రహించినప్రావాదాంగు నిగ్
దివెనిమిషమాత్రమున చెప్పుర పెతానికనాలపించి తే॥ నావ

౩౫ లబ్ధనిద్రాస్థేమయుక్తిననుశేషుసుమానసమేటికే। ఉ॥ రాకుమారకు
మరాళకుచ్చాగ్రసార్ల్యభ్రామవిపన్నలేలపాడుక్రిసునసు। నాకువరాకే
లనాశాంత్యుజనియించు। ఘనుండునిజమువిచక్రిశమలనంబునా॥
౩౬ క॥ శ్రీనివాసుండుగనబంధిన। వనరుహాదళనేత్రముసుప్రసన్న
త్రాణం। జనియించకువాకిగానశ్రుతనమదిజింతించిచేనెపదంబుల
౩౭ జాడక॥ ఉ॥ పోవుచుసన్నకప్పురపుబోడిలిపుష్పదితప్పలంగ
మక్। సావిమరందతర్పకమువిశాలవనిస్థలియూరుమునిత్యమట్। మా
పులస్త్రైకతాళ్రలసుమండితవజ్రగదాసికుంభరా। జీవవిలా
౩౮ సచివప్నాములజ్జైన్నగుజాతలబోడుగాంచుచుక్॥ చ॥ నిరిచినచో
టుపుష్పశరనిష్ఠురబాణాపరంపరాహతిక్। గలగినచోటునిత్యము
లుగ్రైకెంనతిచినచోటుపేదన। మెలగినచోటుతాపశమించి
నపల్లవశయ్యమాదమే। సిలశనచోటుగాంచిమదిసుఖ్రమండి
౩౯ మనంబులోపలక్॥ ఉ॥ ఆనళినాయతాక్షివిరహాంబునకంపైను
నక్షుత్రంబవే। యినశనాధమైవిశమదనేప్రునమెంహాశలునెన్న
వింతెడక్। బూనినకాశ్యమెంజయముమోంటాడగూడునైజంబు
చిహ్నమంతే। గానగసార్త్వభ్రామడగుగట్టిగనాయయుమహాయి
౪౦ గల్గితే॥ క॥ కులశిలమానుష్పంబులు। లకితపతియూరూపసుగుణా
లక్ష్మణామంలనా। లలనాకత్రుయునిస్పృహ। తిలకునిదగగూచినెత్తి
౪౧ వెపుడెనేదుక్॥ చ॥ అనితవమానసాబ్ధిమునసత్పుతసంభ్రమమట్
పెనంగగా। చనిచనిపండుపెన్నెలలజాడలుగాంచుచునాలకించుచుక్।
తనకరసాలపుణ్యగములగమ్మినతప్పిపుమాధవీలతల్। మొనసినప్రా
౪౨ త్రుపందిరులమూగినకానలలోనచోపుచుక్॥ మత్తకోకిల॥ నిండబూ
చినచాలుపొన్నలనీడజాడలుగానమక్। పండిపాలనమావిమా
కలపజ్జెగాజ్జెగిపూబాటల్। నిండబర్విసమంచుసోనలనీటికా

లపకేటిబోసెంతుకొండడుగుతేగనుంగానియెులరూపెులరూపనచో
౪౩ క॥ వగా॥ మానిని॥ వెన్నెలలోయమునాతటపైకతవేదికక్రైగడుబూచిన
మెతే। పొన్నలచక్కటుక్రైతువసించిననూపశిఖావముకొమంత్రవకుక్।
తిన్నగగాంచితమాలకుజస్థలినిత్యుకనుంగానుచున్నవెడక్। సన్నపు
౪౪ గావలంయూనిలమాన్యపచంద్రునన్రైమలయుంగవతిక్॥ క॥ ఉపకిత
తకోచియుల్లసన। నలుతక్షుఖమాచిమదినినాటునభ్రమాహాం। బల
పూకనుస్సరనుకనుతలకుచుమాభ్రమాహానాంగదాగతెయు
౪౫ నుచుక్॥ ఉ॥ పలువరించుచున్నపార్ధిపుడున్నంతైక్రితయుబూచి
మదినితెలిపెనెందు। సమయమిప్పుడనుచుచళపలవలోచన। పోద
౪౬ లిమరుంగువెతలిముదముతో॥ క॥ కనిగానమిగానప్పుడు। క్షసత్ర
త్రమకాళ్రనాకికదములలోనక్। వనితపెలంగుచునండక।
౪౭ కకనుగానియమ్ముత్రిభువనికాంతునకనితెక్॥ మ॥ శృతినిలర్పిప
విడెంతకాళ్ళమహాపాధ్యమంతుకేళికులక్। వెతలంగూరుదుమెత్తు
కేత్రియమధ్మకేవేవిచారింపక్। గతిసుంతంతగడిసుచోయితెలుసుం
గాంతానివాసంబుసం। గతిసంచారముసేయుముద్రియులనిక్కంబా
౪౮ కలాకలంబాత్మలోక్॥ ఉ॥ దేవయునుచన్నసేయుమనతెప్పెమెుక్రింతపహా
ంచియుల్లునుక్। పావనసీలనీముహిమహావనికూడ్రిలెుకుంగన్నెకటా
నీపుమనస్కరించుపనినేటుక్రిగానిదియెుందుగల్గునే। తెవివిధిసంఘటిం
౪౯ చెదపుయెుడెలుపంగలవేమియింత్యుడక్॥ క॥ పేపగకాశ్యముటనా। ప్రా
ణ్యెతచూపుమదియరాకుండినచో। భావముకరములపాక్రై।
౫౦ పోవుడుసంకరంబుమువేదుపొమ్మనపూఁత్నా॥ చ॥ అనవినియెుంత
కాళ్ళమిదియుద్ధనిమేషములోనవచ్చెదన్। గనుగానుమించుపే
చిసుభగ్రక్రియసూచనలంకలంతగా। గనుగానుచుంచబొమ్మ
ముఖిగాంచినయుక్షనపాటుచోపుచుక్। దనుగనివారవచ్చునని

౧౧ గ. తాంమణిగాంచి మహోత్సుకాత్ముడై॥ ఉ॥ యొప్పరి దానవీలగ
తమెయ్యదినీవిటకేగుచేరగా। దప్పులగానిపల్కు నామదాపుననే
తు మహానిసింగటా। యిప్పనవీధినేకతమయిప్లు చరించుచుట్లేమి
కార్యమో। జప్పుదినీవిక్షంబు దగజాగానరించక మాకు చెప్పుమా॥
౧౨ ॥చ॥ అనవిని యామహాత్మకయు సంతసమందగు రాజశేఖరా శికిన్
యనిమిషకన్యకుండ్గాకటి యద్భుతరూపవిలాససంపదన్। గనెదను
చంద్రశేఖరునుగాదవినె ప్రౌవినేడుదానితో। తనువనత్తైళ్ళి చిలుచు
౧౩ నిటుంగడుచేడుకసంచరింపగన్॥ చ॥ మనసిజుడో జయంతుడా
రామాత్మప్రదోసలకూబరుండా నా। ననుపమరూపయౌవ
నమహాభ్యుతమూర్తిభవత్సవాంయుడై। జనవరవేతాళియొకడై।
కుడుచంద్రశిలాఖ్యవితర్దినున్నచో। వనరుహాప త్రనేత్రప్రప
౧౪ వర్యుని జూచినచూపు వెంబడిన్॥ ఉ॥ మానసవేంగి తన్నౌ ఖులపం
జులసుందరశోభనాంగకు। సాద్భనములన్ వసించివిత జాలకతాపు
రమున్నదెంతయున్। మానినియుంచునేరవిడి మారుడు దాశుణం
శాతకేతకి। సూనశరాసినిసినను సొప్పుసిరోపార్చరయుంబుబి
౧౫ గ్గిలన్॥ ఉ॥ అందుకుదానినెచెలులమందరముం జెగడంది
చేరయూ। చందనగంధికైన్నియుపచారములన్ ప్రమయుంత
శాంతిపొందకయున్నదెయుయనియుల్లములం గడుత
ల్లడిల్లుచో। మందిరమందుదెచ్చినజమాతకుదెల్పినభూ
౧౬ చికూత్మి ప్రై॥ క॥ యొన్నివిధంబులనాయకుమన్నింయుచోధిం
పదెలియుగానరెకన్నతప్పున్నతమున్నకవేదన। ఖిన్నతప్పైమరచియు
౧౭ న్నకిసలయపాణిన్॥ ఉ॥ చూచి తదీయచేతనకు చోద్యముప్రం
దుమనస్సునిప్పునే। వీచపలాయలతాత్రిమనసెల్లనుజూరయు

౨

గొన్నసుందర। ప్రాచురదేవునిం దెలిసి రమ్మనవచ్చితిమారవేప్వరో। రాచ
౧౮ కుమారులారయి ఘరాగతమేమి వచింపుడాంచుగాన్॥ చ॥ అనవిని
యాప్యగాత్రివినుమంతయుసత్కులరాధినాయకుం। డనుపమకీర్తి
శాలికరుణాకరుడాశ్రితరక్షణుండు సజ్జనసుతసూర్యవంశమణిసి
ద్ధిధరాతలవల్లభుండుమా। కనఘుడు చంద్రకేతునృపరత్నముయా
౧౯ మహానీయుడెంతయున్॥ క॥ ఆయనకసుగుణవంత్రని। యాయె
డవిక్రివేటమార్గమిటువచ్చితిమో। తాయుచుజలోచనబలములు। పా
౨౦ లింయుంచననలసియుచటబిరివసియుంపన్॥ శా॥ మారాచంచలలో
చనాసహితమ్మైమేలాప్పుర్తి దింపగా। యారాజన్యుడు చూచి
యూతరుణిపైనెంతేమనంబూనితా। గారామొప్పవివాహా
మాధవలచెన్ కన్యాశిరోయాతార్యము। ప్లీరతిన్ యెమొనగూర్పునీవుత
౨౧ వారిదయాభ్రిష్టంబులున్ంచితురున్॥ క॥ కులశీలసౌరుసౌజవ్వ
బలయౌతావనరూపవిభవభాగ్యములంతున్। తెలియగధరని
౨౨ తనుమి। క్కిన్నృపవర్యుండుశేడుకసలయపాణీ॥ ఉ॥ రాజకన్య
యుపతిరాజ్యంద్రుడేతడు। యుభయుమోహాపరవశోన్న
తులుమా। దనరనంతకన్నదగినసంబంధంబు। గలుగనేర్చునే జగం
౨౩ బునందు॥ ఉ॥ కాంతమతిత్రిగల్గునృపకన్యలధన్యలరూపశిఖా
వేకాంతమునందుచారులగుసంగవలన్ గడుప్పవైవిప్రులం।
స్రాంతముమామచోపటిములందుకకాంచుకెవచ్చిచూపినన్।
౨౪ సావంతమె కెంతసమ్మతముచాలకనేనిరసించునెంతయున్॥ క॥ యూ
తరుణిభాగ్యమేమన। భూతలపతిమనసుపట్టిపొందుకవిందే। యూ
తరినాలస్యముతగ। వాతతమతిచేయుకార్యమనుకూలముగాన్॥
౨౫ ॥చ॥ పకిరియు కుభస్యశీఘ్రమనుశాస్త్రములుండలతోరియుమా
స్రపాత్మకములు చంచలంబులవిమానవశంబులుద్రైర్యవాస

ములఁ ద్రుంచుటకు తమస్వరూపా శంగవిహారుననూనసుశ్రీ నంచుపుడే। చకిత
లీలావిలాసనేత్రి నృపసత్తముని కెవగూర్పఁ శ్రీశ్రుతను॥క॥ అక్కడికి కడకి
దగనీ క్షానుహితురాల వీపెని జవముగ నే వె। యిక్కప వదలచి నన ము
౧౭ వవె। చక్కనిగా వింతువేగ సమతూర్చు మనసు॥చ॥ వనితమదంబు
నొందితన వచ్చిన కార్యము చేకూర్చెనట। మనసు గలంచు పుష్పకునిమా
గర్గామునకఁ ద్రుపు మాద బారవే। యినకులరాజ వితాశితినియుందుని భా
ననకెల్లగూర్చనా। వనజభవుండై నేమునురు వర్యముం తాళ్యయు సంభు
౧౮ శుంచెడకఁ॥క॥ తాపుననిసచివాగ్రణి। వివేగమెంతో డుకొనును పు వేశ్మము
నతులెనే। బాహులయుగాన్ని రెయుంపుం। బాపుడు తగదను మంత్రి పుంగ
౧౯ పుననితయెఁ॥శా॥ సర్వజ్ఞుండవు సర్వకార్యవిహానా చాతుర్యచిత్తుం
డవీ నిరాపేవాత్రియ నీకును బ్బురమెన్నె నేఖుతెన్ వచోన్నైపుణిక్। నిరాపే
కర్పు నక్రైన నుంగలదె యుక్తింబూడమారం బురా। సర్వంబున్ సవ
౨౦ కూరుకూర్చన ముగుర్ సంబిహాసుందెందు కున్॥ మ॥ మదినేద్రా
లరదనియెంచగావలకు సన్మంత్రింత్రునీవప్పుడు। పదివేలపనిరెయుం
తమాత్రమిది మాభాగ్యంబు శీఘ్రము నె। పృథివీమారా శ్వేమెలా
ననేయిడుములున్ మప్పుంవి కలుంఠంగను వృధవెయిప్పన్ త్రుతవక్రలం
౨౧ జరుగు సంపూర్ణంబుగా మాదయన్॥ అ॥ తాపుననంతకన్నుహి
తకార్యము నంకెకెడింతుగల్గనే। ఖివరయిట్లు బోచినది శివరచిత్రం
మునందున నేత్రియా। లరావిభ్రమానతిచ్చినకరయుంబు దనాగతి
బాపుదానన నన్నావిభ్రమాత్మ కెప్పుడమున్నైన నుపట్లైన మంత్రియు
౨౨ ట్లనుచున్॥ ఉ॥ కమనీశబుద్ధిమంతురాల వున్నియుక్తి। తన్ననగునుం
యింతకన్న కార్యామెమివచ్చెదపదమింతకు నీపుండు। ననుచుసుదతి
౨౩ పెంపు జనరెయునతడు॥ ఉ॥ ఆసచివేంద్రు దోడుకొనినిలయంబు జలావన
మానసంబునుల్లాసముతో తతన్ జనవిలాసవితదిని కసుంబికన్య
కా। వాసము నందు నున్నముని వల్ల భిక్షివరంబు దైవనా। యూన

౨౪ పుంజెండు కన్నియను కనాత్మనెకించు కన్యాంతి జెంజగన్॥క॥ ఆపా
యాంగనవేగమె। యామంత్రిని జేరనరిగి యంకవంకసేయఁగా
మాకునుచితముగునా। నీమందిరమునదియుగాదెనిమర్లచరితా॥ఉ॥
౨౫ కన్యనితోడితెచ్చికడు కన్య విశాల విలాసమధ్యకా। గన్యున దర్బవా
పుసు సుఖమ్మునసుంచియు కాలవిహారునా। కామ్ము ప్రియోపచార
ములగూరిమిచేసి ముదీయ భాగ్యసా। కన్య వచింపగా దరప్రి
౨౬ హాసవచిపూతమనీపు వచ్చుతన్॥ ఉ॥ కైలాకకైరొ ల్లనేడు సమకరా
కెసు సర్వశంభంబు లభ్బనే। వారిజనేత్రి కెజ్జిగభవద్విభవంం తయు
కన్నదానని। తీరుసకన్యకన్ గనుటదీమవిగాంతుల గోత్రుపాలుష।
౨౭ శ్రీకవుగాంబరామరిక్షచేసివివాహామునే లయునేకదా॥ ఉ॥ మా
కులగోత్రుపారుషసమంచితచర్యలు సర్వముల్ వృగా। లోకసమన్న
వింపమదిలో పలసమ్మతమందినారెసు। శ్లోకవచింపగావలయు
చాపెప్పికకార్యము విన్నవింతుమా। రాకడనేమి చెప్పునరయం
౨౮ బునమాకదిసమ్మతంబగున్॥ శా॥ బాలారత్నము గన్నతండ్రి
వినుమత్రాపెశ్వరుండుంచప। శ్శీలుండైనయుసంతుడాపును
నిసంసేవాసురక్తిన్ గడుం। గాలంబె పుజియుంపతత్త్వరుణా నీకన్యా
లలామంబునే। నెలాకింగాంచితి కోరికల్ దనరసదివ్యాగర్భనాం
దంతనా। వేశ్శముద్విభుజిట్లులంచనియె తప్పేనపునాయుయాజ్ఞాడెన్॥
౨౯ ॥ ఆ॥ యత్నింయుబ్రాదిచేసితగుగాలయమునందు వతయెవిలాసస।
వస్తునిరాకుమారుగుణాభాసురుసత్తులపౌరుషత్రియూ।
వృన్నతుగాగనారసిత దున్నతపట్టపురాణిగాదగన్। వున్నన
౩౦ న్నిచ్చినీపునది మామకసన్నిధికేగుదెమ్ము నన్॥క॥ అనియాంనతచ్చియ
ంజే। మునివర్యుడు చనియె విను ముద్దియుయిదినా। తనుజ పుదీ
యుతవాపల। మునుసపలంబయొయ్యనిజముమ దమలకాంకన్॥క॥
౩౧ యూబాలసుదినెంతయు। శ్రీబలపరిపూర్ణరాజశేఖరు

నెఱకుం(జిలకలమొప్పెంచెక్లెసింపుందు। నీబుద్ధిదలంచిపలుకులనిజము గనన్నన్॥
౬౨ ॥చ॥ తరుణి యిదివిచారముప్రభాతలపిత్తులచింతసేతురా। నిరుపమస
ర్వసంపదలునీయెడవిగావెతపోమహాత్మ్యవెం। శరిరయిపుగాకమాశిరు
లుదీయవినీకొకవెక్కసెతుకే(పరమవివేకసంపదలభాసిలునీకునుదెప్పు
౬౩ నెయుక్తినె॥ అ॥ యిక్కడచెంక్లెసింపవందనెంచితివెనిసమస్తవస్తువే। సెక్ష
నిమిషమాత్రమంపిాంపెనాన్నతిగాసవమశూతుగాకనీ(వక్కడగాదల
ంపవుశరెయెంతమువెస్పగునేవిచారమే। వక్కతుడెయెంప్పునట్టులప్రసన్నత
౬౪ నయ్యెడునానతిమ్మనన్॥ అ॥ ఉ॥ అంతవిపాకతాపసులతారయసంపద
శేమిసేయమా। వంటుపృపాలనెఖరులవస్త్రముగామముబోటుకా
సులనీరంతునిశాంటవస్త్రఫలమంటెకయుండనిరంతరంబుసేవింటనుం(
౬౫ బోదిశెయుకగువిశ్రుతసంపదమందెతాదేటి॥ క॥ తాంఫునానృపశేఖ
రు। తోవేగమెవచ్చికన్నదోకెమినిటనిసు(శ్రీ విభవైాన్నతి నచటనె। గావిం(
౬౬ పుడుశోభనంబుగడుముదముప్పన్॥ వ॥ అనియతపాతుందోడితెచ్చి
యాయనసన్నిధిచేసినంబూచిసర్వసాభాగ్యలక్ష్మణాసాందర్యవయో
విలాససంపన్నత్వంబునకుసంతోషచిత్తాంక్తైమున్నవనచేతనున్నరాజ
ముద్రికెందుక్కనిర్యవెలంగించియమ్మాయచేతననుజాన్నతుంక్తై
శ్వరితగతినరిగియంతయునాచంద్రకేతుభూకాంతునకెరింగించి
నసంతోషించికాంగవించుకానియాకలికిశుభలక్ష్మణాకిఖావిలా
౬౭ సంబులుతజ్జనప్రతారంబునువినుచున్నసమయంబునా॥ చ॥ ప్రలు
గులనెప్పురింపఘనభోగులకాకవినుజ్జగింపజా। కులమదిభీతినింప
కడురుక్మలచిత్రముతల్లడింపచో। రులకునునుల్బెంపనితరులకెప
నిబాటలసంచరింపశ(తలయుతవాతపోతములుదప్పవుగా
౬౮ జనుదెంచెనంత్రైడ॥ అ॥ వంకదిమాంయమునిగిమల్లకిగానువెతా।
తాంతబాడమ్మైవయంతములనను। తాలగిచూచెకెశశిముంగరము

౬౯ త్తంబు। పోయగమునవేగుచుక్కపొడిచె॥ చ॥ తతజాతధ్వంబునిల్పుతుకు
దాయిమమహాసురనాథునిటితో। నరిముకితృంచుభూనికమహా
సినిప్రకిసఖడ్గధారతో। కిరమెగయంగవెంబడినిచిల్లునమాడకిచారు
రక్తమై॥ కరకరజాతరక్తకరకాంతమమింటకి ప్రాకెతూపుగనన్॥
౭౦ ॥వ॥ కమలవినిసిదదెకెకశికాంతులువెల్వలబారెతమ్మెదలీకమలప్ర
టువికాసములకాంతలచెంతలజేకెనెంతయున్। కుముదినికాత్మలో
వెతలుగూర్చెగ్రహాంతరభాసదిటికా। రముగాముజారెమక్షైవినిరాగ(
౭౧ ముదిక్కులమారెనెంతయున్॥ అ॥ శత్రువరుణారాజసాధ్రాగ్రమాణి
క్యచంద్రకాంతకశ్శిలసత్పకమగుచు। నుదయచరమభూధరోపరి
వసియించెప్రభుల పూర్వచంద్రబింబయుగళి॥ వ॥ యిట్లుసూర్యో
దయంబగుటకుపూర్వంబునన్నపసచివవకులుకాలోచితంబులు
౭౨ నిర్వర్తించిసేవకజనాగమననిరీక్షకులైయున్నయెడ॥ సీ॥ తాలు
నాటువేతులోనిలకినిమంత్రినిగనవేశపురముసకరిగిబలము। ల
చటుకిరాకుండుటాత్మలోగలగుచునాకెయుగడపుచోనఖి
లబలము। లకుతోడయాపూర్వమువటుకియుల్లనకాలక్రులద
రులనెక్కెసుచువెడకి। లయాండిగంబులునెఢబోడికలందంఢజా
౭౩ డలుగన్గొనిజాడవెంట॥ తే॥ జనుచునుయెంపమునానదీతీరవనము
మధ్యస్సైకతోపరివాసమైయెంకతమునసంపన్నరాజుసమంత్రింద్రుసు
౭౪ ధర్మాగాంచిపచ్చినిలచినమంత్రియవర్పికని॥ చ॥ సరగునబోయిప
త్రినామువాలనలంకరణంబుసేయగా। పురపరివాలకాగ్రనికిభోరున
చెప్పిపురోహితద్వయిన్। పొరనిటుదోడితెమ్మనినవాడుచనంగనిసర్వసేసం(
లున్। సరవతజేరనంతనరనాథుడుమంత్రముదంబుతోడుతన్॥ అ॥
౭౫ పట్టుపుడంతినెక్కవాయభద్రకరేంద్రరథప్రయుక్తగా। బుట్టుచలంబులు
నడువసారెలపైకురుమాలువెయగా। బెట్టుగభేరికాపణవభీషణనా

దము లుప్పతిల్లగా నెట్టనా బర్హిర్జ్వాలలకు నెమ్మిగడల్లాన నెగయుచు వృత్తిచ్ఛి
౯౬ దలీ॥ చ॥ విడిని యమాత్యశేఖరుడు విశ్వవిభుండు సుకేలు గెలుసం। గడిగడి
యించి చెప్పునెడ కన్నియ నెప్పలు శత్రురాయ్యనత। య్యెడ నెడు రేగు డించి
మది నెట్టి వీడు కతాడ్రా బోవన। కృడికి పురోహితులగల యగ్రకు నిష్ఠో
౯౭ యి తడాలయంబున క॥ క॥ యిన్నె డమాయాంగన తగా నన్నలతో
వచ్చి నృపునకమ్మంత్రికిన। త్పున్నత మోదము సందిలగ్రన్నన విహితో
౯౮ పచారకములు ఘటించెన్॥ చ॥ మరియు సుకామధేను వసమంచి
తశీలల సంస్మరించి నం। గరము దారవచ్చి నిజకల్పిత షడ్రసయుక్త
భోజ్యము లెక్కరిమాయ మానవావాన్ముగ ఖానపాన్నము
ఖప్రభోజ్యముల్। పరిపరి తెసిసలకు పార్థివమంత్రుల తృప్తి చేసెన్॥
౯౯ క॥ శ్రీ॥ సచివవరుడు పెరానిసజనంబునకు పురోహితయుగంబు బ
నుప నేగు తరిని। మాయవనిత వారిమున్నగా శించి వారు డాసు
౧౦౦ చెలులు గూరిమలర॥ క॥ సుభవేళ లగ్నాన్వితనఖిన వశ్యంగా కమహా
మనతుళితతే జోవిభవాభిరామ కన్యక। రథసంబున దోడితెచ్చిరా
౧౦౧ జునకత నెరయన్॥ క॥ రాజ బుషి కన్యవారికి। రాజశిఖామణి శివి
పెరాని రాజాసుమతిన్। రాజన్వదనికి చెప్పె। శ్రీజయవిభవాభివృ
౧౦౨ ద్ధి జెకెను సుముసుచున్॥ శా॥ బాలకేలు కమ్మెపాదనివశిఖరు। పాణిపల్ల
వస్ఫురుచూడకుంఫ్ఫుప్రతపాత్రవిభవ భోగభాగ్యంబుల। వెలయు
౧౦౩ పసుపుబలికి వీడుకాపి॥ ము॥ ఆసుసుంగారు తరుగా గలించు కొండనే
త్రాజ్యంబులం బాష్పముల్। చిసుకంజె కృలు మద్దెవెట్టుకొని తెరా
శితాంశుబింబాస్యని। జనకుండానతియిచ్చె నమ్ములసురాజ స్వామి
నిచంద్రకే। తునినిమ్మంద గగూరాచెన్ ప్రభావ మదిసంతోషంబు నన్దించెం
౧౦౪ డుమా॥ తే॥ బాలయు న్నాశ్శమౌని వుబాల్యశిష్టులడరిచె శిరత్రాయల
లగూడియాండ జోశి। మంగనితల లోని నాల్గైతగ వెంలంగుమ। మ
త్పమామలసేవింపుమ సవరతము॥ వ॥ అనియనేక విధంబులంగూ

130

డుకొని కూతురికి బుద్ధులు చెప్పి వెంట బోవు చెలికత్తియల కప్పగించి త
నము సౌరకృషి మాండే కెనని సంతోషింపుచు। నిజమందిరంబున కరిగె॥
౧౦౫ ఉ॥ ఆ సమయంబునం దునసుఖాసనమెక్కుటి తెచ్చి నిల్చెనన్। భూసు
రశీల నెప్పలులు పాలకి లోపల మోదముప్పగా। నాసుమగంధినుం
చితగనావరణంబు ఘటించ బాలకి। నాసచివాగ్రగణ్యుని నియా
౧౦౬ మకము దనరారన రెల్చెక్కెన్॥ క॥ దిట్టలగు వెత్రవాస్తులు। చుట్టిబ
రాబరులు సింపుసుదతులు కెలవుల్। బట్టుకొ చనదిరగముని। వ
౧౦౭ ట్టింగానిపణాల్ శాలశ్రమికి జనగన్॥ చ॥ ధరణి విభుండు మంత్రియు
బుధప్రకరంబును నెయ్యవచ్చున। త్తరి సెంకభద్రుఢం తనిముఖం బున
మొత్రాలను దెచ్చి పెట్టినన్। నరపతి మంత్రి తోన వంధనాగవదు నెక్కిము
హోత్సవాత్తమై। గురుతర భేరికాపటవహా ఘోషలుమిన్నునుము
౧౦౮ ట్టి మ్రోయగన్॥ క॥ చతురంగబలసమన్విత। సతి దైభవము ప్పుపాత్రా
వశిబవాంసం। గతులిసుతింపగ కాంతా। యుతుదై పట్టణమున
౧౦౯ జొచ్చియుత్సలము పిమున్॥ మ॥ పురవీధుంజనుదెర పాదములల
నంబోజాక్షు వెంటనిత్రి। శకలాంజాఖ్యత పుష్పముల్ గురియిరు
మాంగళ్యగ్రీయావాచక। స్ఫురణాల్ మారస్వనంగనంబుల కర్ణ
బునాస్యంగనల్ రతుల్। వరుసంబెట్టిగ పాత్రములు ద్రెవభూ
౧౧౦ సురులేసియుగన్॥ సీ॥ వరవాహమన్వంబున మానిని పుణి తోరణం
దిరంబు న జేరి మనుజవిభుడు। సంభ్రమం వరొత్తరంబున సుకలత్రబ
రుద్దైన సకలనైభవముల చంద్రకళ। బరిరోయ మై భోగభాగ్యసంపన్న
తభూసురాశీర్వాదములు బడసి। సకలాధ్రిజనముల సంతుష్టి
౧౧౧ గావించి బంధుమిత్రామాత్యపరిజనములతో॥ తే॥ తాంచనాంచిత
భూషణాంకనక్షైత్రి గజతురంగాదివాహనోత్తరయుతముగ।
సర్వజనముల బహుమానపూర్వకముగ। తృప్తిగావించె నిరుపమ
తి జూడగుచు॥ వ॥ ఇట్లు సకల సంభ్రమంబులం జరిగాయం కైర్యాహ్య

నా సంతర్పణంబుగావించి। చంద్రరేఖాగాఢాలింగనకుతూహలా
యమానమానసుండును। త్రియామాగమనకాంక్షితుండునునైయు
౧౧౨ న్నసమయంబున॥ తే॥ అపరమునికాంతయొమ్రొముదనాల్గివేగి। గాఢ
కరులకులగవయబుష్పమృగమ్రిత్తు। భాతునని రోసిపోయినరీతి దన
౧౧౩ కరనికరుండు చరమాద్రినస్తమించె॥ చ॥ తనపతిరాకకై యురు
నారథ్రాతపతెంబులులిపిలుకత్తులుగా। వనజభవాండగేహమున
వాసినలంకరణంబు చేసెనొ। మునుమును రాత్రికాంతయున
మ్రోవానకీలలసాంధ్రరాగముతో। జనకసుసర్వదిక్కులను దార
౧౧౪ తకోభనచిహ్నముల్ దగన్॥ క॥ ఆమాయతనదుచెప్పలునేమా
యెనొ చంద్రరేఖయు పుడనిమాడంది। డాయెనయనట్లు మెయనెసు।
౧౧౫ భూమింజీకటులు సర్వవ్యాప్తంబగుచున్॥ క॥ తెందంబులను చ
కోరకప్రాంతములానందమ్ముందచిసకువాతకులున్। గండగజా
కులలుండగ। చందుకుడుదయించె విరవాజనదవకియైయ్యె॥
౧౧౬ వ॥ యిట్లు నక్తంబు ప్రసక్తంబైన సంతోషానురక్తాంతఃకరణసకలవిభ్రమం
గారంబులను। బహువిధవరికపరిపూర్ణంబునైనకేళిరామం
దిరంబునకుభయమవాతంబునం బ్రవేశించి చంద్రరేఖాసమాగ
మనాసక్తాంతఃకరణసమాకీర్ణతల్పంబునసున్నంయుటమున్నసకల
విభూలంకరణంబులకలంకరణంబైనయున్నంయుమున్నసన్నుయ
ముదగజంబునుంబదిలంబునను త్తుకుని వచ్చురాహు త్తులవగది
యెత్తుకునితెచ్చికేళితాగ్రహంబునంజెచిక్కవాటంబుదగ్గరదాచిన
చనినదలవాంచిపాదాంగుష్ఠంబునేలవ్రాయుచునకిచియుండె॥
౧౧౭ క॥ శాఖికోదాత్తుడుగానవాధిపుడుసందిష్టాంగశోభితమున్।
పారావారముచెలచోలితమిని ల్పుంబూచి యుక్తె ష్టదా। రా
రమ్మంచును గారవించి తను చెరందియ్యదేమోకదా। మాకడింత
కుతాకునేకదపిమమున్ంబెల్లభేదింపకన్॥ వ॥ అనియుంచ్చన్నాకు

ములజ్జయునుసన్నవకపెదుప్పటుతెరచాటునసున్నయున్నతినగంధినల్లన
కరపల్లవంబుబట్టి నయ్యకుబాటితాంబూలంబొసంగి నిరంబు
౧౧౮ దిమరిలాలింపుచు॥ సీ॥ చెక్కైలికానగోళ్లనొక్కినసిత్తార రవమున వవన్త్రీ
ంబు విప్పతమ్మెన। తమ్మలంబిడవెంటుక్కమొన్నావిశావునవంటునెక్కింతకుచు
కుకునసెక్కికుంకు। మాంగరువంకంబునలదుచోపయొయ్యదసడలిం
చికటిక్రొవ్వుడివదప్పి। కరముల్నెందెలెకొకదజిమ్మగుబ్బలనెరయ
॥తే॥
౧౧౯ ఖాంయుచున ఖాంకురములునిచి। నివిసదలింపగరముల భావభ
పునిమందిరముగప్పగకిగింతగ్రుండుకాలిపి। సరసరతికేళినెప్పుడు
౧౨౦ వల్లగానుప్రథమసురతంబుగావించెపార్థివుండు॥ చ॥ అతివ
కెంతయుంతదికపతికల్లననాకులంచుమ్రొయుఱ్ఱుచున్। తళుకుపెం
కంగుగుబ్బలకుడాచినవాస్తముసంటనెత్తుచున్। కాలుకటు
లుకిగ్గుడాకొనెడుకూరిచిబూపులనాథుజూచుచున్। కల
౧౨౧ వుగవిన్ననవ్వులయుచిత్రముచెంత్త దసంబుదెల్పుచున్॥ ఉ॥ తైటచె
రంగుచేత్రమముబాయగవీవునమెమముజూచినన్। నెరాము
కిమ్రోవిచెబూగడునెక్కిసపంటుకికంతుగించకే। పాటుగసేయు
గిల్లిపరిహాటుగకాంగిత జెప్పగుబ్బలన్। నాతుగనంతునెక్క
౧౨౨ రతినాతకిన స్తులపెక్కతెక్కద॥ చ॥ మరిమరిచెరకిగపలుమా
రునుమారునికేళిదెలుచో। నరమరకినితూమిన్నధరాధరపా
నముజంబునెందుచున్। పరిపరిబంధభేదముల భావజకేళికిసత్స
హింపుచున్। సురతవిలాససాఖ్యముల శాస్త్రరిమక్కిత్రిప్రమనెం
౧౨౩ తయుంసొ॥ వంకియుసు॥ సీ॥ తమినిలుపోవకాతకలాయుతిష్ఠ
నొప్రాథినజిప్పునప్పైకెనుకికి। గళరవవిసూపతిక్కలరవంబులుమా
రపునతారవావరమణిగుదిసియాడ। పదములసందియుల్ గా
డగానిక్కాయంగకంకణాఝుంకృతుల్ కలయుబచ్చి। తాటంకము
నికుచుల్ తళుకుతులనిసంగవిభునిపైనెరవినిడికులుగురియు।

ఉత్సే॥
౧౧౪ మెచ్చి బంగరు నెమ్మేను మెఱుగు లీన। సొలపు నెమ్మము చెమటల జా
ఱగు రిఱియు। కళల గరగు చెమటలయు చుక్కనాక్రమ్రరయు। చతురలోచ
౧౧౫ నయుం పరతి సలిపెనపుడు॥ యుష్లు॥ అ॥ బహువిధముల రతుల
పరవశంబై చొక్కి చాలనలసి పెగు బాముఁ నపుడు। తదనిరెయుక్కరా
౧౧౬ లికరిక్కాగ్న్ని పులకింప। తెల్లవారె తీతెల్లమును గనుం॥ ఉ॥ మంగళ
గీతవాక్యముల మానినియల్లు చుట్టి చిచ్చేరమునంగనం। గాంగొఱకట్టు
గట్టు వంకిరోకకుచంబులను తిత్తిపట్టికేలంగుఱు లాయ్యబట్టుఁ
రతిలంపటుగు బ్బులుపచ్చి గోళ్లు కన్నుంగవకింపుమోవి పలుకుఱులు
౧౧౭ తోఁ బడకిల్లు వెల్పడెన్॥ చ॥ సకియలు చూచి నవ్వ చెలసత్త్వములా
డగనమ్రతాస్యయై। అముకయెడ జేరి చిరకురులాయ్యనకాస
వరించు చౌనకై। ముకురమును చూచి శిబ్బితవు వెలామునవ్వెలఘ
విస్మితాస్యయై। పులకలు చిత్రుయిత్తిగడుబ్బాసిపెనిష్టురముం
౧౧౮ పుతోడుతన్॥ క॥ పతిమేలుకాంచి నిత్యోచితములు తగదీర్చి
సర్వశృంగారవిలాసితమూర్తిని యగుచు తనుగని సతి శిబ్బితి
దాలగు మెలగు సరణికినగు చున్॥ వ॥ యిట్లంబున దినదినప్ర
వర్ధమానంబైన మోహాతిశయంబులి నహంబులు బహు
విలంబంబులై పుర్వదాంబులుగా నిశలు నిమేషప్రమాణంబు
లుగా జరుగుచు। మమతలం బ్రవర్తిల్లుచున్నసమయంబున॥
౧౧౯ ॥ఉ॥ నిశలు కొఱ్ఱులయ్యెనిడుదలయ్యెబగళ్లు। ఖరకరుండు వే
యిచుతరములందు। జగతి నీరు గ్రోలె సంతపించెను జీవతతితా
౧౨౦ లు తగ్రీష్మబుతువు గాన॥ క॥ నీరము నీరము నీరగనారయుగా నీ
డనీడనాపేక్షింపన్। మారుతము మారుతంబును। జేరనిసంగవె
ట్ట చెప్పందరమే॥ అ శ్వహానియ్య నిదాఘసమయంబున॥ సర్వభూవ
౧౨౧ రులు॥ సీ॥ చందనమ్మిశ్రితచువ్వాతాళ్వతమగుచు పూలచప్పరంబుల
పూలశయ్యలందు। పన్నీటి కొలకులపజ్జగొజ్జగనీటి కాల్వలచం

దనాగములయందు। పూదీనెతోఁనలపొదకట్టునడుచక్కిచంద్రకాం
తోపలస్థలములందు। మలయమారుతయుతములయు జనిమిగ్గితే
౧౨౨ శికాముందిర దొలికలను॥ తే॥ మరి యనిరుపమకృత్రిమ దరుల గిరుల।
కలితపాము జలవిలసితకమల భవన। ములనువివిధోపచారసంక
లితుల గుచు గడిపిరొక్కకతిపెసవికడు భరముగన॥ అట్టిపెసవికడ చె
౧౨౩ ౦ను సమయంబున॥ అ॥ అప్పులు బుచ్చి కొన్నసరసాంగ్రణిసన్నకసన్న
పల్లనీనొప్పదిమిన్నుముట్టునమవాన్నతి దాంబగవెంటదిగినాతప్పు
నెయంచునవ్వరుణాడైవము పేళ్ళివపానకప్రాయులన్। వెళ్ళుగజుట్టె
౧౨౪ సూర్యపరివేషము చూపరుసంతసింపగన్॥ ఉ॥ దోసవనాకపాం
థులకుదోవపుసేయుచు సర్వజీవసం। త్రాసకరోరభావుదగు
దారుణాకమనిరంతరుండుసాం। పేసవిమాదదాడిదగవెళ్లెడుఁ
వేళను ప్రాయునట్టినవ్వాపసవభైరికానిన దన్నై ఖరికజీనలచాన్పు
౧౨౫ మేఘములే॥ చ॥ పరుషనిదాఘసంపారణాభారధురంధరప్రా
రమూర్తిరయ్యె। సురపతి దాడిపచ్చెనని సూచకముల్ తెలుపంగ
వేడ్తతో। దరయువమునన్ ముసుఙ్ వెలిగుడారముత్తెరనాగదూ
పునన్। గురుతరమ్మై చిగుర్నాగులు గుంభితవీలలనంగనయ్యెడన్॥
౧౨౬ ॥ క॥ తొలుకరులు గురియ జొచ్చెను। పెలులకలు పగ్రమించవిష్ణు
మోహాసక్తాంతిన్। గలమేఘములనుగన్నను। పులుకలు భూకాం
౧౨౭ తుపెంపబాదమ్రునసంగన్॥ క॥ తుండికాళ్లు పరిశ్రమముతో। సరలంగా
జొచ్చి బాసలజక్రాగ్నికడున్। వడిగొనతప్పులుసడలెను। జడి
౧౨౮ విడువకకురియజొచ్చె జాబులుపూచెన్॥ క॥ ధరసస్యవృద్ధి
నొందెను। చిరువులు పరిపూర్ణమయ్యెసింధుజలంబుల్। సరి
గెనలస్వ్వతిగాంగలు। బరిగెన్ దువర్యాంబరములు బరచిన రీతిన్॥
౧౨౯ ॥అత్త్రీవషాగమసమయంబున॥ సీ॥ మాటాతెర్దిపిహాముయ్యపు

సన్మాష్టాణిదారుసంఘటితచిత్రప్రయుక్త।తాళపత్రావళీదిటని
వాతశిశిరాతపవసనత్వనూత్నశస్తలతా।కలయుపచారసంగతులఁ
తగసలరుచుచపాబిలవంగప్రసక్తమహిత।తాంబూలచర్వణోత్తర
౧౪౦ ముఖపరిమళవర్ధితప్రసన్నప్రవర్తనలగుచు॥తే॥ సురదితాదిసన్ని
ధనముంబినావి।నైపులనుబంధనైపునిసంగతులనానాలలాడు
చుసతిపతులురుతరంపు।చల్లగడిచిరిబహువిధచర్యలలరు॥
౧౪౧॥ అంతటా॥సీ॥ పత్మతాతనయుంటిపగమాన్నైతోడు జెరిసత్రిఁ
యుంకనిశిరచటింపా।శిరిరాతకలరినవెలువమ్రాయునచంద్రకి
రణాజాలంబువిస్ఫురణాదనరి।చంద్రకరస్ఫూర్తిసంతతులనఁ
భూమి।తరుచుగాశరత్పుష్పతతిదనరె।నరసుమప్రతిబిం
౧౪౨ బసంస్ఫూర్తినయ్యొమాయుష్మన్నినిర్మలంబయ్యెవారి।వారిపూ
ర్ణావసథలనువాహినులనువాహినులవెదవిరిస్ఫురణైరి
యాత్ర।యాత్రలకుబోవనతిరమ్యమగుచుదనరె।తనరు
౧౪౩ శరదాగమంబునసత్కరణియందు॥ఉ॥ ఆగురుచంద్రతావసు
యుమంత్రపురోపవనాంతరాళపు।నాగకురబాళినిలను
నవ్వనుమాంచితకయ్యలనమరి।రాగముయుంజిగురుపగిదర
ంతరమోహాంవవర్ధమానసంయోగములంగృణాంబులగనెం
౧౪౪ దినంబులతిరుమంజరీ॥మ॥ మొనసెన్హేమంతసన్నుమంబుల
నసమాపాంబులయ్యన్నియుం।తనువుంబుంధరయుంచునా
శిబలసుంధుర్నీపనంబుమజా।జనముంబుగరుణ్వితమున్
సకలవిష్ణుంచుంచుసంపూర్ణతప్పి।సవిరిదానరుదెంచిలా
౧౪౫ కుక్కుమంతంబునత్యంతమున్॥క॥ ఆసుమవసుకునాన
తం।చినవనమ్మల్లితేష్ణమునాచియొప్పునదగమున్।తనమయుడు
గమ్మంభింపెవతనుభాగంబువరివెంచుచుంతవాత్రముచితలపన్॥

౧౪౬॥చ॥ అతులితశీతమున్పునస్ఫురాంతరనిర్మితవజ్రమందిరాస్థితసు
నవపంచతత్రప్రసవదివ్యశయానములన్మృగీమదా।న్వితతనులేప
నంబులనవీదలవంగసుజాతిమిశ్రితా।ంచితమగువీడియంబు
౧౪౭ లసుజితస్థనగోష్టదకంబళంబులన్॥మ॥ ధరనీశిశిరమస్తైలిప్రి
రయుశీతంబున్గడుంకంపతల్।సరిరాగప్రతిబద్ధచిత్తయు
గళీసంపుష్టినానారుమో।వారసానందతప్పైతనచుంపు
నగాధ్రాలింగనాశంబుతాంరకణోత్తర్షనుమాప్తిరంతమ
౧౪౮ కిషాపంస్చబగనేయున్నిపతి॥ అంత్యేదా॥సం॥ తలపంచెన్కమ
లంబులున్జలములున్దగ్నేక్తపాకంబులన్।చరిదొయుకైం
చుకమోముకప్పుజలధుల్సదమ్మిషలంబాంగెనత్తుశిశ్యై
రుల్మరినూమ్లనుంకలివెలున్దానిశంబుగాబండెక్కి।వలకాం
షుల్శిశిరాగమంబుజనముల్వతిరంచిరాధంపతుల్॥ఉం
౧౪౯ తటా॥సి॥ వెడవిల్లుజయుధాటుపిడిదలసవరించుపనులఁ
లానాకులపాటుజేసి।తరిరులకునైపుటరకుపులతుద
నెత్తియలరుపాలుగుదాంకులుపూటుంచి।మావిపే
గుపయుశుబుమరిపండిరులుదీచిన్పుదిదెకొల్వలుబాం
చుపరచికోకిలధ్వనికంచుగాయ్ములుసవరించిసారంగగా
౧౫౦ నికైసమితినుంచి।చిగురులనుతూంట్లమధుపులుతగు
పైలపులు।మారుతలకొంత్రపాంసౌశికీరముఖర।బల
ములతుబాలిరవసంపత్తివెలయ।సంభ్రమంబునగా
వించెత్రైత్రుడనగ।నప్పుడుగనుపత్యైనావసంతాగమంబు॥
౧౫౧॥ఉ॥ అప్పివిచిత్రశైత్రసమయంబునలగివనాంతరం
బులన్।నెప్పుకపుష్పవాటుకలనిర్మితపల్లవకందరంబులన్
తాట్టినవీటుచెంగలువలోయురువాకకోకిలాలతన్।పత్తి

౧౩౧ సుకీర్తిశ్రీ భవనస్తంభ ప్రౌఢలీల లగ్రహసల్లుచుఁ॥ క॥ అనె మునిశనిముషా
పమైౖ। కను కనివత్సరము నెన్నగతిత్రి చనగా। చనిచనిమమతలఁ
మెలగిరి। మునివనితయుఁ రాజువష్ణవములు సూరెల మిఁ॥ వ॥
౧౩౨ ఇంటింట్లు శతసంవత్సరంబులు తనిరుదిసుకతసాధ్రూ భ్రోసా
ఖ్యాంబు నంబాంధు చున్న సమయంబున। పూర్వశాపనిమిత్తం
బుల నరువది సంవత్సరంబులు ద్రుపంబున నరువది తమాశ్రుల్లై
యాదంపతుల కనుదయించి దినదిన ప్రవర్ధమానుమై పరిప్రా
ర్ణయౌవనంబుల తే జరిల్లుచున్న కుమారుల నతి సుకుమారు
లంగని యత్యంత సంతోషభరితాంతరంగులగుచు నా చంద్ర
శిఖపతియు నో వారాస్తతికి తన్నన్నలకు వలరుచున్న చంద్రకే
తుండును తనప్రాణవల్లభియైన డబాయలంజాలని మోవాం
౧౩౪ బున సర్వంబును మరచి మత్తుండై యున్న సమయంబునా॥ కె॥ వెన
కటిపగప్రభుభావాభం। దను భూపతిసమయ మరసి యత్ని
ప్రుయిన్నా। జనపతు లసూంచుక్రుని తన। యుమజులు నరువది
౧౩౫ ఆయుతోనన కుబిరంగఁ॥ మ॥ పరమ్రాంత నౌవాము తోనసర్వ
బలసంపత్తిన్ వెడెఁ రాగవి। స్ఫురశశాక్యంబున జంద్రకేతుఁడు
కంబు। జీవు తింగాన్న భీ। కరవహ్నింనరసించు క్రూపము
నవికృతసర్వసన్నా వాసం। ధృతితుండై రథదంతవాజిభటసం
౧౩౬ భూత్నన తోఁ ద్రిరుద్రై॥ చ॥ వెడలగ బుత్రులందరును ప్రెక్షిద నన్నిరథ
ంబు శిక్షి తోనడు వగఖిశతాపతివానాదములుఁ బెలగంగమి
న్నైడిఁ నిదవులు మింటిఁ జిచరిల సింవానినాదములు ల్లిసి
ల్లగా। కదరియు జోడివాపి ములకంపి తప్పోత్తిని విత్రమంప
౧౩౭ కనఁ॥ చ॥ కదలి మద్రో గ్రమ్మైయు ఝరుగానెకయి నాజనయు
ష్మద్రు గియా। ద్రాదము సమాపభూమిని రయంబు నన్నైరిశ్యపా

లసినలఁ। గదసినవారువీరుసరిగాబలుసందడికయ్యమదెవ్విడఁ॥
౧౩౮ ద్రాదగాని భీషణంబుగను కాంతవతింగలపించియంతఁ॥ ఉ॥ వా
లురుద్రిముఖ్గరంబులుగ బంతుమబంతుమరాతురాతునంద్రే
కుమతేతిభ్రంచిభ్రముఖ్ కొని కుంతశరాసితామ్రకైలా। దారగదా
విజృంభణాల దారుణాలిలరణంబుసేయుచో। ఘోరమవేద్రు
౧౩౯ దమయ్యే సురపుంగవులుఁ వెరగందిచూడగఁ॥ ఉ॥ రాజుసురా
జుమనఁ మరియు రాజసప్రౌఢరరాజసూనులు। ఘ్రాజగణా
ంగి తెయొక్కటుబరాత్రుమవిక్రమలీల తేరుత్తిరాజగదించిసార
థులనెయ్యానయెడనేచ్చురింపుచుఁ। నైజములుగ్గడింపుచు
౧౪౦ ంపునంబుగజోరిరిజారుపుంబులఁ॥ చ॥ ధను వులుద్రుంచనెం
డువతిదాల్ముచున్నాతనిలివమృంబులఁ। తనుపులనాటన్
దెరతిదాతెనదిమమునములంటనేయుచుఁ। ప్రమునయుచు
సారథుల్ బడసముద్ధతిసారథితెయోధరతులఁ। దనరుచుంయు
౧౪౧ ద్ధరంగమునదారుణాలిలపుగితిసల్పుగఁ॥ మ॥ పృథుబాహు
ండునుచంద్రకేతుసృపుడుఁ భీమాట్టహాసంబులఁ। ప్రథనా
క్షోణిశరచాపకాశలములఁ బావోచలోదద్ధముఖైౖ। రథసూ
తాశ్వరథాంగకేతనసరాసప్రాదిమంచిచినవి। రథురిణాక్షి
౧౪౨ మమునారనిద్ధరసిచక్రంబుల్ వడింతాల్పుచోఁ॥ చ॥ ధరణితె
గుప్పుసంధుమికిదాతెననివిరవధారధురుణ్యుఁనై। నరుశుభు
డప్పుమప్పురవునందిగనెయుచుకలంగుచుఁ వడిఁ। దిరుగుచు
వాయుచుఁ కెవ్వుడి చుచుచునాచునచుదాకశిందుచుఁ।
దెరకలుగాడబివ్వుచుచునిప్మురవీలసడబ్బిరాప్పుచుఁ॥ క॥
౧౪౩ తలపడనాప్రుధుచావాండు। వెలిపులకుపనైవెడిసియాచిన్
క్రుదదెగప్రేలుం। తలచింటుకేగసి మసులుతాగి జీవితమైనూ
౧౪౪ మిజడితెయిక్షైరులుచెంగఁ॥ వ॥ జనకుని పాటుచూచి రథసృ

కుమారులు శ్రీవత్సాంకున్నైరి కనిని విరోధి సోదరుల గీటనా
గింతు మలపెంచు నున్నతిన్ మొనసి సందరందరని మోహాసక్తి కృశ
రాశిగూర్చెదన్ తనువులబాసి స్వర్గమును దాకెనని రాన్వము
౧౯౫ వామాత్యమాత్రులన్ ॥ వ॥ యిట్లు చంద్రకేతుండు సపుత్రుండు
ధైర్యంబొందినవాతశిష్యుడైన బలంబులు దించితలలూరంబా
తినప్పుడు బాహుండును జయభేరి మ్రోయించి రణంబు చాలిం
చి చని యటా సప్తశతపుర మాక్రమించి చంద్రశేఖరుడు దక్షిణం యుం
౧౯౬ తంపురతంతల పురంబు వెలువడ వెడలించినా॥ చం॥ చంద్రశేఖ
రోదితసతియలందరు నపుడు మాయమైనసుదతి మగనిబాధ
చేయురణము సంధుభూరజోవృతిబడి యున్న మగని మూస్తాము
౧౯౭ విడబాచి॥ ఉ॥ వారిమునుజెంద్ర వెతాశిముణి వాసవమున్నది వా
మనోహరా। వారిమహాదియుక్తిరతవా జగదేకపరాత్ర
మోన్నతా। వారిమునువంశవార్ధిశశివారికరుణాకరసప్రాకర్త
ఘనా। వారిమదశత్రుసంహారణావారిమనోనసుడించిపోయి
౧౯౮ తే॥ అనిమరియును॥ సీ॥ ప్రాణవల్లభుమాడబడి వెందుకె
నుతనుపలువరింపు చుదిశలకలయ బూచి। పతిపాదా
బ్జములవలుమారుసంకించి యెలనైయాకెలక్ష్మినిశ్చయమెనుచు।
లేచియారణామెల్లభూమిపుత్రకళేబరంబులుగాంచి పౌర
ంపు దుఃఖ। మడరయెయుక్త మరియుతలలపైబడిప్రాపుబద్ధ
౧౯౯ లులుగానుమోడుకైనుచు। రామ్ముగుడ్డ కానుచు శోదన
ప్రనిదిశల। పిక్కటిల్లిగలితరదాశ్రితెదరపలువరించుచెనుచుప
౨౦౦ తి చెంతజేరియా। చంద్రశేఖ దుఃఖజలధిమునిగె॥ వ॥ యిట్లు
కడలేని దుఃఖంబున విలపించుచు। ధరణింబడిపొరలుచు ధూ
ళీధూసరితదేహయు। తృణాచ్ఛన్నధరాపరాగసంశరితదే
హకుంతలయు। విచ్ఛిన్నతరాధరపల్లవయు। విచ్ఛిన్నభూష
ణయు। దైన్యదుఃఖంపుచు। మూర్ఛనొందుచు। లేచుచు। శో

షిలుచు। నిత్యసుఖంబును। పరిపూర్ణప్రేమాంసము సిత
౨౦౧ రుధిరచర్మాస్తిమస్తకకబంధబంధురంబును। భూతప్రేతపిశా
చభూతాకిని పరివృతంబును। తత్తత్కాలకలకలమపోర్ణవ చే
కరంబును నైనరణరంగమధ్యంబున నిచ్ఛయాంతరంగయై
దీపించనంబున నలుదిక్కులకలయంగనును నపుడు తత్సమా
పసరాపర తిరుగురుమారంబిదానించెరి తత్పలవం
బులుగాసుకతిన నిర్భయింపపోయి వేలుడుగాన్ను కలిబియిమా
బినన దికంబన తెరింబు పాతిభిదానందకయియున్న తపియు
౨౦౨ పడిబు॥ చ॥ తనుబుకళేబరంబు కలిదాగానివచ్చి టుడించి
యుక్కినన్ । తనకదియుందకున్నమరితానొకటుందు తామిాద
యక్కినన । నదియుందకున్న పరికింపుబు ప్రత్యక్షవంబులన్ని
చేర్చియెత్తినన నందకున్న పతిభూరికబంధము చేర్చియెకిన్॥
యెలిన్ ప్రమునపిన నందకున్న పతిభూరికబంధము చేర్చియుకిన్॥
క॥ [illegible] ంచకయుంతినన్నాకయ। గుండుబులు తలమూడు పట్టు
కొంగులనగూర్చి। తెందవబిన దూరకర్తని సుందరిదుః
౨౦౩ ఖింపమదనిఘాదనడంతన్॥ క॥ పే [illegible] రివాకారూపి
నీపైదలికీ రవ్వోకవు పడతికె వేఖేదముసుందదవే తికి। ఛిదా
౨౦౪ రుణాకదనభూమినేకతమువాపో॥ తే॥ [illegible] నినదలయి
త్రియూరమియాయార్యపర్య। మగడుకొడుకులు రణా-
మున మృతినొందిరి। దిక్కుదిస మాలియుకతి శిక్షనేనుదాభ
౨౦౫ గానకదుఃఖింపదానననిన॥ క॥ విన పతిఫుత్రశవ-
ములు। మానినిచెరిగెడుమృతికేవు మర్యాదనినన్। ఫూనిన
ధనాకుదినం। గానిత్తిదియెుకనెంచుదానను శిరా॥ [illegible] ని
నవిని॥ [illegible] కనికె గారఖఃఖమునుతూరత్యేను। దోపకవారణా
౨౦౬ [illegible]॥ క॥ తరుణీప్రేఘులాఖుబిపై। ధరనుపవ్రతి బరగుధర్మ

తరువులలసంపన్న, దరవుగునే యూరావనసరస్సిస్నానంబుసే
౧౮౧ యుసవురూరుననే॥ ఉ॥ ఆ కలికాకదుర్భిక్షమధనంటూతే
నుదూపకవారిజాక్షిపద్మాకరమెందునే వమునికి దారతిలేచినవి
ప్రతిష్ఠనే! తోకిలవాంశితోయమురక్తంబులునుకిరరుబు
నే రుననే, బోరతరయుండనత్తిపరిశుద్ధి విగమ్మననపు శంబులుదూ॥
౧౮౨ ఆని॥ ఆ॥ మునికిలేబునంతవనితా కృతికాలంగి। పూర్వ
దేహాసహితవలునదనుకే। బంయుబుబరాంబులనంతపద్మాయి
౧౮౩ నిత్యునని। తీరమందుగనిమెనారదుండు॥ చ॥ కనుగొనిచెంతనున్ననును
కాదిపటంబులువాస్త్రపత్రములు, దదరుకరమండలంబుమరిదరత్తియు
దాళములన్ని జూచి తన। గానిచనుదెంచి భాసిలెడు గోపవధూ జ
నజారు జూచె నీ। ష్మనమునదోచినప్పుడతుమజ్జనమాడగవచ్చిన
౧౮౪ త్తులుగనే॥ ఉ॥ వోచినయంతనారదుడు జోవతిగత్తుగగట్టుకెక్కినన్। జూ
చిమురారియిట్లనియె సూరిజనస్తుతచండభాస్కరుం। డిచ్చి మహా
తపస్ఫురణాసచ్ఛపురంబునుజేరబోదమా। యూచమునాదిశ్రీభ్రము
౧౮౫ రయంబునదీపునముపెతానిశ్శబ్దా॥ ఆని॥ కరముచెయిక బట్టి
మచ్చంకశాస్త్రోక్తతప్తు। మెరయుంచున్నదిమనుకమునింద్రు। నీయుగు
నామికాకనితపోవపావంబా। యింతలోనచిత్రమిమయునన॥
౧౮౬ క॥ తనకరముచూచివనితా। ఘనంపునతనపదనవాళ్లు బలపోసిమదిన్।
వనకేళికగానప్పుడు। చనజెంచు బయింతయుంసునిజంబైయున్న॥ ఉ॥
౧౮౭ కాపులుగట్టి కృష్ణపదకంజయుగంబులలాటికమున్। మాదర
జాగిమ్రొక్కికరములమునుకంచివికించిపట్టుమో। శ్రీవనితామనో
రమణ చిన్మయరూపజగత్కలత్రుణి। దేవహరశసర్వమయదేవజనావన
౧౮౮ భక్తపాలనా॥ క॥ కించిజ్ఞుండనుగద్దని। వంచకుతనుదుర్విచారవర్తను
తనునన్। వంచించుటెంతమాయయు। కాంచనగర్భాదులైనగందురెమి

136
౧౮౯ పమ్మునే॥ క॥ నీమాయసర్వజగములుగామూర్తిభవము నొం
దికడునటురుంపన్। నీమాయ దెలియుటకునాతామరస
౧౯౦ సంభవాదులకును దరమెట్లగున్॥ తే॥ ఆట్టిబహుజగంబులం
దార్కజగములనద్భుతవృత్తిసంతుసమ్మవాడవుండబుద్ధినీదుమా
౧౯౧ యామహాత్మ్యంబునెట్లుదెలియువాడ నేన్పురేశ॥ ఉ॥ దేవర
సత్కటాక్షముదోచమునిష్ఠముగల్గి సర్వలోకావళిత్రిమ్మరంగ
లుగుసంతటిమహాత్మునే క్రొవ్వి గర్వమున్। భావమునందు దొట్టి
యుటుపద్మలోచనస్థలదేమిచెప్పుదున్। కావరమెల్లదీరవుదిగర్వ
౧౯౨ మణంగనుస్త్రీతింగడున్॥ ఉ॥ యింతటనైనమాత్రకుగాకించు
కమాత్రుడనాడు నెవ్వరడున్। వంతలసర్వదుఃఖములవత్తిలన
వాలదనెవ్వరదారమా। శాంతదయానముద్రనతకల్పకస
త్పకరణాల్లక్ష్మీమంతులపంచజేచినసమున్ననగావవికంసమ
౧౯౩ ర్దనా॥ ఉ॥ యెక్కడిభామినీతనువు యెక్కడ తాపసకాంత
చూడగానెక్కడి నెచ్చెలుల్ మరియునెక్కడిరాజకుమారులట్లు
నానెక్కడిప్రామహత్తాపములూదెక్కడిపెండిలియేడుపుత్రు
లట్లెక్కడి కుంఃఖము చంబారసెనేమునవచ్చునుచిత్రమచ్యుతా॥
౧౯౪ ॥ చ॥ యిదియునిజంబనాగదగదిప్పుడు వచ్చినదివ్వారిస్థియున్।
విదితముగైకసంబడనవీనముగాశకత్కంకణాంబునున్। వదన
ధరిత్రియుంశవనితాయుమువిట్లుసముద్రమైనిజెంచెడుమనె
యుండుకల్లలయనె నెట్లుగునూపరమాత్మయెంతయుక్కఁ జేసె
౧౯౫ తాపుతాపుమనుచుకడుదీనచిత్తుడై। పాదయుగళిమా
దబడిమహాత్తిని। లేవకున్నయట్టి దేవముని౦ద్రునికరుణా

మదిభేదంబె నిక్షమవాంతారకము। తానే జీవేంద్రియంబుల తాదా
—౧౨ త్మ్యమునన్ ॥తే॥ ఆయవాంతారకమే సర్వమైన జీవ। తతికి సుఖదుఃఖకమన్
సంధానకరణి। దానిని జింపగశిగిన దానితెలివి వసనసకునైశ్చతద
—౧౩ సర్వపూర్ణతారి ॥క॥ తానవాంతారకము లెబ। వ్యాపికిక్కెకు క
గాఢమెతానివల్ల భవింపెఁ। తానున్నసనుపుడయుచు। తానె
తానసుకు నిజముతానైయుండున్ ॥ అనినసారదుండిట్లని
—౧౪ యె ॥ఆ॥ విష్ణుమాయయనుచుశిఖ్యాతమైయుండు విష్ణువి
వేతావేదవేద్య। నీదుమాయ దెలియనేర్చితినన్నంత తాదృశ
—౧౫ యున్నిపాట్లుగశిగెనాకు ॥చ॥ వారివారపత్రజాదులగునం
దరవాంకకణాంబుమాత్రగా। బరివశయించినారనుచు బల్కితి
కిందునసంశయంబుదా। మరిమరివిస్తరించెదనికమాయదరిం
పగజేయువారెవ్వరుకరుణోత్రపూర్ణనమవంచదసేయ
—౧౬ త్తనాసతీయలదే ॥క॥ నా గర్భమునాపవరాశి। యింగతమౌ
యలాబ్ధిముంచియిడుముల కల్లా। లోగాజేసితి కనిమది।
—౧౭ బలోగురికగాశాచినదియలులుభ్వవిత్నారా ॥ఆ॥ నీవెమాయనైతె
నీమాయయలనుసర్వ। శ్రుతులకైదిగతివిశుద్ధచరిత। నీవెమా
యనైతెననుమాయవననెట్లు। మాయమాదిక గణాసెంయుత
—౧౮ లాత్యు ॥క॥ నీవె క్షైవమవంచునును। భావింపగనీదుమాయ ప్రబ
లంబనుచున్। శ్రీవల్లభనిక్షవనా। భావంబున దోచె నింక బ్రు
—౧౯ మయింపకమే ॥తే॥ అనిన దరవాస చంద్రికాననము తోడ।
నారదునిజూచియిట్లనె గారవించి। యలనఘునీమది నిం
మగలంబాయె గనకవినుము వినుపింతు త్రిజగా విమలశా
—౨౦ దయా ॥ఉ॥ దేవాత వ్రేయికింగ దేహాబరికిసించి। తదేహాకైన
యస్టి దేహాబంధ। తారకాంబువెస్సగా దెలియకతానే।

—౨౧ మాయదెలియరాదు మెతానివక్క ॥క॥ ఆమాయాశబ్దార్థము।
యామాసామాయయనగనబివెనిదెలియ్య। వ్యాప్తిమాదిపంచభూం
—౨౨ తగ్రామచరాచరవితారత్తారి నియగుచుఁన్ ॥క॥ మెనసెన్ ప్రని
భవించిన। యసంపునదమబెలిసివెదకసణామాత్రము నున్। గనబడ
దువినుము తెన్నిగ। ననుపమ సాధన చతుష్టయాన్వితమతినై ॥ అ
—౨౩ వి తెలియ్య విలియుండిని ॥సీ॥ వకుసనిత్యానిత్య వస్తువివేకంబు నె
నయుటమొదటిసాధనముసుమ్ము। యిహపరలోకసుఖేచ్ఛ
సుదీలగుటచరింపకెండవసాధనంబు। సంయమాంత్రుశ
మాదిషట్కసంపత్తి తెలియమూడవసాధనంబగదనచున్। సుమ
హితంబగుమముక్షుత్వంబునాలవసాధనమాచతుష్టయ
—౨౪ సమృద్ధి ॥తే॥ గలుగునినుజూచితగుసద్గురుని వసుచు। మున్ననేను
సనాతనమునివరులందు। తెలియజెప్పినతత్త్వంబు తెలివియెల్ల।
—౨౫ మదినవాంతారమ్రెుకనినవాంచిపాపు ॥ఆ॥ అనిత్యమనిత్యముం
దనకునిక్షముగాదెలిపయ్యేనిత్తా। నిత్యసుఖంబుమెందకయ
నిత్యపులోకసుఖాప్తి సెందునే। నిత్యముగానిదేహమునవనీకళ
మాదులు సంభవింపవే। సత్యముగాశమాదిగుణసంపదయుక్తి
—౨౬ లికి వేగిరింపవే ॥క॥ ఆత్మంపునిత్యానిత్యం। బివివరింపంగవలయు
మిశలమతిరమ్య। యాసెనకగాదు వమాయడుసు। వేవిసముకా
—౨౭ కువెంతవెంతునెకగారా ॥ కాపునా ॥వా॥ కరపాదాదిసమస్తజీ
వాయతుని గాలోకనాధాష్యగా। వారధాత్రాదిగస
ర్పజీవతతి లోనన్నిట్టిగా లోకసం। భరితాంతానివాయినిగా గదుఁ
మదిని సంభావించినా సన్నిధి। పకవెంక్షుపుష్టతగాదలంచితిది
—౨౮ మే భక్తిశ్రమువింజులన్ ॥వా॥ నాలోకంబునసన్నదియద్భుతనా

సందర్శితినిగాంచినా।నాలోకైకవిహారభూరిమహిమా సంప్రీతి
తోనుండి యయాం।శిలాప్రాభవమేమహామహిమగాకెలిక్రించి సం
తుష్టిచే।నీలోమాయదశించినాడనఖిలేనిక్షంబవాంతాకపా॥
౨౯॥క॥యిటువంటిభేదమూనము।నతనేయవాంతాకమునగనదిన
జములఖులకు।బటుబాహులక్రుమయించెను।కపటమవాంతా
౩౦ కమలావగాహనకుదరక్రమే॥క॥అరయదవాంతాకములదాని
కలదెకర్గైమానసములనసగుడుచునుండుకు।పరమజ్ఞానాజ్ఞాన
౩౧ స్ఫురణానుసదిదెలియదినుము భూరివివేకా॥క॥జ్ఞానాజ్ఞా
నవిభేదము।తానెఱుగకతెలియవశముతత్త్వస్ఫురణా।చానెక
ఫలలోమునుపు।జ్ఞానక్రమముల్లవిమముసమ్మతితోడనే॥
౩౨॥తే॥నిర్గుణంబునుసత్త్వంబు నిశ్చలంబు।నిర్వికారంబు నిష్ప్ర
యనిరుపమంబు।నమితమునఖండమద్వితీయంబు చంచ।లం
౩౩ బుపరమంబునగుచుబ్రహ్మంబుదనరు॥సీ॥అనిర్గుణాత్మను
వినిదిత్యమయనాదియు నని వాగ్బ్రంబనయిన యుష్ట్రి।యు
ప్రకృతమనత్రిగుణాత్మకవెన్నతోచెనదియు బ్రహ్మతియనసదాత
నగు।నగుసందుజీవులయనురూపములనువ్వె సంపుడుం
దనుసువర్ణింపుకచమై।వచెనుండు విను పూర్వవాసనావ
౩౪ కిపక్వతాలంబునసుసత్త్వగతిదనరు॥తే॥మాయయనబ్రు
పుచర్ణాప్రాయముగుచు।నందుప్రతిబింబితంబైనయా
త్మయాశ్వ।రాఖ్యదనరినుసర్వజ్ఞతాదిగుణములలర
౩౫ సగుణాత్మనబ్రహ్మనతివిభూతి॥సీ॥వికనాయీశ్వరా
లోకనంబునమాయసత్త్వాంశమునవాకసంబుగలిగె।నా
కాశసత్త్వాంశననిలంబుజనియించెననిలసత్త్వాంశచేనగ్ని
గలిగె।నగ్నిసత్త్వాంశచేనప్పులుజనియించెనప్పుసత్త్వాంశచే

నాయెధరణి।యివిసూక్ష్మభూతంబులింక ప్రుసత్త్వాంశనేసగ
౩౬ జన్మించెశ్రోత్రేంద్రియంబు।తే॥అనిలసత్త్వమునత్వగింద్రియం
బుగలిగె।నగ్నిసత్త్వాంశనేత్రేంద్రియంబుగలిగె।అప్పుసత్త్వాంశజిం
హ్వేంద్రియంబుగలిగె।నవనిసత్త్వాంశఘ్రాణేంద్రియంబుగలిగె॥
౩౭॥క॥జ్ఞానేంద్రియంబులివియా।యినిఖసత్త్వాంశములజనిం
చెనుదెలియం।గాంతఃకరణామునాక్రైనమనచ్చిత్తబుద్ధ్య
౩౮ హంకారముల్తై॥సీ॥యీశ్వరాలోకననదివనభూరాజసాం
శనువాగింద్రియముగడంగె।పవనరాజసమునపాణీంద్రి
యముగ్నిదనయుంకచాంశపాదేంద్రియంబు।పాథోర
జంబునబాంవిద్యాంద్రియంబయ్యె యిలరాజసమునగుహ్యే
ంద్రియాకారంబు।నగునివిక్రమేంద్రియములైదుపేటుకజాంబునప్రా
౩౯ ణపంచకముగలిగె॥తే॥నవియప్రాణమపానంబువ్యానము
నునుదానమునుసమానమునైదుప్రాణములును।మరియ
నింద్రియదశకంబుమనసుబుద్ధి।చెరిపదియేడు లింగశరీరము
౪౦ ద్య్రా॥సీ॥అభూతములుతామసాంశలుసమములుగాపంచి
సగముకడనుంచిగాదవ।సగములునాలుగంశలుచేసితనుగాక
కడనాల్గుసగములకలయుగలప।పంచీ కరణాపంచకృతంబై
నభూతపంచకమునబాడమిదియెప్పు।బ్రహ్మాండమండలోరి
౪౧ పలచతుర్దశభువనములుచతుర్విధక్రమములైన॥తే॥భూత
సంఘాతములుగ్రామములునుద్భిదలు।స్థూలమైనప్రపం
చంబుసాగిగలిగె।స్థూలసూక్ష్మశరీరప్రమాతియుట్టి।లగు
సకలత్రితారణామైనకతన।నరయనజ్ఞానమైతారణంగమాయ॥
౪౨॥క॥యిందులబ్రహ్మవిష్ణుగిరీశపూర్వులంతరస్థితినైపుణిగాం
చినవారుణాదిజగజ్జీవజీవుచినవారిలోకములెల్లచాంపుతుచి

స్తాపురము జోరిని దితాసుక పెద్దతాపురం। బంధుటుగాక మాయ
౪౩ న్ని విడనాడుటయే యిది వేదాంతనిశ్చయా ॥క॥ ఆయజ్ఞానంబే తద। మా
యావిత్తులననంగమాయందాత్మ। చావుయేమియు స్ఫురదనగా।
౪౪ నాయాత్మ చావుయ జీవుడాయెదను విశ్వ॥క॥ యీరీతి బైట స్వ
ప్నిరీతారణము జ్ఞానమును టుకమల భవాదులెల్ల పూర తరంగాధ
౪౫ ఫు సంసారాంబుధిలోన విడల జాలరుసుమ్మి గనా॥ ఆయజ్ఞా
నని యుక్తమానసమ్ముల. పిండంబు పిండాండ మధ్యమ్మియౌనట్టి
జగత్ప్రపంచమును నిర్మించిన్ని కల్పించుచుండు మాయంజాలని ప్రా
ణాపాశములల సంబంధించి చేదోక్తిదా। నాయాత్మ కథగ
౪౬ దమ్మి దివాములు ఆదానంబిల్ల వాంతారమై॥క॥ యిదియ జ్ఞా
నావాంప్తతి। గదిశాను మరి నిజములు కల్ల కల్లని జంత్రా। యిది లేస్స
తెలియనేచినా। గదనిజమని విచికల్లకన్నే పోవు॥ అది యుల్లంబునా॥
౪౭ ॥ఆ॥ నేను నాది యెలన్నటి యనిత్యముగా వివరించి యుండులో
తానెనజంజాయాతనదితత్త్వములతెస్సగ జన్మ జన్మములలో। మెం
నును పుత్త్ర దార ధనమిత్ర జనంబుల జింత చేసితా। నైన నిజం
౪౮ జెపట్టి విడనాడు తెరువుప్పు నసత్ఫ్యమంతయున్॥క॥ యిది
యజ్ఞానావాంప్తతి। యిదిసద్గురు కరుణాగాని తెలుసగదు
మదికెక్కి। విదితముగ నద్లు దోచిన। నది ముక్తదాముక్తియనగ
౪౯ నమలచరిత్రా॥ఆ॥ ముక్తిముక్తియనగ ముననిన వేరాన్న స్త
లముగా దుతప్పదమున తథ్య। ము ఖిల బంధము ముక్తియదిము
౫౦ క్తియనదగు। ముక్తిది పిండాండములని యరిజ్ఞా॥ఆ॥ ముక్తియు
నగవి పుయు ములు వచ్చియము నప్న। సుఖముజెందియి తరస
ఖము మరచి। యుండు టదియు విదఖండ పూర్ణబ్రహ్మా।
౫౧ ముననుబద్దుత గులు మునివరీజ్య॥ఆ॥ నేతి నేతి వాక్యానియది

నిసత్యంబు। విడుపబడుట ముక్తి తడు నిజంబు। నది తెలుసుకొమ్ము జ్ఞానర్త
౫౨ వాంప్తతి యనగానూ। నదియె యెరుగని గుర్వాత్మ యుండు॥క॥ జ్ఞా
నాజ్ఞానములందు। జ్ఞానము ప్రపంచమెల్ల జనియించుచును
సు। జ్ఞానంబున నణియించును। జ్ఞానము సునాంగఖండన సం
౫౩ పూర్ణములన్॥ సీ॥ ప్రారబ్ధంబుల మత్యాతిక్రమరప్రాత
ఖిలసద్ధర్మాతారంభైకల జీవకోటులు గదుగల వాసనా
సంఘులన్। తిరంజాలని కమల్వాసనల చే తిరంబు విసర్జింప
సారాంబ్రానిధి మంజ్జుచుండ సుప్రతిష్ఠుంబుగానెంచు
౫౪ చున్॥ఆ॥ ఫుణ్యపాపకర్మములుం జేసితదా వసనావశము
ల స్వర్గనరక లోకవాసులగుచు సుఖము వడిలేము దుఃఖ
౫౫ ఖముల। కడు కెడు కిమ్మ సమితి గమ్మి కాలా పు॥ఆ॥ పుట్టుచు గిట్టు
చుండుగడ ముట్టు నికర్మము టుట్టునిని యుండున్। మట్టుగుమి శ్ర
కర్మముల మానవ జిత్తులు త్రెత్తు జోటులో। బుట్టిసనాత్త్విక
బల పుణ్య విశేషత భక్తి గల్గియు। పట్టునవాశముం దక దిబ్ర
౫౬ ద్మ్మి తెమ్మైకడు నిర్మలాత్ముడై॥ఉ॥ తాయమనిత్యమాయము
లు గట్టి గదోచిన మస్తు జోగముల్। పాయముదుఃఖమై
నాగుటెంతయు లోకష్మవాదిసప్తసం। శ్రీయు తుదయ్యుయి
మోక్షము నటంచని జాలంటు వహిస్తికలయున్। తాయుము
౫౭ లాసోక్తి తాక చలతాంక్షు గుప్పు రు సత్తునాత్మ డై॥క॥ తా
పమున వెతగి గురురా। శ్రీపాదములాశ్రయించి చిరతర భ
క్తిన్। దాపరిచర్య యొనర్చుచు। నాపుణ్యానివల సముక్త డగు
నిక్కముగాన్॥ వ॥ అని వినిభగవంతుని కిసాధరుండిట్లని యె॥క॥
౫౮ జ్ఞానము చే నజ్ఞానము। దానెటుల నసించు గురుదత్త్రయు

గాగ|| జ్ఞానం బెటువలె దెలుపుము| జ్ఞానంబును దెల్పునట్టి సద్గురు

శ్రీకడ [illegible] నీకన్న గురుడు దైవ [illegible] లోకంబునకున్నవాడె లోకాధిపతీ| నా

కన్న దీనవత్సలుడు| [illegible] గణించి చూడ నెందును గలడే|| [illegible]

[illegible] జ్ఞానమువల్లనె సత్యమును సంభూతం [illegible]

[illegible]

[illegible] విష్ణువ్యాప్త| యను [illegible] విష్ణువను వ్యాపకుడా| [illegible] విష్ణు [illegible]

[illegible] విష్ణుమాయ [illegible] క|| మనసే సర్వము గా

[illegible] మనసే [illegible] మనసింటను [illegible]

[illegible] సజాతీయ

[illegible]

లన్నియు। భాసకమంతె చెప్పదికియు బలికమునదయంతో। దాసులగ
జేతిచూపవే। మీ సంకల్పంబుగాదె విం ద్భ్యవ సభా॥ అనిననారదుసకు
౨౩ సవిస్తరంబుగా దెలుపందలంచి భగవంతుండిట్లనియె॥ సి॥ విను మునుస
జాతీయ్యము సు విజాతీయ్యము స్వగత భేదంబుల సకణిరె చెప్పు। అయా
త్మకుసు సజాతీయ్య విజాతీయ్యములు స్వగతయు భేదములు నువె పు।
అయ్యు నాత్మకు సజాతీయ్య విజాతీయ్య ములు స్వగత భేదములు నుంగల
పు। అద్వితీయ్యుడు సచ్చిదానందరూపి స్వయం ప్రకాశుండు నగు
౨౪ తుకత న॥ తే॥ నాత్మయందునదెలుపంగవలవిగాద। నాత్మయందు
వచింతు ద్రష్టాంతవములగను। నిశ్చలత చెప్పవిను మునినె మ్మితో ననని
౨౫ యొ భగవంతుడర్జుని పోశసునరు॥ తే॥ తరువునకు సజాతీయ్యంబుత
రువు సుమ్ము। తరువునకు విజాతీయ్యంబు గిరియు శిలయును। నల తరు స్వగ
తంబు పత్ర పుష్పాదికంబు। గాననివియును నాత్మకుంగలవు నిజము॥
౨౬ ॥సి॥ సత్తైనయాత్మకు సత్తు సజాతీయ్యమగుంగాని చెప్పంగదగదు సత్తు।
సత్తునకును శ్రుతి సత్తు నుండగ దెల్పు నద్వైత వచనంబు హానివచ్చు। న
ద్వైతహానికి నైకదా శ్రుతిసత్తు జెప్పుగూడదటంచు చెప్పితనిన। నద్వైత
మును దెల్పు యాగమాంతముల కుద్వైతార్థమగు నిందువలనను
౨౭ రియు॥ తే॥ సత్తుదాను స్వయం ప్రకాశంబుగాన। నట్టి స్వయం
ప్రకాశము నైనట్టి సత్తు తానయి గుణానిమకరి యుభేదంబు కే
౨౮ దుగానసత్తాత్మకుని చెప్పగానె వలయు॥ తే॥ అరయ రెండవ
సత్తు స్వయం ప్రకాశము గుట వేకున్నె మాయ నదియు రాకతు।
దా ప్రకాసించి ప్రతియుగాదగదటన్న। దానికిని స్వప్రకాశత
౨౯ తగదుగాన॥ క॥ దానికి ప్రకాశవమునునిడ। గానెంతసత్తంటజె
ప్పగానగుమరియును। దానికి ప్రకాశము మనిడ। గానెంతసత్తంట
౩౦ జెప్పగానగుగాన॥ క॥ యీరీతి బరం బరవయుగ। వారతరవచియు

వగను నవనిన్నై తోషంబు। బారోపణాము గూగాపున వేరితని సత్తనె
౩౧ గ కతి యునన తన్నొగ॥ క॥ రమయ్య ఈ సత్తనకు సజాతీయ్యము వెకున్న
గాని తెలియంగ విజాతీయ్యము వేదాయునవిను। మయ్యది యయు
౩౨ నంకల దారె దాయరయు దవు దగ॥ తే॥ సత్తునకు విజాతీయ్య
ము సత్తుగాదె। గానదదియు నసత్తనగానివేని। జడత వేద విజాతి
యగ్యావుగుట వెళ్లు। సత్తునకు విజాతీయ్య మెసకణివే దు॥ అనిన॥ తే॥
౩౩ స్వగతము వేదా యున్నను। రెయుగని గుణంబు నకు స్వగతము న
కూడు నపెసగుణంబు నట్లు నన్నను। తగనారదుడని రెయుకంస
౩౪ దవునునితో దక॥ క॥ మరియాత్మనిగుణంబని। అరయంగావా
రె సచ్చిదానందు దనకు। మరి సత్తనుచి త్తనంద కసమ్ము నగుణా
౩౫ వములగుటవర్ణీరయుగాదె॥ క॥ గుణాములుగల యాత్మనటని। గుణ
నామని యుములా నతీయ్య గూడునె యున్న। గుణాములక
౩౬ శ్రీ భేదంబైక నాగు నొవె యు కరూపుగను తింపంగ॥ ఆ॥ అనిన
యెకరూపవగుటెట్లు కరవాణి। ప్రాప్తవయులు వచించు
సట్టి కరతి। పలుకుభేదమ్మె నపకార్యం యుపదవు వే। యెకరూప
౩౭ మెట్టు చెప్పరి కు॥ అ॥ యుష్టు కద్ద భేదములు యెల్లడియుండ
కనెకరూపము। చెన్నగవఘ్నెనె గుణాము వెట్టులగా వివసత్తు
జీవరాశులన్నియు బ్రహ్మ పాతాను భగవన్నియును నేత్ర తయా న్వితం
బవే। కాన్నాయునిత్రిపుల్ మరియు। కాన్ని జీకంబులు కాన్నిదుకిమ
౩౮ మొదుల్॥ క॥ యీరీతిని బింపాయునకు। నారయ స్వగతం బు
భేదమందగరాదే। నారిజ లోచనయున్నను। నారదునకు శ్రీష్ఠ
౩౯ డనియెనయు మేంప దగ॥ అ॥ గుణాములు వేనియాత్మకు నుసచ్చి
దానందపములునగుణాముగానను బిలికె దీపు। అయినవిను
ము సచ్చిదానందములకు దృష్టాంతరము పలుకు నమరకొని॥

ఇతి॥ జ్యోతులను నందున రోహితాష్ట్ర ప్రకాశ స్వీకరూపంబుగా నున్న
వీక్షవిను వయి। యందు నాత్మకు సచ్చిదానందములు స్వ। రూపముగుగా
నిగుణాములన్రోపుగాడు॥ వ॥ యెంత్యాదలను సజాతీయ్యవిజాతీయ్య
ములుస్వగతములేక వెలయు బ్రహ్మ। మునకునెట్టు లభేదములు గల్గు(
గానసజాతీయ్యములభ్య దోషములు వేఱ। సత్త్వైనయాత్మ యొస్వప్ర
తాశానందమాయాత్మని వుగాకన్ను మగుల్రు। అన్యంబు వేదినీతాన
జాతీయ్యభ్యానాత్మ ధర్మములు ధాయుంగగల వె॥ తెలియకా పునను
సజాతీయ్యాదికరహితుఁడవు। సత్యమైనప్రపంచంబసత్యమిథ్య।
యగుటనెవ్వరు శిక్షించిరసిచూడ। నీపెకావ టపూర్ణతనితరచి
నాపుడే॥ యిట్లునీయందు వెనిది పెంద్రియూర్య। మగు ప్రపం
చంబు తబ్బులనందువేని। పావు శృష్మవై దోచునట్టు విభ్రాంతి తెవ్వ।
రైకభిస్థానమైపుగాన్నమగునె॥ అట్టానకదిల్లినీవెయగు
గాక మరొట్టువేరుగల్గనే। యెవ్వనునాదినభ్యసనము పుడసా
దిగగల్గినట్టుయు। యట్టి జ్ఞానమువల్ల చవ్పుకలసత్యములేతినిదో
చునట్టియూగేని ప్రపంచ భారము డతింపకనీవదిగాదసందగుక॥
॥ అ॥ శేనిదివేదు గావుదినివెన్నగదోచుటయెంతదాకదా।మా
నసమంచు దోచిన సమస్తము దాసుల నామరూపములే
వెదిదిగాదలంచినను వేనముల యయ్య స్వరూపమాత్రమైస్త్రా
నగవచ్చునంతకునుగానసవచ్చుము ముక్షువులేవకు॥ తె॥ బ్ర
హ్మాము నతునునామరూపములువేవు। బ్రహ్మమిట్టిదియ
నగప్రపంచగుణాము। లకశి బ్రహ్మాంబులక్తునువేవనగవల
సి। వలుకదలసెనువర్కయుపదములుగను॥ వ॥ అనిడు
ల్లిన్ననునానాత్మైనయు ప్రపంచంబు మిథ్యయు। జడంబును।
దుఃఖస్వరూపంబును। సగుణంబును। సవికారంబును। నావు

రూపసంకలితంబును నిత్యంబును నచ్యుతంబును నపరిమితంబును। నా
నాత్వంబును వరిచ్ఛేదంబును నగుటనాత్మసత్యంబును స్వయంప్రకా
శంబును ఆనందస్వరూపంబును నిర్గుణంబును నవికారంబును। నా
మరూపసహితంబును నిత్యంబును నచ్యుతంబును నపరిమితంబును।
రహితంబును త్రివిధపరిచ్ఛేదరహితంబును నైనబ్రహ్మంబునీవయ్య
ను। అనాదిసంసారంబైనప్రపంచవాసనాబలంబునను
నీవుమరిచినీవిద్దుంతితోగూడుకొని దేహేంద్రియాదిప్రపంచంబు
కాంతనీవనుకొంతనీవునుకాంతనాదియు కాంతనీదియు।
కాంతదనవాడనుకాంతవరవాడనని అనుకొనుట అజ్ఞానం
బునభ్రమయుతువాతను। సద్గురుబోధంబునని న్ననీవెతెలుసు
కొనియును। అనాదిసంపన్నప్రపంచవాసనానువర్తనా
ధ్యాసంబునయూదేహేంద్రియాదికంబేనతానని తోచు
అధ్యాసనుపరిహరించుటకునే నెల్బ్రహ్మంబనని తనస్వరూ
పంబు తనకు శ్రద్ధనిశ్చయంతంబు పక్వంతంబు నధ్యాసనంబు
నీయు వలయుననిభగవంతుండు మరియు నిట్లని చెప్పెను॥ ఆత్మ
సన్నిధిని మాయాజన్యమైమనసజ్ఞానకల్పితమ్మైయుదృశ్యప్ర
పంచంబుస్ఫురియించుపరమసద్గురుబోధసుజ్ఞానయుక్తమై
సుమహితమయిగానతినిత్యులంబగునవజ్ఞానసాపాధిచేతస
ర్వంబినాసింపజేసి। మనసునదాత్మంగిమరితొడుగేమియు లేక
సంపూర్ణతనేకమయ్యె॥ తే॥ నెప్పుడెటువలెనట్లనైయుంతయిం
త। యిరుసుచుపరిమితములుగోక సంతరంబు। గాకనిండెసయా
త్మకున్నాలదేశవస్తుముఖభేదములువేష్వరములేంద్రు॥ వ॥ అ
నిమరియుపుహార్థంబినసనాతనమునింద్రుండుపదేశించిన
మహావాక్యంబునుదెలిపి। తదర్థంబు జీవాత్మ జీవాత్మల్లిదేశించి

[illegible]

[illegible]

ము. చే. చిన్నదని పట్టి బోయినను చిత్తము నిల్పను పాయని వెట్టి దోసిరా॥ క॥
రము గతిని మనసు నిలుపుము నిగతిని సమాధిశయనసగును నదియటు
రయోగము గు నిర్వికల్పం బగతియగు విస్తరముగ నెరిగింపు మనగ॥
భగవంతుం డిట్లనియె॥ ఆ॥ మనసు నని నిల్పగా దలచి పానములు లుగ
పారముల్ప్రయోగముల్ దనపరివాసమింద్రియ నివారణానిష్ఠ
దిగంబరత్వముల్యానుపమ పాత్రంఋతంబులును యోగములుం
బహు తీర్థయాత్రలుల్దనదన దేవి యున్నిలు వగా నటు దాని
మహాత్మ్యముల్పెట్టిరా॥ చ॥ మరి యిరుమహాశ నావరత మానసముల్
నిలుపంగ గారి బంధురత కలక్ష్మి భేదములుతు తెగను గాంచి బహు
ప్రయాస విస్తరముగ జేసి నిల్పనివసించిన లక్ష్మియు సామభూ
పము తె పరివారిపెట్టి యాత్మపరిపాటి గజూ తుతత
త్వ విత్తమై॥ క॥ యిగము వంసంబు కన్నగ వర్ణాష్ట్ర గుణ దోషలుపా
నావాయను పుల్లె యెంగ యుక యుండ దొక్కలు బరింప కయుండ
సుపాదయుస్మృము గ తగన గంప గల్గినమూదా నెటు బోవను
కర్త్రి వేకని మ్ముగముసు పున్న బోట గరము తెనివసించుచు నిష్ఠ
లం బంగ॥ చ॥ యిదియు బహుప్రయాస మనుకుం తెటు
కాని విచార సంగతి గజసి వనాధనంబగును గానివృద్ధాయు
నరాజయింతకు గ మదిని లుపంగ దాసుకరమాగ ము మెక్క
టుదిమ చెప్పెద నె సదమల చిత్తమున్నె విని సారకర్మా స్త్రయు చిత్త
గింపుమా॥ ఆ॥ నీవు పూర్ణాగ మ్మనవిగుర గోత్రవటంచు శ్రుతులు
వాడి చెప్పు విడతవేల మును సనాతనుండు నిను గూర్చి చక్రధరు
బోధ జేసినటుల నేను చెప్పితి పుడు॥ చ॥ యిటు వత్రిపూర్ణా
ష్టమ కరియు నిశ్చన స్థితగా స్వనిండియుంత టునెడ వేకం యున్న
నిను దప్పి వసింపగ తాపు గల్గునే యటు చనంబు నీవగుటనెం

తలయు నిన్నైద బాయనే చుగనే యటు చనెండు సన్నిన దయెన నిజూ
చినయంత నే మగు గ॥ క॥ యీ రీతి మనసు నెంతయు భీరత తోనిల్పి
మరి యుతృష్ణులు తనకుగ చిరువహాస్యము లోపల మారంగానీ
కేమతిని మెచ్చు వతోడ॥ సి॥ నిర్మలినంబును నిర్మనుష్యంబును
వర్షవాతాతపవర్జితంబు నగు విశదవస్త్రి దగుమృదులాసన
నాశ్రిత్యవిష్టాసనాశయగు బుద్ధి తతప చ్ఛాసనాసీనుడై కడు
నిర్వికారుండై నియతి నేకాక్షి యగుచు వ్యాపారశూన్యతనే
పారిసమ శిరోగ్రీవాంగయష్టియై భావశుద్ధి॥ తే॥ దిశ కెల
త్త ప్రకారుడై కీరుడగుచు తనకతన పూర్ణతాదర్శనతప్పు
రమున నచలుడై యుండి నసమాధియం దుదినిగ్రహము వెన్న
గ దవిను మునిష్పవత్పూర్వ యుగాంత॥ సరగ నిదియు యుప్రపం
చమంత స్వర్ణశబ్దమను గుణాము న్నై తెరియ బడును అంచుప్రశ్నా
సువిష్ణుశబ్దమువిశ్వ నిర్వికల్ప సమాధినై నిజుడు మహాత్ము॥ క॥ అవి
మూడును బాహ్యంతర వివరంబుల పత్రిభ్రము లవెలయు సమా
ధుల వివిరిన బాహ్యంతరములు వివరించిరి దాసమాధి విధము
లు గడగర॥ సి॥ బాహ్యంబనా విను ప్రపంచ శ్రమ వాంఛము
చభూతంబులు ప్రకృతాది గానె ద్వారములు లోకములును
గద్దివములు తెరజంతు సోముననక్షత్రముల్సప్త మైనసర్వంబు బా
హ్యప్రపంచంబగు నంతరంబనగ దేవాంబునందు ప్రాణపంచ
కమును దశయింద్రియంబులు పంచకోశములు షడ్భావములు
ఇరువు సప్తధాతువులును సప్తభూమికలును సప్తచక్రములును స
ప్తమాది త్రిగుణములు నుపరి యటు దేహేంద్రియములాది
యుంతర ప్రపంచమనగ దగును॥ క॥ విను మాబాహ్యంతరము
ల నెనసినదను విడములు చూపెయ్యది గల దో ప్రసను గుసమాధియ
ది యమ్ము మునిమతమా రాజయోగ మనుచుండి రియర్గ॥ మా॥ యీ

షడ్విధంబులగుసమాధులెయ్యవియనిన। బాహ్యదృశ్యానువిద్ధ
యుం బాహ్యశబ్దానువిద్ధయు బాహ్యనిర్వికల్పంబును। అంతర
దృశ్యానువిద్ధయు। అంతరశబ్దానువిద్ధయు। నంతరనిర్వికల్పంబును।
ననషడ్విధంబులై యొప్పునందు బాహ్యదృశ్యానువిద్ధంబనంగ యీ
చెప్పినబ్రహ్మాండకటాహపంచభూతస్థావరజంగమాదిసకల
ప్రపంచంబును। అస్తిభాతిప్రియనామరూపంబులై యుండుటను
ఘటుదెండసుప్రపంచరూపంబై యుండు అవిమూడును స
చ్చిదానందంబులై యాత్మస్వరూపంబై యుండునటుగావున
మున్ను చెప్పినసంస్థానాసనాహారాదినియమంబునను స
మాధినిష్ఠుండై బాహ్యంబునందుకన్నవిశ్వప్రపంచం
బును నామరూపంబులు వినా అస్తిభాతిప్రియాత్మకంబై
నసచ్చిదానందంబులు నేనే యని చూచుట బాహ్యదృశ్యాను
విద్ధ బాహ్యశబ్దానువిద్ధయనంగ గురువేదాంతసిద్ధాంత
వాక్యంబులు నీవెబ్రహ్మమని బోధించెగావున। సర్వప్రపంచం
బునందు అద్వైతరూపంబున నేనే యున్నాని। ఉన్నాను। ఉన్నది। ఉన్నవి।
ఉన్నారని సర్వంబునందును ఉన్నఉన్నని టలశబ్దంబు కలదుగావు
న। ఆసచ్చిదానందమే నేనే యనిచూచుట బాహ్యశబ్దాను
విద్ధయు బాహ్యనిర్వికల్పంబనయీ చెప్పినదృశ్యశబ్దానుగతస్వరూ
పసంధానబాహుళ్యంబున దృశ్యశబ్దంబులుడింగి స్వరూపమాత్రంబు
గా సంధానంబున నుండుట బాహ్యనిర్వికల్పంబగు। యిబాహ్యసమా
ధిత్రయంబునింక నంతరదృశ్యానువిద్ధయనంగ। దేహేంద్రియ
ప్రాణమనోబుద్ధిచిత్తాహంకారంబులాదియగునంతరప్రపం
చంబునందు నేది మనంబునకు తోఁచెదానినామరూపంబులు త్రో
సివిచిన అస్తిభాతిప్రియంబులు సచ్చిదానందంబులుగావున।

ఆసచ్చిదానందస్వరూపంబైన బ్రహ్మంబు నేనే యనిచూచుట యంతర
దృశ్యానువిద్ధ। అంతరశబ్దానువిద్ధయనంగా దేహసర్వసాక్షివి। దేహేంద్రి
యవిలక్షణుండవు అని గురువేదాంతసిద్ధాంతవాక్యంబులు గలుగు
టవలన నేనే బ్రహ్మంబని చూచునదియె యంతరశబ్దానువిద్ధయు
గు నంతరనిర్వికల్పంబనంగ అంతరమందు తోఁచే దృశ్యశబ్దంబులడిం
గి స్వరూపమాత్రంబులుగా తోఁచునప్పుడు యీశ్వరరూపం
బై నేనే యనినేయను భావనలు యంతరనిర్వికల్పంబు। యివి షడ్విధ
సమాధులు। యీషడ్విధసమాధులనుండునప్పుడు విఘ్నంబు
లుగలప్పుడు నివరించెదరు॥ క॥ మతినికషాయావస్థయు। ప్ర
తిబంధత్రయము గానబడు విఘ్నములుం। కృతఫలాప్తిబహు
లదుష్కృత। గతిచుట్టియించుకను సమాధిగడునుద్ధతమై॥ క॥ మ
తియుకషాయావస్థ। బరగు ప్రపంచంబునందు। బ్రహ్మావు
నందుఁ। రాగమురియులారకుండెడు। తమనమున నెప్పుడుం
చితను బూడదగుఁ॥ సీ॥ బంధురంబగు ప్రతిబంధత్రయంబు
నబరగుభూతప్రతిబంధమనగ। జ్ఞానఫలార్థంబునసంసా
రవార్ధిలోనెందునన్యమాంబునెకసియుండు। నదియలుసమా
ధిప్రతిష్ఠ శ్రీమైత్రేయచుటదానిననాపసాధనమ్ము వినుము। యొయ్యె
దియుదిదోచెనెప్పటికను దానినామరూపములు విడనాగరా
దవతే॥ యస్తిభాతిప్రియంబులనైనయాత్మ। సచ్చిదానందస్వ
సనిజంబుదానె। రాగభావింపదాలగునిశ్చంబుగాను। బది
యిదియె భూతప్రతిబంధమనపు॥ అరయువిషయ
సక్తియనగ బ్రహ్మానుంతధ్యమనగుత్తర్కమనగ విపర్య
యముపుదురాగ్రహంబుననలుగగువర్తమానప్రతి
బంధము। నామదనకు॥ సీ॥ అవిషయాసక్తియందువిషయమబ్రె

శమానుసద్విశమదము ములచేత|గురుబోధితశివస్వరూపమిప్రకాశ
మాంక్ష్యము చిత్రవణోధికార్యమైననాగు|అలకుపెదాంతార్థవిముల
తోకుదుష్టంకలు తోచగుతర్కంబు తాలగుమనసు|మహావిపక్ష్మా
లియదురాగ్రహమునవశాంగ్రహాభిమానముని శ్రీధ్వాస
ననాగు|తే|| సకలనాగామిదయతోటు సంగమంబు|గానసేవ
స్తువునుదానుకరుణాజూడ|చిన్మరానులని మ్మ్రుతుసత్త్వముగ
టుసత్త్వసము బుద్ధిమెలగుచు సంగము డగు|| క|| యీలాశితని విష్ణు
ంబులు|దూరముగాతాలగతోసి తుక్రియమతనిధీరతసమా
ధిచెడిన|నారూఢపదంబు నెందు మో చ్చూస్యంబే|| వ|| మరియు
మహానిర్వికల్పంబిన బాంహ్యాభ్యంతర ద్రుష్యలక్ష్యంబులగాంగి|బ్ర
హ్మాండపిండాండంబులు జీవేశ్వరులనెడు భేదంబులు తిరి
పరిపూర్ణమైనండి దేశకాలవస్తుపరిచ్చేద శూన్యంబునైన
బ్రహ్మంబునేనయసనె యీభావనమహానిర్వికల్పసమాధి
యానందగునని మరియునిట్లనియె|| సీ|| కనుక మహానిర్వికల్పస
మాధిగావించినాను పుట్టియుంగుచు|తన్మయావస్థ
చిత్తంబున వర్తిల్లునప్పుడు దాతృప్తిముగు టెనుమ్ము|అంతం
తనుతాన్వహాము తిశయింపుచు సర్వపరిపూర్ణమైనానంద
పదవిజెందు|నెందును నెడపేక్ష నెక్కడ తానరకుపసియింత్తరన
గాని యుండు|తే|| పరిపూర్ణతవహించియుంచు కపాలపు వేళ|శ్రా
సము నుటరియుజ్ఞేయంబుజ్ఞాతృత యును|లేకమనసాత్మయందు
నలీనముగుచు|యుండునత్తరిగడముక్తినొందు రతి|| తే|| అరయ
నిత్యంబునిరుపాధి నిరతిశయముగ్నైనంరియానందము ప్రకా
శమైతనకును|వనపు యీయోగమునకును యసుద్ధిఫలంబు|
యుదియుయమునస్సు ఖిమని యుండ్రుబుధులు|| చ|| అ

దియయనలేశసంతనిజమయుర్వ్యని యామకనినయు త్రియా|స్వ
జములులేకసర్వసమభావన చే విడ్రియుం నిషిధమున్|మది సెకయు
ంత దోషకసమాననిరంతరతృప్తి నొందిసన్ముద్దముననంచరించు
పరము నిమాము న్సనభేదశూన్యులై|| సీ|| యొకచోట బ్రహ్మ
నిష్ఠపతివిహారించుసొకటుగృహస్థనసుండు మరియు|నొకట వా
నప్రస్థుడోయనదనరారుసొక టెసన్యాసింబినుద్ధరించు|నొక
టనువరవహాంబనండునవరించు నొక్కటసనవధూతచక్రపుసగు|
నొకటదిగంబరయుక్తినచరియించు నొకటనెమియుపేకనూర
కుండు|తే|| పరవెసుండుబాలునివిధమునొందు|మత్తుక్రి
యయుండువెతానిలిమౌనములయుచుండు|చెప్పనెట్లగు సమనస్క
శక్తుడైన|యోగివర్త్యు పేక్షయున్నసెప్పదముంలు|| వ|| అవునసుం
దగురాజయోగిగడుపెంటాడించియిట్లప్పుడా|యుమర
ంద్రాజ్ఞ శివాబ్జనాభులు మహాంవ్లాదంబు తోగాంచుచుస్|
నవముషంబుస్నైదబాంయకెమెలగగానెక్కాన్నవశంగ్రహ
స్త్రమునాయుండయిప్పుసుసంచరించుగడునానంతసావేంశమైయ
ళ్లాగు|| అ|| అట్టియోగివర్త్యునరశిభిక్ష్యామాత్రము న్నమిదెర
రియునిలయాతులవిప్రలక్షశతముబూనాదక్షిణాపూర్వంబు|
గాగదన్నకుండుటజూచుఫలము|| క|| ఆయోగవరశిష్యాపమ
తి| యెయిట దతజియుంచెవట కన్నటు చూచినచు|ట్రాయువని
యెపంచక్రోశాయితముగవారణాసిబలెవర్తిల్లున్|| అ||
అమహానియమూర్తి మహామాతిశయంబుదావెక్కుర్తి
గా|తామరచాకింబలుకు తన్నిరిశేషునకైన శక్యమే|యా
మహాత్మ్యదేవాకివారాబ్జభవాదిపిపీలికాదిజీవామి
తపేతాత్రుపంచనిచయాశ్రయకారణాపరానుసక్రమునన్||
|| క|| యింతయునిజము గునదివె|దాంతార్థమునే ప్రుబుద్ధ్యయా

త్మునకై యేకాంతస్థలనియమితసు|స్వాంతుడవై సలుపు పరాత్మ
సంధానంబునఁ॥వ॥ అనియిట్లు పదిసించు వాసుదేవ బోధావ
దితపుత్రమానసుండై మహానందంబున నతింపు మనీతంబు
లుఁబాడి|పునః పునః ప్రణామంబులాచరించి నారదుండు
భగవంతునకల్లనిట్లనియె॥క॥ పరమాత్మ భక్తవత్సల|తరియించితి
మాదయాసుధాసంప్లుతిచే|మఱియొక్క విన్నపము సాం॥ద
రముగ దలఁచెదరు వందితామరసాత్మా॥క॥ మే
నెఱదలింపుడు|బ్రహ్మాండంబు దాల్చి భూములబడు
టలెబ్భూమూర్తిసుతమోహాంఛిమిసనంబాయరుశలన్న
డిమనవై తునా॥ఆ॥ వీరికెబగతిమోయు విష్ణువిమ్డగు|చంద్రశేఖ
డెట్లు సరణిసనాగు|యయానతీయవే దయాంభోనిధియునే
వేతానికిట్లులనియె మహాత్ముండు॥చ॥ వినవటు వేతానిశాప
మునప్రేమడినర్చిదివత్సరంబులుఁ తదనంతరయుగాజానించిరి
పదంపడినీదగుకారణాంగనా|తనుపునస్థాపము క్తవిశద
తనియరామశతాశ్రవతుర్నై|యనుపమకాలనిర్ణయంవి
హారులువారికిచింతయేటికె॥మ॥ భగవద్భక్తుడవైన నీవు త
పసంపత్రభావంబునఁ|జగతీనాథుడు చంద్రశేఖరుడుద
గఁస్పృగఁస్థైమాకర్ణ|భగవద్భక్తిపరాయణుండగుసుభూ
భాగంబునంబుట్టియుఁ|జగతీభారముదాల్చితానును
సుజ్ఞానదీప్తిఁచెందెదికే॥వ॥ అనియానతిచ్చినసంతోషితా
ంతరంగుండై వందనంబాచరించినయనంతరంబ భువనందనుండో
ద్వైనిసందనందనుండు నిజసుందరానందవనంబు కందువ
కుపచ్చునంతకుమందరా॥ఉ॥ రాముడు విప్రసంఘముమనుః|
రాజులలాములుగూడకశితా|రామవిహారకాముకర్

విరాజితమునై శ్రమదీరవల్లికా|రామశతాంతరత్న సువిత
ధానరయిరడు విశ్రమించి|శ్రీరామునితాశ్వమైయెడుకులగాంచుచు
సుందగవారిచెరువఁ॥శా॥ ప్రోత్ఫుల్ల ప్రోలటిలుంగకివనములోపూ
భోంకృత్తిదింపుచో|హాత్మజమాతిసరయన్నగన్నవిపులావాసా
సురాలక్రియా|నిద్రాపాన్నమరంగువందితవములోనిలాంబు
దశ్రామమెలత|సుధ్రుతజెప్పుచు సత్పురుషులనియు యించుంబోలు
శ్రవతిఁపగఁ॥శా॥ పారాశంబుగబోనప్రౌఢికలతోనివాన్న
పానాదిసంభారానేకసహాస్రభారవహాసంపన్నంబులతో
వచ్చిస్రీగారాతవసరోరువర్కరతటంకల్పావనిఖ్యాతనా
గారసాక్రనవసత్పురుషులసంగఁసాత్వికేతంచిదఁ॥క॥ యు
రిచిబలరాంవమునుఖ్యల|గాంచితదియాన్ని సుమతి నిరడువినయం
మునఁ|మించిపసియించిహారిరా|కంచితగతినరయించుమ్మయ
వసరమందుఁ॥చ॥ మురరిపునారదులిగ్గనాగిముప్పుటలాడుచు
శారివచ్చి విష్ణువితరపల్లవాఙ్కితరుపుంజవిశాలవిలాసశీతల
లోత్పరవస్త్ర్యదులావనిస్థలిమురుదంబుదరామసుహృద్జనాప్తు
భూ|సుకపరివేష్టితోన్నతనిశోభనవేలవసించియుండఁగఁ॥ఉ॥
అల్లనవచ్చి సాత్వికనయంబ్రతిసమ్మునిరాజరుక్మిణీ|వల్లభపా
దపద్మములఁ ప్రాణముఁ రాంతరమాని ప్పురించినం|తల్లనమోరునిరా
జసువర్ణ్యదాప్తజనంబులతోనవచ్చియారా|చల్లనిచూతప
ంచితలచక్రటుగ్రోదనరాజులోపలఁ॥శా॥ లీలాబ్జకర
ముందునిత్యములనోశింటిమునిచోమిక్కిలిఁ|బ్రాఙ్మఖంబ్జూలు
జాగిసన్మ్యలుతలరంభాపత్రపాత్రంబులఁ|పాద్యకుమ్మనీ
సత్ప్రభావమయియునవదియ్యాంబాష్పవద్గింపగా|క్షీరాప
త్రసమిత్రితాన్నములుసంప్రీతిఁమమేమాత్సుకృష్ణ॥శా॥ భుజి
యించివాచినారదుభుజనాపూర్వంబుగానపంచిన

[illegible]

[illegible]